

VILINGA via Tunganda Citsindikisi

¹ Kuli ua cizango Telefilo,

Mu livulu lia kulivanga Njasonekele hali vije vioshe Yesu ualingile na kulongesa cendi hume hambangelo,

² nakuheta litangua lije vamutualele muilu, munima yakuhana vishika kuhitila mu Cimbembesi Uakulela ku tunganda vaje vahanguile.

³ Munima ya kutsa na kusanguka cendi, ualisholuele ikeye vavenia kuli vakevo mu vingila vije viakele na vukaleho ngeci ikeye alinakuyoya. Ualisholuele kuli vakevo mu matangua akupua makumi auana nakuhandeka via vumuene via Njambi.

⁴ Tele acilinavo, uavashikile nguendi, “Keti vakahume mu Yelusalema vunohoni vakavandamenene kuje cikulaheso ca Tate. Evi vikevio viahandekele vije vimuevuile kuli yange.

⁵ Iuano uambuitikile na mema vunohoni ha matangua amandende lika vakamimbuitika na Cimbembesi Uakulela.”

Yesu Vamutuala Muilu

⁶ Omo tunganda vakele hamo na Yesu, vamuilu nguavo, “Muene, nkuma kuntsimbu inovene ukahiluisila vumuene ku Isaleli?”

⁷ Yesu uavakumbuluile nguendi, “Keti kuli yeni kutantekeya vintsimbu cipue matangua aje Tate anavua hesa kuya ku nzili yendi.

⁸ Vuno honi mukatambula nzili omo Cimbesi Uakulela cikeja hali yeni, kaha mukapua vakaleho vange mu Yelusalema, na mu Yundeya muoshe na mu Samaliya, na kuma manusuililo a mavu.”

⁹ Omo uamanusuile kuhandeka eci, vamukakuile naku mutuala muilu te oku vamutalelela, lishelua liamuambate kaha kuvamumuene naua.

¹⁰ Tele vali nakutalelela muilu, hajevene vamala vavali vazalele via kutoka vemanene kuli vakevo.

¹¹ Vehuile nguavo, “Vamala vaku Ngalileya, vika munemanena nakutala muilu? Ou Yesu, uje ivanambata kuli yeni nakumutuala muilu, akeja naua mucifua cimo nge muje mumuamumuenene aya muilu.”

Uje uahingile mu muhela ua Yunda

¹² Kaha tunganda vahilukille ku Yelusalema omo vahumine ku Munkinda ua Oliveta uje uakala kuyehi na Yelusalema, yapuile ntunda yakupua ngue kilomita imolika.

¹³ Omo vakovelele mu nganda, kaha vaile ku mulili ua kuilu kuje kuvakele va Petulu, na Iuano, na Tiango, na Anduleo, na Filipu, na Tomasi, na Mbatolomeo, na Mateu, na Tiango muna Alufeya, na Simoni Zelote uje ualuisile vaka kusuana va Valoma, na Yundasa muna Tiango.

¹⁴ Vakele nakulikunguluila hamolika mukulombela na mutima umo, hamo na vampuevo veka na Maliya vaina ya Yesu hamolika na vashongo vendi Yesu.

¹⁵ Mu matangua aje Petulu uemanene hhakati ka vaka kutsiliela hamolika na civunga cakupua cihita na vantu makumi avali (120) nakuhandeka nguendi,

¹⁶ “Vavusamba vange, visoneka vinapande vilishulisise muje Cimbembesi Uakulela kuhitila muli Ndaviti cahandekete hali Yundasa, uje uat-uamenenene vaje vakutile Yesu.

¹⁷ Yundasa uapuile umo uetu, omuo vamuhanaguile kupua uakuvipangi vietu.”

¹⁸ (Na vimbongo vije viatambuile Yundasa ha vilinga viendi via vipi, uavilandeke lihia muje mualiulililile na kutsa, uatavukile lizimo na mila yendi yatutulukilile hambanza.

¹⁹ Vantu voshe vakele mu Yelusalema vacuvuile, kaha mu muyati uavo vatumbuile lije lihia nguavo Akalundama, “kulumbununa nguavo Lihia lia Maninga.”)

²⁰ “Omuo vanacisoneka mu livulu lia Miaso nguavo,

‘Njivo yendi ipue yamupulungua,

keti mukale cipue umo.’

vacisoneka naua nguavo,

‘Muntu ueka akahinge ha vipangi viendi.’

²¹ Nankuma tuapande kuhangula umo ha vama vaje vanakala netu ntsimbu yoshe ije Muene Yesu uendanganene netu,

²² kuputukila ku ntsimbu ije Iuano uambuile muzimbu uendi uakumbuitika nakuheta ha litangua lije omo vahumisile Yesu kuli yetu nakumutuala muilu. Ha cuma eci, umo uavo napande kupua mukaleho uetu ku kusanguka cendi.

²³ Nankuma, vahanguile vamala vavali, Yosefa uje ivalukile Mbalasambase (naua vamutumbuile nguavo Njasitase) na Maseyase.

²⁴ Ambahoni valombebele nguavo, “Muene, utantekeya mutima ua muntu uoshe. Tumuese hali ava vavali iya uje iunahangula

²⁵ kuambata cihela mu vipangi evi na kupanga vipangi via vunganda vije Yundasa uasezele nakuya ku mutambela uendi.”

²⁶ Kaha vavatelele nkela, na nkela yauililile hali Maseyase, nankuma vamupandakanene ku tunganda likumi na umo.

2

Kuija kua Cimbembesi Uakulela

¹ Omo litangua lia Pentekosita liahete, vaka kutsiliela voshe vakungulukile mu njivo imolika.

² Hajevene muilu muahumine cililimo ngue kupukumuka kua mpunzi yakama, kaha yashulisile njivo yoshe muje muvatumamene.

³ Vamuene vije viafuile ngue milengi ya tuhia vije vialihangunukile kaha imo na imo yakele hali umo na umo uavo.

⁴ Voshe vashulile na Cimbembesi Uakulela kaha vaputukile kuhandeka mu vindaka vieka, nge muje Cimbembesi cavalingile linga vahandekemo.

⁵ Mu Yelusalema muakele Vayunda vaka kuivula Njambi liova vaje vahumine ku mafuti oshe ahano ha mavu.

⁶ Omo vovuile kalua kaje, civunga cakama cakungulukile. Voshe valikomokelele omuo

muntu uoshe uovuile vaje vaka kutsiliela vahan-deka mu vindaka viavo.

⁷ Voshe valikomokelele cikuma nakuhandeka nguavo, “Nkuma ava vali nakuhandeka ngeci keti voshe Vangalileya ndi?

⁸ Cija vati honi tuvavoshe tuvevua umo na umo mu muyati uetu vavenia?

⁹ Vamo vetu vahuma ku Palitiya, Mendiya na ku Elame, vakuavo ku Mesopotamia, Yundeya na ku Kapandosiya, vakuavo ku Pontiyasi na ku vinganda vimo via Valoma via mu Asiya,

¹⁰ vamo ku Filingiya na ku Pampiliya, vakuavo ku Ingito na ku mitambela ya Limbiya kuyehi na Silene, vamo vangenzi vahuma ku nganda ya Loma

¹¹ (Vayunda na ava keti Vayunda vuno honi lika vakakava futisi ya Vayunda), vamo vetu vahuma ku Kelete na ku Alambiya yetu tuvavoshe tuli-nakuvevua vahandeka vikomoueso via Njambi mu miyati yetu.”

¹² Kaha voshe valikomokelele nakukala na citanga, kaha valihozuele umo na mukuavo nguavo, “Eci cilumbunuka vika?”

¹³ Vuno honi vamo vavo vashendumuine vaka kutsiliela nakuhandeka nguavo, “Vantu ava vanapende viniu!”

Muzimbu ua Petulu

¹⁴ Vuno honi Petulu uemanene na vakuavo tunganda likumi na umo, uahandekela na lizi liakama ku civunga cije nguendi, “Vamala vaku Yundeya neni voshe muakala mu Yelusalema, tantekeyeni eci cuma, kaha ivuilileni muacili kuli evi njihandeka.

¹⁵ Cilivene, vantu ava kuvapendele nge mumuli nakuyonguelamo, ino inapu ntsimbu ya mucitanu na viuana ku cimene.

¹⁶ Vuno honi evi vikevio viahandekele kanan-guizi ua Njambi Njuele nguendi.

¹⁷ Njambi ahandeka nguendi, 'Eci cikeco njikalinga mu matangua amamanusuililo njiketila Cimbembesi cange hali muntu na muntu.

Vana veni va vamala na ava va vampuevo vakambulula vunanguizi,
na vakuenje veni vakamona vimona,
na vakulukazi veni vakalota vinjozi.

¹⁸ Mu matangua aje njiketila Cimbembesi cange, cipue hali vangamba vange, va vamala na ava va vampuevo kaha vakambulula vunanguizi.

¹⁹ Njikalinga vikomoueso muilu na vitantekeyeso hano ha mavu, kukakala maninga, na tuhia, na vuisi vuakama.

²⁰ Litangua likazivala vuili,
na ngonde ikavenga ngengu ngue maninga, ntsimbu kanda litangua liakama lia vumpau vua Muene lihete.

²¹ Kaha uoshe akasana lizina lia Muene akovoka.'

²² Yeni vamala vaku Isaleli! "Ivuilileni ku mezi aua, Yesu uaku Nazaleta uapuile yala uje nzili yendi yakama yavu Njambi yasholuele muacili kuli yeni vikomoueso na vitantekeyeso vije vi-alingile Njambi kuhitila muli ikeye hhakati keni, nge muje yeni vavenia mualitantekeyela.

²³ Njambi mu kutantekeya cendi na mu viyongola viendi via laja ngeci Yesu vaka muhana ku

mavoko eni, kaha yeni muamutsihile hakutava vaka vupi linga vamushukike ha cilindakano.

²⁴ Vuno honi Njambi uamusanguile ku vatsi, uamupatuile ku nzili ya kutsa, omuo kucatavele linga kutsa cimupuisse cinzinda.

²⁵ Omuo Ndaviti uahandekete hali ikeye nguendi,

‘Muene kulutue luange ntsimbu yoshe,
omuo ali ku livoko liange lia cilio kaha kunjikajaja.

²⁶ Nankuma mutima uange uvuahelela,
na mezi ange anashulu na nzolela.
Kaha muvila uange ukahuima mu lutsilielo.

²⁷ Omuo kukanjiseze mu vukalo vua vatsi,
cipue kutava muka kulela uove linga apolele mu cihilo.

²⁸ Unanjitantekeyesa vingila vituala ku muono,
ukanjishulisa na nzolela mukukala muyehi nove.’

²⁹ “Vakuetu, njihandeka kuli yeni nakusimpa hali kukuluila yetu Ndaviti uje uatsile na kumutsinda, na cihilo cendi hanga tucili naco na lelo lino.

³⁰ Ndaviti uapuile kananguizi ua Njambi, kaha uatantekeyele nguendi Njambi uamukulahesele na kulisinga nguendi akapuisa umo ua vatekuluila vendi kukala ha litanda lia vumuene.

³¹ Ndaviti ha kumona vije vikalingika kulutue, uahandekete ha kusanguka kua Kilistu omo uahandekete nguendi,

‘Ikeye kuvamusezele mu vukalo vua vatsi,
muvila uendi kuuapolelele mu cihilo.’

³² Njambi nasangula ou Yesu ku vatsi, kaha yetu voshe tunapu vakaleho va viuma evi.

³³ Ikeye hakumujundula kuya ku livoko lia cilio lia Njambi, nakutambula Cimbembesi Uakulela kuli Ishe cije camu kulahesele, kaha netilahoni vije vimuli nakumona na kuivua hali yetu.

³⁴ Omuo keti Ndaviti uje ualondele muilu, vuno honi ikeye uahandekete nguendi,

‘Muene uahandekete kuli Muene yange nguendi,
Tumama ku livoko liange lia cilio

³⁵ noho cikapuisa vitozi vove vuliatelo vuave.’

³⁶ “Nankuma vantu voshe va Isaleli vana-pande kutantekeya muacili ngeci ou ikeye Yesu, uje imuashukikile ha cilindakano ikeye Njambi yanapuisa Muene na Kilistu.”

³⁷ Omo vantu vovuile evi, cavakuate ku mitima yavo kaha vahandekete kuli Petulu na kuli tunganda vakuavo nguavo, “Eni vakuetu, tuapande kulinga vati?”

³⁸ Petulu uahandekete kuli vakevo nguendi, “Muntu na muntu napande kutenguluka ku vipi viendi nakumumbuitika mu lizina lia Yesu Kilistu linga vamisambese ku vipi vieni, kaha mukatambula vuana vua Cimbembesi Uakulela.

³⁹ Omuo cikulaheso ca Njambi cinapu ceni na vana veni, na kuli voshe vaje vali kulahako, vaje voshe vakasana Muene Njambi yetu veje kuli ikeye.”

⁴⁰ Petulu uahandekete kuli vakevo na mezi eka akuvanangula nakuvalambeleta nguendi, “Lioheleni yeni vavenia ku miyati eyi ya vilinga via vipi.”

⁴¹ Vaje voshe vatambuile muzimbu ua Petulu vavambuitikile, kaha ha litangua lije kualivuezelelele vantu vakupua makulukazi atatu (3, 0 0 0).

⁴² Vakakateyele ku vilongesa via tunganda na mukukunguluka hamo, na mukutavula mbolo na mukulombela.

Vuyoye vua Vaka kutsiliela

⁴³ Vikomoueso na vitantekeyeso viavingi vivalingile tunganda viovuisile vantu voshe liova.

⁴⁴ Vaka kutsiliela voshe vakele hamo mukulito-mbola, kaha valipangelele vufuko vuavo voshe.

⁴⁵ Valandesele viuma viavo na vufuko vuavo, kaha valipangezelele vimbongo hhakati kavo, kuya muje muanazenekela muntu.

⁴⁶ Ha litangua na litangua valikunguluile mu Njivo ya Njambi, vakele nakutavula mbolo mu vinjivo viavo na kulia viakulia viavo mukuvua-helela na mitima ya kulikehesa,

⁴⁷ nakushangazala Njambi, nakuvazanga ku vantu voshe. Ha litangua na litangua Muene uavuezeleleleko ku civunga cavo vaje vantu vakele nakuovoka.

3

Petulu akanguisa yala ua Cilema

¹ Ha litangua limo Petulu na Iuano vaile ku Njivo ya Njambi ha ntsimbu ya kulombela, ya-puile ntsimbu ya maola atatu ku mutania.

² Kuje ku cikolo civatumbuile nguavo Cikolo Cacili ca Njivo ya Njambi, kuakele yala umo uje uapuile cilema hume kukusemuka cendi. Vakele

nakumutuala tuala ku cikolo ha litangua na litan-gua linga alombe vuana kuli vantu vaje vakele nakukovela mu Njivo ya Njambi.

³ Omo uamuene Petulu na Iuano valinakukovela mu Njivo ya Njambi, uavalombele linga vamuhaneko cimo.

⁴ Petulu na Iuano voshe vamutalele ntoma, kaha Petulu uahandেকে kuli ikeye nguendi, “Tutale!”

⁵ Nankuma uavatalele ntoma, uayonguele nguendi hamo vamuhanako cimo.

⁶ Vuno honi Petulu uahandেকে kuli ikeye nguendi, “Kunjesi na Silivela cipue Ngolinde, vuno honi eci njilinaco cikeco cinjikhana, mu lizina lia Yesu Kilistu uaku Nazaleta imana linga uende.”

⁷ Ambahoni uamukuate ku livoko liendi lia cilio nakumukatula, hajevene viliato na tutsenden-gele tuendi viakele na nzili.

⁸ Uakatukile nakutumbuka kaha uaputukile kuenda, uakovelele hamo navo mu Njivo ya Njambi, uendele nakutumbuzoka na kushangazala Njambi.

⁹ Vantu voshe kuje vamumuene alinakuenda nakushangazala Njambi,

¹⁰ omo vamutantekeyele ngeci ikeye uje uakele nakutumama ku cikolo cije civatumbuile nguavo Cikolo Cacili ca Njivo ya Njambi nakulomba vuana, kaha voshe valikomokelele cikuma ha cuma cije calingiuile kuli ikeye.

Petulu ambulula mu Njivo ya Njambi

¹¹ Omo uje yala uakakateyele kuli Petulu na Iuano, vantu voshe valikomokelele kaha voshe

vashatukililile kuli vakevo mu Mbalanda ya Solomoni.

¹² Omo Petulu uamuene vaje vantu, uahandekele kuli vakevo nguendi, “Yeni vaka Isaleli, vikahanoni mualikomokela ha cuma eci, cipue vikahanoni mututalela ntoma? Muayongola ngueni eci cinalingiua mu nzili yetu cipue mu vunjambi vuetu mukemo tunendesa ou muntu ndi?

¹³ Njambi ua Avilahama, na Isake na Yakomba, Njambi ya vakukuluila vetu, ikeye nahana vumpau kuli ngamba yendi Yesu, uje imuahanene kuli vaka kusuana nakumuviana ku mesho a Pilato, cipue Pilato te nayongola kumucela.

¹⁴ Vuno honi yeni muamuvianene Uakulele na Vusunga kaha muashikile Pilato linga amiecelele na kumihana muhuza.

¹⁵ Kaha muamutsihile uje ikeye Vavenia muono, vuno honi Njambi uamusanguile ku vatsi. Yetu tunapu tuvakaleho ha cuma eci.

¹⁶ Mukutsiliela mu lizina lia Yesu, lizina liendi ikeye vavenia likelio liahana ou yala nzili, ou mumona nakutantekeya, nalutsilielo luakuhitila muli Yesu lunamuhana kukanguka kuacili ku mesho eni voshe.

¹⁷ “Honi vamuanetu njatantekeya nguange vije mualingile kuli Yesu, yeni na vantuama veni muavilingilile mu nzimba.

¹⁸ Mu ngila eyi vene Njambi uashulisilile vije viahandekele laja kuhitila ku tunanguizi va Njambi va Njambi voshe nguendi, Kilistu uendi akayanda.

¹⁹ Omuo acuma eci tengulukeni, kaha hilukeni kuli Njambi linga amisambese ku vipi vieni,

²⁰ Vitsimbu via kuuima vikahuminina kuli Muene kaha akatuma Kilistu uendi uje yahanguile laja ikeye Yesu.

²¹ Napande kukala mulu noho ntsimbu ikaheta ije Njambi akapuisa viuma viose vuha, nge muahandekela laja kuhitila muli tunanguizi va Njambi vendi va kulela.

²² Mosesa uahandekela nguendi, 'Muene Njambi yeni akamitumina kananguizi nge muje muatumine yange, akapua umo uakuhuma hhakati ka vantu veni, mukononoke viose vije viakamileka.

²³ Uoshe kakononoka uje kananguizi vakamuhumisa kuli vantu va Njambi.'

²⁴ Tunanguizi va Njambi vose nge muvana vahandekelamo, kuhuma kuli Samuele na vaje vezile munima yendi, navo naua vambuluile vije vilingiua matangua ano.

²⁵ Mu vatekuluila va tunanguizi va Njambi va Njambi na litavasano lije Njambi uahanene kuli vakukuluila veni nge muahandekela kuli Avilahama nguendi, 'Kuhitila muli vatekuluila vove miyati yose ya vantu hano ha mavu vakakuisuliua.'

²⁶ Omo Njambi ujunduile ngamba yendi, uatumine kuli yeni hakulivanga, mukumikuisula linga muntu uoshe ahume ku vilinga viendi via vipi."

4

Petulu na Iuano ku mesho a mpunga

¹ Tele Petulu na Iuano vacili nakuhandeka ku vantu, vamo tusasendote na ntuama ua Njivo ya Njambi na Vasanduki vezile kuli vakevo.

² Vanienguele cikuma omuo vakele naku-longesa vantu nguavo Yesu nasanguka ku vatsi, eci camuesele ngeci vatsi vakasanguka.

³ Nankuma, vavakuate nakuvahaka mu kamenga noho liamukuavo, omuo kuapuile laja cinguezi.

⁴ Vuno honi vavengi vaje vovuile lizi vat-silieleele, kaha vuingi vua vamala vapuile makulukazi atanu (5, 0 0 0).

⁵ Liamukuavo vantuuama va Vayunda, na vakuluntu, na valongisi va mezi a Lishiko valikunguluilile mu Yelusalema.

⁶ Valiuanene hamo na Anase Kasasendote Uakama na Kayafase na Iuano na Alekizanda na voshe vaje vapuile vaka ntanga ya Kasasendote Uakama.

⁷ Omo vemikile Petulu na Iuano ku mesho avo vatondele kutantekeya kaha vavehuile nguavo, “Nzili yeya mulinayo cipue mu lizina lieya munalingi cuma eci?”

⁸ Ambahoni Petulu hakushula na Cimbembesi Uakulela, uavakumbuluile nguendi, “Yeni vantuuama va vantu na vakuluntu,

⁹ nga muli nakutuihula lelo ha vilinga viacili vinalingiua kuli yala ou ua cilema na vati muje muanakangukilamo,

¹⁰ yeni voshe munapande kutantekeya, na vantu voshe vamu Isaleli vanapande kutantekeya ngeci muntu ou nemana ku mesho eni nakanguka muacili mu lizina lia Yesu Kilistu ua

ku Nazaleta, uje imuashukikile ha cilindakano, uje yasanguile Njambi ku vatsi.

¹¹ Ou Yesu ikeye uje visoneka vihandeka nguavo

‘Livue limuayenguile yeni vaka kutunga,
ikeye honi napu cisimi caseho cikuma ca
mumbango kupulakana vioshe.’

¹² Kutuasa kuuana kuovoka muli ueka naua, omuo kukuesi lizina lieka hano ha mavu liana-hana Njambi ku vantu litunapande kuovoke-lamo.”

¹³ Vaka mpunga vakomokele omo vamuene kusimpa kua Petulu na Iuano omuo vamuene ngeci vapuile vantu vangoco vakuhona kuli-longesa, kaha vavanongonuene ngeci vakevo vakele hamo na Yesu.

¹⁴ Vuno honi hakumona uje muntu ivakan-guisile nemana hamo na Petulu na Iuano, ku-vasele kuhandeka cuma cimo cakuvaluisa naua.

¹⁵ Nankuma, vavalekele linga vatuhuke mu njivo ya Mpunga, kaha vaputukile kulihandekesa hhakati kavo nguavo,

¹⁶ “Vika tulinga nava vamala? Omuo muntu uoshe mu Yelusalema natantekeya ngeci eci ciko-moueso caciha civanalingi, kaha kutuasa kuci-viana.

¹⁷ Vuno honi kuvindika cuma eci ngeci keti cit-simane naua hhakati ka vantu, tunanguleni ava vamala linga keti vahandeke naua kuli muntu mu lizina lia Yesu.”

¹⁸ Nankuma, vasanene mukati nakuvashika linga keti vahandeke cuma cimo cipue kulongesa naua mu lizina lia Yesu.

¹⁹ Vuno honi Petulu na Iuano vavakumbuluile nguavo, “Yeni vavenia uaneni cuma muka cacili ku mesho a Njambi, kuononoka yeni indi kuononoka Njambi.

²⁰ Omuo kutuasa kuholoka kuhandeka viuma vije vituamono nevi vitunevu.”

²¹ Hanima yakuvanangula cikuma kaha vavecelele. Vamuene ngeci capuile cacikalu kuvahana kashitiku, omuo vantu voshe vashangazalele Njambi ha vije vialingiuile.

²² Uje yala ivalingilile cimueso cakumukan-guisa uakele na miaka yakupulakana makumi auana.

Vaka kutsiliela valombelela ha kusimpa

²³ Omo Petulu na Iuano vavecelele, vahilukile kuli vantu vavo nakuvaleka vije vivahandeketele vakuluntu va tusasendote na vantuaama kuli vakevo.

²⁴ Omo vaka kutsiliela vovuile viuma evi, voshe vakungulukile hamo nakulombela kuli Njambi nguavo, “Muene Samatanga ua lilu na mavu, na mema a kalunga na vioshe vilimo!

²⁵ Yove uahandeketele na Cimbembesi Uakulela kuhitila muli kukuluila yetu Ndaviti, ngamba yove, omo ikeye uahandeketele nguendi,

“Kaha omuo vika ava keti Vayunda vanienguele, na omuo vika vantu vatumba matumbe akuhona seho?

²⁶ Vamiene va hano ha mavu valivuaheselele vualumo vakevo vavenia, na vaka kusuana valikunguluile hamo nakuluisa Muene na Kilistu uendi.’

²⁷ Cilivene Helonde na Pontiyu Pilato valikunguluile hamo mu nganda ino hamo na ava keti

Vayunda na vantu va Isaleli nakuluisa ngamba yove uakulela Yesu, uje iuavuavesele.

²⁸ Valikunguluile nakulinga vioshe vije viuaton-dele laja na nzili yove na cizango cove linga vikalingiue.

²⁹ Kaha vuavuno, Muene, tala muvali naku-tushunguiya, kaha tava linga vangamba vove vambulule lizi liove na kusimpa.

³⁰ Sholola livoko liove mukukanguisa nakulinga vitantekeyeso na vikomoueso mu lizina lia ngamba yove uakulela Yesu.”

³¹ Omo vamanusuile kulombela, cihela cije vakungulukilile caliningangele. Kaha voshe vashulile na Cimbembesi Uakulela nakuambul-ula lizi lia Njambi nakusimpa.

Vaka kutsiliela valipangezela vufuko vuavo

³² Civunga ca vaka kutsiliela vakele na mu-tima umolika na viyongola vimolika, naumo uahi uatumbuile viuma viendi vije viafukile kupua viendi, vuno honi valipangezelele vioshe viavo vije vivakele navio.

³³ Kaha na nzili yakama tunganda vambuluile vukaleho vua kusanguka kua Muene Yesu, kaha na kavumbi kakama kakele hali vakevo.

³⁴ Kukuakele umo hhakati kavo uajenekele cuma, omuo vaje vakele na mehia cipue vinjivo vavilandesele kaha vanehele vimbongo vivatambuile ku viuma vije valandesele

³⁵ nakuvihana kuli tunganda, kaha vavipangezelele ku muntu na muntu ngue kukujeneka cendi.

³⁶ Kaha Yosefa, Kalevi uje uasemukilile mu sapulasi, uje tunganda vamutumbuile nguavo Mbanambasa, kulumbunuka nguavo “Muka kuzembeleka,”

³⁷ ualandesele lihia liendi, kaha uanehele vim-bongo nakuvihaka kuli tunganda.

5

Ananiya na Safila

¹ Kuakele yala umo lizina liendi Ananiya, na mpuevo yendi Safila valitavasanene kulandesa mutambela ua vufuko vuavo.

² Hakulitavasana na mpuevo yendi uashuekele mutambela ua fuvuko, kaha uatualele mutambela umo ua vimbongo kuli tunganda.

³ Kaha Petulu uahandekele kuli ikeye nguendi, “Ananiya, vika unatavela Satana akovele mu mutima uove nakuhandeka makuli kuli Cimbembesi Uakulela hakushueka mutambela ua vimbongo viunatambula hakulandesa lihia liavo?

⁴ Tele kanda uvulandese, vuakele vuove, naua namunima yakuvulandesa, vimbongo viapuile viove. Nkuma vika uayonguela kulinga cuma eci? Kuakuisile vantu vuno honi unakuisi Njambi!”

⁵ Hajevene omo Ananiya uovuile mezi aua, uauililile ha mavu na kutsa, kaha vantu voshe vaje vuovuile evi vakele na liova.

⁶ Vakuenje vezile nakuzenga muvila uendi, kaha vamutualele hambanza na kumutsinda.

⁷ Omo kuahitile maola atatu mpuevo yendi uezile, katantekeyele cuma cije calingiuile.

⁸ Petulu uamuihuile nguendi, “Njileke nga evi vikevio vimbongo vimunalandesele lihia lien yove na yaliove?” Kaha Safila uamukumbuluile nguendi,

“Eyo, vikevio vene evi.”

⁹ Nankuma, Petulu uahandেকে kuli ikeye nguendi, “Nkuma vika yove na yaliove muayongola kueseka Cimbembesi ca Muene? Tala, vamala vanakatsinda yaliove ava vali ku cikolo, vakevo vakutuala nove naua.”

¹⁰ Hajevene Safila uauililile ha mavu ku vil-iato via Petulu na kutsa. Omo vaje vakuenje vakovelele vamuuanene natsi, kaha vamutualele nakumutsinda kuyehi na yaliendi.

¹¹ Cikungulukilo coshe na vantu voshe vaje vovuile viuma evi vakele na liova liakama.

Vitantekeyeso na Vikomoueso

¹² Tunganda valingile vitantekeyeso na viko-moueso viavingi hhakati ka vantu. Kaha vaka kutsiliela voshe vakungulukilile hamo mu Mbalanda ya Solomoni.

¹³ Cipue vene vantu vavashangazalele cikuma, vuno honi naumo uahi ualipandakanene navo.

¹⁴ Vantu vavengi valivuezelele ku civunga cavo, civunga ca vamala na vampuevo vaje vat-silielelele kuli Muene.

¹⁵ Nankuma, ku vije vivalingile tunganda, vantu vakele nakuneha vaka kuvavala ku vitalata linga Cimbembesi ca Petulu cihite helu lia vamo omo ahita kuyehi.

¹⁶ Vivunga via vantu vavengi vezile kuhuma ku membo akuzenguluka Yelusalema, vanehele

vaka kuvavala na vaje vakele navaje vanakele nakuyandisiua ku vimbembesi via kujuala, kaha voshe vavakanguisile.

Tunganda vavayandesa

¹⁷ Ambahoni kasasendote uakama na vakuavo vaje va mu mpunga ya Vasanduki, vovuile cipululu kaha vakele na vutumbe vua kuvaluisa.

¹⁸ Vakuate tunganda nakuvahaka mu kamenga ka civunga.

¹⁹ Vuno honi ku vutsiki vujevene kangelo ua Muene uashokoluele vikolo via kamenga, kaha uatuhuisile tunganda hambanza, nakuhandeka kuli vakevo nguendi,

²⁰ “Yeni mukemane mu Njivo ya Njambi nakuleka vantu vioshe via muono ou ua uha.”

²¹ Omo vovuile evi vakovelele mu Njivo ya Njambi cimene mene nakuputuka kulongesa vantu.

Omo Kasasendote uakama na vantu vendi vahete kaha vasanene mpunga hamo navakuluntu voshe va vantu va Isaleli, kaha honi vatumine vantu ku kamenga linga vanehe tunganda ku mesho avo.

²² Vuno honi omo vaje vaka kuniunga Njivo ya Njambi vahete kuje, kuvauanene vaje tunganda mu kamenga, nankuma vahilukile ku Mpunga nakuambulula nguavo,

²³ “Omo tuahete ku kamenga tuauanene kuakupata ngongongo na vaka kuniunga voshe te vane mana ku vikolo, vuno honi omo tunashokoluele tuauanene mukati naumo alimo uahi.”

²⁴ Omo vakuluntu va tusasendote na mukuluntu ua vaka kuniunga Njivo ya Njambi vovuile

viuma evi, valikomokelele cikuma nguavo cuma muka cinalingiu.

²⁵ Ambahoni yala umo uezile nakuhandeka kuli vakevo nguendi, "Talen, vaje vamala vamu-nahakele mu kamenga vali mu Njivo ya Njambi nakulongesa vantu!"

²⁶ Nankuma, uje mukuluntu ua vaka kuni-unga Njivo ya Njambi uaile na vantu vendi mukuambata tunganda. Kuvakapangesele nzili omuo vovuile liova nguavo hamo vantu vavasha mavue.

²⁷ Omo vanehele tunganda, vavemikile ku mesho a Mpunga. Kaha kasasendote uakama uavehozuele nguendi,

²⁸ "Tuamishikile nguetu keti mulongese naua mu lizina lia yala ou, vuno honi yeni munashan-dola laja vilongesa vieni mu Yelusalema muoshe kaha mutonda naua mutuhake mulonga ua kutsa cendi!"

²⁹ Vuno honi Petulu na tunganda vakuavo vavakumbuluile nguavo, "Tunapande kuononoka cikuma Njambi kupulukana vantu.

³⁰ Njambi ya vakukuluila vetu ikeye uasanguile Yesu ku vatsi, uje imuatsihile mukumushukika ha cilindakano.

³¹ Njambi uamujunduile nakumutuala ku li-voko liendi lia cilio na kumupuisa Ntuama na Muyoyesi linga akahane Isaleli ntsimbu yakuten-guluka ngeci vavasambese ku vipi viavo.

³² Tuvakaleho va viuma evi, yetu hamo na Cimbembesi Uakulela cije Njambi nahana kuli vaje vamuononoka."

³³ Omo vaje vaka Mpunga vovuile evi, vanienguele cikuma nakutonda linga vatsihe tunganda.

³⁴ Vuno honi umo uavo, uapuile Kafaliseo lizina liendi Ngamaliele, uapuile mulongisi ua mezi a Lishiko kaha naua vantu vamusingimikile cikuma, uakatukile nakushika Mpunga linga vacituhule tunganda hambanza muka ntsimbu kakandende.

³⁵ Kaha uahandেকে ku Mpunga nguendi, “Yeni vakuetu Vaisaleli, zangameni ha viuma evi mulinakulinga kuli ava vamala.

³⁶ Ha vintsimbu via kunima kuasholokele Teundase uje ualipuisile uakama, kaha vamala vakupua makulukazi auana (400) valipan-dakanene nendi. Vuno honi vamutsihile kaha na voshe vaje vamukavele valishandokele, kaha cije civunga cendi cahuile.

³⁷ Munima yendi Yundasa Kangalileya uasholokele ha ntsimbu yakutanda vantu, uakokele civunga cakama vuno honi nendi naua vamutsihile kaha na voshe vaje vamukavele valishandokele.

³⁸ Nankuma, ha cihande eci njimileka nguange, keti mueseke kulinga cuma cimo hali ava vamala. Veceleni! Nga evi vanayongola nevi vali nakulinga vinahumu ku vantu, kaha vikahua,

³⁹ vuno honi nga vinahumu kuli Njambi, kaha kumuasa kuvahiana. Ha mulonga ou mukali-uana lika muli nakuluisa Njambi!” Kaha vovuisile mezi a Ngamaliele. Kaha Mpunga yakavele kunangula kua Ngamaliele.

⁴⁰ Nankuma, vasanene vaje tunganda linga

vakovele, vavapupile nakuvashika nguavo keti naua vahandeke mu lizina lia Yesu, kaha vavecelele.

⁴¹ Ambahoni omo tunganda vasezele ije Mpunga, vavuahelelele cikuma omuo Njambi uavayonguelele kuyanda nakushauka omuo ha lizina lia Yesu.

⁴² Kaha ha litangua na litangua vakele naku-longesa nakuambulula Muzimbu Uacili ua Yesu Kilistu mu Njivo ya Njambi na mu vinjivo via vantu.

6

Vahangula vakuasi vatanu na vavali

¹ Mu matangua aje, omo vandongisi vakele nakulivuezelela, kuakele Vayunda vaje vakele nakuhandeka ndaka ya Cingelengu valingile vimpata na Vayunda vaje vakele nakuhandeka ndaka ya Cihevelu omuo vantuluue vavo vakele naku-vayengula hakuhana viakulia via ha litangua na litangua.

² Nankuma, vaje tunganda likumi na vavali vasanene vandongisi voshe nakuhandeka kuli vakevo nguavo, “Kucitava tuecele kuambulula lizi lia Njambi linga tutale ha cimpande ca kupangezela viakulia.

³ Nankuma, vakuetu, hanguleni vamala vatanu na vavali hhakati keni vaje vmutantekeya ngeci vanashulu na Cimbembesi Uakulela na mana, tuvahake linga vapange cipangi eci.

⁴ Kaha yetu tukalihane lika ku kulombela naku-panga vipangi viakuambulula.”

⁵ Civunga coshe cavuahalelele cikuma na viyongola via tunganda, nankuma, vahanguile Setefano, yala uakushula nalutsilielo na Cimbembesi Uakulela, hamolika na Filipu, na Polokolase, na Nikanole, na Timoni, na Palamanase, na Nikolau uje keti Kayunda ua ku Antiyoke uje uakavele futisi ya Vayunda.

⁶ Civunga cemikile vaje vamala ku mesho a tunganda, vaje vakevo vavalombebelele nakuvasaleka mavoko.

⁷ Kaha lizi lia Njambi liashandokele. Civunga ca vandongisi mu Yelusalema calivuezelelele cikuma, na civunga ca tusasendote vavengi vat-silielele.

Setefano vamukuata

⁸ Kaha honi Setefano, mukushula na kavumbi ka Njambi na nzili, ualingile vitantekeyeso na vikomoueso viakama hhakati ka vantu.

⁹ Vamuluisile kuli vamala vamo vaje vapuile vaka njivo ya malombelo ya Vamala Vakupatuka (nge muje muvaitumbuile), muje muakele Vayunda vakuhuma ku Silene na ku Alekizandiliya. Vakuavo vahumine ku mbonge ya Silisiya na ku Asiya valingile vimpata na Setefano.

¹⁰ Vuno honi Cimbembesi cahanene Setefano mana linga omo ahandeka naumo uahi uasele kumuhiana kulinga nendi vimpata.

¹¹ Ambahoni vahanene vamala vamo lizika kanua linga vahandeke nguavo, "Tunamuvu alinakuhandeka mezi akushaula Mosesa na Njambi."

¹² Kaha mu ngila eyi vene vashongangeyele vantu na vakuluntu na valongisi va mezi a

Lishiko. Vakuate Setefano nakumutuala ku Mpunga.

¹³ Ambahoni vanehele vakaleho vamakuli vaje vamuvinge yekele nguavo, “Ou yala ntsimbu yoshe alinakuluisa Njivo ya Njambi ya kulela na Lishiko lia Mosesa.

¹⁴ Tunevu ahandeka nguendi ou Yesu ua ku Nazaleta akasiula Njivo ya Njambi, nakutengulula futisi yatuhanene Mosesa.”

¹⁵ Voshe vatumamene muje mu Mpunga mesho avo atalele hali Setefano, kaha vamuene cihanga cendi casholokele ngue ca kangelo.

7

Majui a Setefano

¹ Kaha Kasasendote uakama uehuile Setefano nguendi, “Viuma evi vinapu via vusunga ndi?”

² Kaha Setefano uavakumbuluile nguendi, “Vamuanetu na vatate njivuilileni! Njambi ua vumpau ualisholuele kuli kukuluila uetu Avilahama te acili mu Mesopotamia, ntsimbu kanda acikale mu Halane,

³ kaha uahandekela kuli ikeye nguendi, ‘Seza lifuti liove na ntanga yove kaha ya ku lifuti lije linjikakumuesa.’

⁴ Ambahoni uasezele lifuti liandi lia Kalundiya uaile nakukala mu lifuti lia Halane. Munima ya kutsa kua ishe ya Avilahama, kaha Njambi uamuhumisile mu lifuti lije nakumuneha mu lifuti lino limulinakukala hano.

⁵ Njambi kahanene Avilahama mutambela umo ua lifuti linga upue uendi, cipue kamutambela kakandende ka kuliata ka livu, vuno

honi Njambi uamukulahesele kumuhanalio linga lipue liendi na vatekuluila vendi cipue vene te Avilahama kanda akale na muana.

⁶ Kaha evi vikevio viahandekele Njambi nguendi, 'Vatekuluila vove vakakala mu lifuti lia vungezi, kaha vakapua vandungo nakuvayandesha cikuma miaka yakupua vihita viwana (400).

⁷ Njikahisa vantu vaje vavakapangela, kaha munima ya viuma evi vatekuluila vove vakahuma mu lifuti lije, kaha vakanjilemesa mu mutambela uno vene.'

⁸ Ambahoni Njambi uahanene Avilahama cilika cakulovoka ku mukanda kupua cimueso ca cikumiyo. Nankuma, Avilahama uapuile ishe ya Isake kaha uamutuhuile ku mukanda omo kuahitile matangua atanu na atatu kuhuma ha kusemuka cendi, kaha Isake uatuhuile munendi Yakomba, na Yakomba uatuhuile vana vendi likumi na vavali, vaje vakevo vakukuluila vakut-simana va muyati uetu.

⁹ "Kaha vakuavo vana va Yakomba vovuulilile cipululu shongo yavo Yosefa, vamulandesele ku vundungo mu Ingito. Vuno honi Njambi uakele hamo nendi

¹⁰ nakumuniunga muacili mu tuyando tuendi tuoshe. Omo Yosefa uasholokele ku mesho a Falao muene ua Ingito, Njambi uamuhanene mana na kavumbi, kaha muene ua Ingito uapuisile Yosefa nguvulu uaka yula Ingito yoshe ya njivo ya muene.

¹¹ Ambahoni kuakele njala mu lifuti lioshe lia Ingito na mu Kanana, kaha njala ije yanehele

tuyando tuakama. Kaha vakukuluila vetu kuvasele kuuana viakulia,

¹² vuno honi omo Yakomba uovuile nguavo ku Ingito kuli viakulia, uatumineko vana vendi, vakukuluila vetu, ha vungezi vuavo vua kulivanga.

¹³ Kaha ha vungenzi vuavo vua mucivali Yosefa ualisholuele kuli vamuanaye, kaha Falao muene ua Ingito uatantekeyele ntanga ya Yosefa.

¹⁴ Nankuma, Yosefa uatumine lizi kuli ishe Yakomba linga vakamuleke hamo na ntanga yendi ngeci veje ku Ingito, vapuile makumi atanu na avala na vantu vatanu (75).

¹⁵ Ambahoni Yakomba uasikumukile uaile ku Ingito, ikeye na vakukuluila vetu vakatsililileko.

¹⁶ Mivila yavo vaitualele ku Shekeme kuje vakavatsindile mu cihilo cije calandele Avilahama na vimbongo kuli vana va Hamole.

¹⁷ “Vuno honi omo ntsimbu yahete muyehi linga Njambi ashulisise cikulaheso cendi kuli Avilahama, vantu vetu valanene cikuma mu Ingito.

¹⁸ Kaha kuasuanene muene ueka uje katan-tekeyele Yosefa.

¹⁹ Ikeye uazangamesele vakukuluila vetu nakuvapangesa mua mupi, nakukasindiya linga vom-bile kuti vana vavo linga vatse.

²⁰ Ha ntsimbu ivene Mosesa uasemukile, uapuile kanike uacili cikuma ku mesho a Njambi. Vamulelele mu njivo ya ishe mu vingonde vitatu,

²¹ kaha omo vamuhumisile mu njivo yavo, muna muene Falao ua mpuevo uamuambate nakumulela muacili nge munendi.

²² Mosesa vamulongesele mana oshe a vaka

Ingito, kaha uapuile yala uakama mukuhandeka cendi na mu vilinga.

²³ “Omo Mosesa uakele na miaka makumi auana (40), cahuminine kuintsi lia mutima uendi kuya nakumenekela vavushoko vendi vaka Isaleli.

²⁴ Kaha omo uamuene Kaingito ali nakuyan- desa umo ua kuli vavushoko vendi, nankuma, uashueneneko nakuohiela uje Kaisaleli kaha uat- sihile uje Kaingito.

²⁵ Uayonguele nguendi hamo va Isaleli vendi vovuisisa ngeci Njambi alinakumupangesa linga akavohiele, vuno honi kuvatantekeyele.

²⁶ Ha litangua liamukuavo Mosesa uamuene Vaisaleli vavali valinakulua, kaha uezile mukati kavo nakuhandeka kuli vakevo na mezi a ciyulo nguendi, ‘Eni vamala ivuilileni, yeni mu- vushoko vueni, kaha vika mulinakuliluisa umo namukuavo?’

²⁷ Vuno honi uje yala uakele nakuluisa mukuavo uanakuile Mosesa nakuhandeka kuli ikeye nguendi, ‘Iya nakupuisa muka kusuana cipue lihako hhakati ketu?’

²⁸ Nkuma utonda linga unjitsihe naua nge mu- natsihile uje Kaingito izau ndi?’

²⁹ Omo Mosesa uovuile mezi aua, uateuele mu Ingito nakuya nakukala mu lifuti lia Mindyani. Kaha kuje uakakele na vana vavali va vamala.

³⁰ “Omo kuahitile miaka makumi auana (40), kangelo uasholokele kuli Mosesa mu mulengi ua tuhia tuakele nakushukuma mu liputa mu mpambo kuyehi na Munkinda ua Sinai.

³¹ Omo Mosesa uamuene evi ualikomokelele ha cuma cije camuene, kaha uashuenene kuyehi

na liputa mukumonesesa muacili. Vuno honi uovuile lizi lia Muene ngualio,

³² ‘Yange Njambi ya vakukuluila vove, Njambi ya Avilahama na Isake na Yakomba.’ Kaha Mosesa uajajele nakuvua liova, kaha kataleleko naua.

³³ Kaha Muene uahandekete kuli ikeye nguendi, ‘Shulula vinkaku viove, omuo ha mutambela ha unemana hanapu ha kulela.

³⁴ Njinamono omo muvali na kuyandeselamo vantu vange vaje vali mu Ingito. Kaha njinevu kulinienieta kuavo, njineja ha mavu nakuva-mena. Kaha ija honi, linga njikakutume ku Ingito.’

³⁵ “Ou ikeye Mosesa uje ivavianene omo vahandekete nguavo, ‘Iya nakupuisa muka kusuana cipue lihako hhakati ketu?’ Ikeye vene uje yatumine Njambi kupua muka kusuana na muka kupatula kuhitila muli kangelo uje uasholokele kuli ikeye mu liputa lije liakele nakuuema.

³⁶ Ikeye uahumisile vantu mu Ingito, ualingile vitantekeyeso na vikomoueso mu Ingito, na ku Cisali ca Kuvenga naua na mu mpambo ha miaka makumi auana (40).

³⁷ “Ou ikeye Mosesa uje ualeke vantu va Isaleli nguendi, ‘Njambi akahumisa kananguizi ngue yange uje akahuma hhakati ka vantu veni vavenia.’

³⁸ Ikeye uakele hamo na vantu va Isaleli omo vakungulukilile mu mpambo, naua hamo na vakukuluila vetu na kangelo uje uahandekete kuli ikeye ha Munkinda ua Sinai, kaha uatam-

buile muzimbu ua kuyoya ua Njambi nakutuhanao.

³⁹ “Vakukulaila vetu vavianene kumuononoka, kaha vamunakuililile kumukulo nakutonda linga vahilukile naua ku Ingito.

⁴⁰ Nankuma, vahandekela kuli Alone nguavo, ‘Tupangele vanjambi linga vatutuamenene. Kututantekeya cuma muka cinalingia kuli Mosesa uje uatuhumisile ku Ingito.’

⁴¹ Yapuile ntsimbu ije ivamungile kamponia mu cifua ca ngombe ua nkomba nakukombelelako nkombelo nakulinga ciuano cakusingimika cipangi ca mavoko avo.

⁴² Vuno honi Njambi uavatalesele nima, kaha uavecelele linga valemese viuma via muilu, nge muvanasoneka mu livulu lia tunanguizi va Njambi va Njambi nguavo,

“ ‘Vantu va Isaleli! Keti kuli yange
muatsihilile nakukombelela tusitu
ha miaka makumi auana mu mpambo.

⁴³ Yapuile mbalaka ya njambi Moleki ikeyo ije imuambate,
na cifua ca Lefane, njambi yeni ua vintangantanga,
ava vakevo tumponia tueni tuje tumuapangele linga mutulemese.

Nankuma, njikamituma ku vunzinda musinia lia Mbambilone.’ ”

⁴⁴ “Vakukulaila vetu vakele na mbalaka yakulihanena vukaleho mu mpambo. Vaipangele nge Njambi muashikile Mosesa linga vaipangemo, kuya mu cifua cije vene civamuesele Mosesa.

⁴⁵ Vakukuluila vetu vaje vatambuile mbalaka kuli vaishavo vayambate omo vaile na Yoshua nakutambula lifuti ku miyati ije yashekelemo Njambi omo vakele nakuya kulutue. Nankuma, cakele kuje noho ha ntsimbu ya Ndaviti.

⁴⁶ Ikeye vene Ndaviti uje uauanene kavumbi ku mesho a Njambi, kaha uehuile Njambi amutavese linga atungile Njambi ya Yakomba Muakukala.

⁴⁷ Vuno honi uapuile Solomoni uje uamutungilile njivo.

⁴⁸ “Vuno honi Njambi ua Helu Liavioshe kekukala mu vinjivo viakutunga na mavoko a vuntu, ngue muje alinakuhandeka kananguizi ua Njambi nguendi,

⁴⁹ ‘Muene ahandeka nguendi, lilu lipua litanda liange,

na mavu apua vuliatelo vuange.

Njivo ya muyati muka muasa kunjitungila?

Mutambela ua muyati muka munjasa kukala?

⁵⁰ Nkuma keti livoko liange vene vavenia liapangele evi viuma vioshe ndi?’

⁵¹ “Yeni vantu vakukaluua,” Kaha Setefano uatualeleho kuhandeka nguendi, “Yeni vantu va mitima yakuhona kukutsiliela, na matuitui eni anashoko ku lizi lia Njambi! Yeni naua muli nakuviana Cimbembesi Uakulela nge muvalingile vakukuluila veni.

⁵² Iya kananguizi ua Njambi ivahonouele kuyandesa vakukuluila veni? Vatsihile tunganda va Njambi vaje kusenkulu vambuluile kuija kua Ngamba yendi ua Vusunga. Kaha honi yeni muamuendele vungungu nakumutsiha.

53 Yeni muatambuile Lishiko lia Njambi lije livamihanene tungelo, vuno honi kumualiononokele.”

Setefano vamuasha mavue

54 Omo vaje vaka mpunga vovuile evi viuma kuli Setefano, vanienguele cikuma nakulishu-manga ku mazo avo mukupihilila.

55 Vuno honi Setefano mukushula na Cimbem-besi Uakulela uatalele muilu, kaha uamuene vumpau vua Njambi na Yesu nemana ku livoko lia cilio lia Njambi.

56 Uahandekete nguendi, “Talen! Njinamono lilu linashokoloka na Muna Muntu nemana ku livoko lia cilio lia Njambi!”

57 Vuno honi vaje vaka mpunga vatambekele na lizi liakama cikuma na kuzika matuitui avo. Kaha voshe vaile hamo vuasi kuli ikeye,

58 ambahoni vamukokelele hambanza lia nganda, kaha vamuashele mavue. Vakaleho vasezele vikovelo viavo mukuviniunga kuli mukueje umo lizina liendi Saulu.

59 Tele vali nakumuasha mavue, Setefano ualombebele nguendi, “Muene Yesu tambula Cimbem-besi cange!”

60 Kaha uatsikamene ha mavuli endi naku-tambakana na lizi liakama nguendi, “Muene, keti uanuke vupi vuavo ovu vuvanalingi!” Omo uahandekete mezi aua kaha uatsile.

8

Saulu Apakesa Cikungulukilo

¹ Kaha Saulu uatavele kutsa kua Setefano.

Ha litangua lije vene cikungulukilo ca mu Yelusalema caputukile kuyanda na mapakeso. Vaka kukutsiliela voshe valishandokelele mu mafuti a Yundeya na mu Samaliya kaha kuvanga lika tunganda vakevo vasalelemo.

² Vamo vamala vaka kulemesa Njambi vatsindile Setefano, vamulilile cikuma.

³ Vuno honi Saulu uesekele kunongesa cikungulukilo, uaile ku njivo na njivo nakukokangeya vamala na vampuevo nakuvahaka mu kamenga.

Muzimbu Uacili vauambulula mu Samaliya

⁴ Vaka kukutsiliela vaje vashandokele vaile mutambela na mutambela nakuambulula lizi.

⁵ Filipu uasikumukile ku nganda ya Samaliya nakuambulula muzimbu ua Kilistu kuli vantu vaje vakele kuje.

⁶ Omo civunga ca vantu vovuile Filipu nakumona vitantekeyeso vije vialingile, kaha voshe vovuulilile kuli vije viakele nakuhandeka.

⁷ Vimbembesi viakujuala viahumine muli vantu vavengi oku vitambakana na lizi liakama, vaka tulepa vavengi na vilema vakangukile.

⁸ Nankuma, mu nganda ya Samaliya muakele kujolela kuakama.

⁹ Mu nganda ije muakele yala umo ua lizina lia Simoni, uje ha ntsimbu yahanima uakomokesele vaka Samaliya na mantseno endi. Ualimuesele ikeye vavenia kupua umo uakama,

¹⁰ kaha vantu voshe muje mu nganda, vantu va vulemu na vaje keti va vulemu vovuulilile kuli ikeye, kaha vahandekela nguavo, “Ou ikeye vene nzili ya Njambi uje ivatumbula nguavo Nzili Yakama.”

¹¹ Vakele nakumuivuilila omuo ha ntsimbu yalaha uavakomokesele na mantseno endi.

¹² Vuno honi omo vatsilielelele uje muzimbu uahandekela Filipu kuli vakevo ua muzimbu uacili ua vumuene vua Njambi na via Yesu Kilistu, kaha voshe vamala na vampuevo vavambuitikile.

¹³ Cipue Simoni nendi vene naua uatsilielele, kaha omo vamumbuitikile uakele hamo na Filipu, ualikomokesele cikuma omo uamuene vikomoueso na vitantekeyeso viakama vije viakele nakulinga.

¹⁴ Omo tunganda vaje vakele mu Yelusalema vovuile nguavo vantu va mu Samaliya vanatambula lizi lia Njambi, Nankuma, vavatuminine Petulu na Iuano.

¹⁵ Omo vahete kuje, vakalombebelele vaje vaka kutsiliela linga vatambule Cimbembesi Uakulela,

¹⁶ omuo Cimbembesi Uakulela te kanda cije kuli vakevo, vuno honi vavambuitikile lika mu lizina lia Muene Yesu.

¹⁷ Ambahoni Petulu na Iuano vasalekele mavoko avo hali vakevo, kaha vatambuile Cimbembesi Uakulela.

¹⁸ Omo Simoni uamuene nguendi tunganda vanahana Cimbembesi kuli vaka kutsiliela mukusaleka mavoko avo hali vakevo, nankuma uahanene vimbongo kuli Petulu na Iuano

¹⁹ nakuhandeka nguendi, "Nange naua njiha-neniko eyi nzili yakama linga uoshe injikasaleka mavoko ange akatambule Cimbembesi Uakulela."

²⁰ Vuno honi Petulu uamukumbuluile nguendi, "Yove na vimbongo viove munonge hamo, omuo

yove uayongola nguove hamo uasa kulanda vuana vua Njambi na vimbongo!

²¹ Yove kuuesi na mutambela cipue cihela mu vipangi vietu, omuo mutima uove kuuesi muacili ku mesho a Njambi.

²² Nankuma, tenguluka linga uhume ku viyongola viove via vipi, kaha lombi kuli Muene linga akusambese ku viyongola viove nge evi.

²³ Omuo njinamono nguange yove unashulu na cipululu cacipi naua unapu u cinzinda ca vupi.”

²⁴ Kaha Simoni uahandekela kuli Petulu na Iuano nguendi, “Njilombeledeniko kuli Muene linga viuma evi vimunahandeka keti vilingiue kuli yange.”

²⁵ Omo vamanusuile kuhana vukaleho vuavo nakuambulula muzimbu ua Muene, Petulu na Iuano vahilukile ku Yelusalema. Mu ngila yavo vakele nakuambulula Muzimbu Uacili mu membo amengi a mu Samaliya.

Filipu na Nguvulu ua ku Isopia

²⁶ Kaha kangelo ka Muene uahandekela kuli Filipu nguendi, “Katuka uye ku mbuela ku ngila ije ihuma ku Yelusalema iya ku Ngaza.” (Ngila eyi yapua ya mu mpambo.)

²⁷ Nankuma, Filipu uakatukile nakuya kaha ualiuanene na kayunuke uje uapuile Kaisopia, ikeye uapuile mukuluntu ua vulemu muka ku-niunga vufuko vuoshe vua Kandeke muene ua mpuevo ua ku Isopia. Kaha uaile laja ku Yelusalema nakulemesa Njambi.

²⁸ Omo uahilukile kuimbo uatumamene mu litemba liendi nakutanda livulu lia Isaya kananguizi ua Njambi.

²⁹ Kaha Cimbembesi Uakulela cahandekela kuli Filipu nguaco, “Shuena kuyehi na litemba lije.”

³⁰ Nankuma, Filipu uashatukilileko kaha uamuivule ali nakutanda mu livulu lia kananguizi ua Njambi Isaya. Kaha uamuhuile nguendi, “Ulinakuivuisisa evi ulinakutanda ndi?”

³¹ Uje mukuluntu uamukumbuluile nguendi, “Vatihoni njasa kuvivuisisa kuvanga umo anjilumbuinevio?” Kaha ualombele Filipu linga alonde nakutumama hamo nendi mu litemba.

³² Kaha mezi amu visoneka atandele uje yala akeuo aua:

“Uapuile ngue mpanga uje vatuala nakumutsiha.

Ngue muna mpanga uje aholoka kuluu kuli vaka kumutehula.

Mukemo vene muaholokelelele na ikeye.

³³ Vamukehesele, kaha kuvamusompelelele vusunga.

Iya asa kuambulula ntanga yendi?

Omuo muono uendi vauambate hano ha mavu.”

³⁴ Kaha uje Kayunike uehuile Filipu nguendi, “Njileke, iya nkuma yanatumbula kananguizi, ikeye vavenia indi mukuavo ueka?”

³⁵ Ambahoni Filipu uaputukile kuhandeka na visoneka evi, uamulekele Muzimbu Uacili ua Yesu.

³⁶ Kaha omo vakele nakuenda mu ngila, vahete ku mutambela umo kuje kuakele mema, kaha uje Kayunike uahandekela nguendi, “Tala mema aua! Vika naua vihonouesa kunjimbuitika?”

³⁷ [Filipu uamukumbuluile nguendi, “Citava kukumbuitika nga unatsiliela na mutima uove uoshe.” Ikeye uamukumbuluile nguendi,

“Muavusunga vene njitsiliela nguange Yesu Kilistu ikeye Muna Njambi.”]

³⁸ Kaha uje Kayunike uashikile linga vemike litemba, kaha voshe vavali, Filipu na uje Kayunike vakovelele mu mema, kaha Filipu uamumbuitikile.

³⁹ Omo vajavulukile mu mema, Cimbembesi ca Muene catualele Filipu kueka. Kaha uje Kayunike kamumuene naua, vuno honi uaile vungezi vuendi nakuvuahelela cikuma.

⁴⁰ Vuno honi Filipu ualiuanene ikeye vavenia ali ku Azotase, kaha uaile ku Sesaliya, mu ngila muoshe uaile nakuambulula Muzimbu Uacili mu vinganda vioshe.

9

Saulu Atsiliela muli Yesu (Vilinga 22:6-16; 26:12-18)

¹ Ha ntsimbu ijevene Saulu uakele navutenu vuakutonda kutsiha vandongisi va Muene, uaile kuli kasasendote uakama

² nakuvalomba mikanda ya ku vinjivo via malombelo vije viakele ku Ndamasika, linga nga akauanako vamo vakundama ku Ngila ya Yesu, vampuevo cipue vamala, akavakuate nakuvatu-ala ku Yelusalema.

³ Omo Saulu uahete kuyehi na nganda ya Ndamasika, vuasi vuasi ceke cahumine mulu nakutuila hali ikeye nakumuzengeleka.

⁴ Uauililile ha mavu kaha uovuile lizi lihandeka kuli ikeye ngualio, “Saulu, Saulu, vika ulinakunjiyandesela?”

⁵ Kaha Saulu uehuile nguendi, “Yove iya, Muene?”

Kaha lizi liakumbuluile ngualio, “Yange Yesu, uje iulinakuyandesa.

⁶ Vuno honi katuka uye mu nganda, kaha vakakuleka viunapande kulinga.”

⁷ Vamala vaje vendele hamo na Saulu vemanene kuakuhona kuhandeka omuo vovuile lika lizi vuno honi kuvamuene muntu cipue umo uje alihandeka.

⁸ Saulu uakatukile ha mavu kaha uemuine mesho endi vuno honi kamuene cuma cimo. Nankuma, vamukuate ku livoko nakumutuala ku Ndamasika.

⁹ Ha matangua atatu kasele kumona, kalile cipue kunua cuma cimo.

¹⁰ Mu Ndamasika muakele ndongisi ua Njambi lizina liendi Ananiyasi. Uamuene cimona cije Muene uahandেকে kuli ikeye nguendi, “Ananiyasi!”

Kaha ikeye uakumbuluile nguendi, “Yange uno Muene.”

¹¹ Kaha Muene uamulekele nguendi, “Katuka uye ku Ngila ya Kusungama ku njivo ya Yundasa ukehuleko yala nahumu ku Talisi lizina liendi Saulu. Omuo ha ntsimbu inovene alinakulombela,

¹² kaha mu cimona cendi namono yala umo lizina liendi Ananiyasi neja nakumusaleka mavoko endi linga ase kumona naua.”

¹³ Vuno honi Ananiyasi uakumbuluile nguendi, “Muene, njinevu viou yala kuli vantu vavengi, na viuma viavingi viavikalu vianalingi ku vantu vove vakulela mu Yelusalema.

¹⁴ Kaha neja kuno na nzili yakama yakuhuma kuli vakuluntu va tusasendote mukukuata voshe vaje valemesa lizina liove.”

¹⁵ Vuno honi Muene uahandekete kuli ikeye nguendi, “Ya, omuo njinamuhangula linga anjipangele mukusholola lizina liange kuli vaje keti Vayunda na kuli vamiene na kuli vantu va Isaleli.

¹⁶ Yange vavenia njikamuleka muje muanapande kuyanda omuo ya lizina liange.”

¹⁷ Nankuma, Ananiyasi uaile nakukovela mu njivo kaha uasalekele mavoko endi hali Saulu nakuhandeka nguendi, “Muanetu Saulu, Muene Yesu uje uasholokele kuli yove mu ngila omo uakele nakuija kuno, nanjitumu linga uase kumona naua kaha ushule na Cimbembesi Ukulela.”

¹⁸ Hajevene viuma viakufua ngue mavanda viahumine ha mesho endi, kaha uasele kumona naua. Ambahoni uakatukile kaha vamumbuitikile,

¹⁹ kaha munima yakulia viakulia, uakele na nzili naua.

Saulu ambulula mu Ndamasika

Saulu uakele matangua amandende lika na vandongisi mu Ndamasika.

²⁰ Hajevene uaile ku vinjivo via malombelo via Vayunda nakukaputuka kuambulula nguendi Yesu ikeye Muna Njambi.

²¹ Voshe vaje vamuvuile valikomokelele nakuihula nguavo, “Nkuma ou keti ikeye uje yala uakele mu Yelusalema uje uakele nakutsiha voshe vaje valemesele lizina eli ndi? Kaha nkuma

kezile kuno mukukuata vaje vantu linga avatuale kuli vakuluntu va tusasendote ndi?”

²² Saulu uakele na nzili cikuma, uapayesele Vayunda vaje vakele mu Ndamasika mukuvaloka vusunga nguendi Yesu ikeye Kilistu.

Saulu Ateua Vayunda ku Ndamasika

²³ Omo kuahitile matangua amengi, Vayunda valikunguluile hamo nakutumba vutumbe vuakutsiha Saulu,

²⁴ vuno honi Saulu uatantekeyele via vutumbe vuavo. Mutania na vutsiki vakele nakuniunga ku vikolo via ku nganda linga vamutsihe.

²⁵ Vuno honi vutsiki vumo vandongisi vendi vamuha-kele mu mutonga nakumusosela hambanza lia civumbe mu njanena.

Saulu mu Yelusalema

²⁶ Omo Saulu uaile ku Yelusalema uesekele kulipandakana hamo na vandongisi, vuno honi voshe vamuteuele omuo kuvatsilielele nguavo ikeye napu ndongisi.

²⁷ Vuno honi Mbanambasa uamuambate naku-mutuala kuli tunganda. Uavalumbunuine muje Saulu uamuene Muene ha ngila na muje Muene uahandekele kuli ikeye. Kaha naua uavalekele kusimpa kua Saulu omo uambuluile mu lizina lia Yesu mu Ndamasika.

²⁸ Nankuma, Saulu uatumamene hamo navo kaha uahitanganene mu Yelusalema muoshe nakuambulula mu lizina lia Muene nakusimpa.

²⁹ Uahandekele nakuliluisa na Vayunda vaje vakele nakuhandeka Cingelengu, vuno honi vatondele kumutsiha.

³⁰ Omo vaka kutsiliela vovuile evi, vatualele Saulu ku Sesaliya nakumutuma ku Tasisi.

³¹ Nankuma, cikungulukilo coshe mu Yundeya na mu Ngalileya na mu Samaliya viakele na ntsimbu ya ciyulo. Hakukuasa kua Cimbembesi Uakulela vikungulukilo viakolele nakulivuezelela, nge hakuyoya kuavo kuakuvuila Muene liova.

Petulu ali mu Linda na mu Yopa

³² Petulu uendanganene oku noku, kaha ha ntsimbu imo uaile nakumona vaka kutsiliela vaje vakele mu Linda.

³³ Kuje uakauanene yala umo lizina liendi Aeneyase uje uapuile muka kalepa kasele kuhuma ha linala ha miaka itanu na itatu.

³⁴ Petulu uahandekela kuli ikeye nguendi, “Aeneyase, Yesu Kilistu akukanguise. Katuka jan-dula linala liove.” Hajevene Aeneyase uakatukile.

³⁵ Vantu voshe vamu Linda na mu Shalone vamumuene kaha vatengulukilile kuli Muene.

Petulu asangula Ndokasi ku vatsi

³⁶ Mu Yopa muakele ndongisi ua mpuevo lizina liendi Tambita, (lizina liendi mu Cingelengu ikeye Ndokasi, kulumbunuka “Nsonge”) ntsimbu yoshe uakele nakulinga viacili nakukuasa tuhutu.

³⁷ Ha ntsimbu ijevene uavavalele, kaha uatsile. Vatanesele muvila uendi nakuulangeka ku mulili ua helu lia njivo.

³⁸ Linda yakele kuyehi na Yopa, kaha omo vandongisi vaje vakele mu Yopa vovuile nguavo Petulu ali mu Linda vatumine vamala vavali

kuli ikeye nguavo, “Muane, unapande kuija vuasi kuno kuli yetu.”

³⁹ Nankuma, Petulu uakatukile nakuya navo. Omo uahete kuje vmutualele ku mulili uahelu kuje vantuluue voshe vamuzengelekele nakulila nakumumuesa vimbinja na vikovelo vije vi-alingile Ndokasi ha ntsimbu ije yakele navo.

⁴⁰ Petulu uavahumisilemo voshe muje mu mulili, kaha uatsikamene ha mavu nakulombela, ambahoni uatengulukilile ku civimbi ca Ndokasi nakuhandeka nguendi, “Tambita, hinduka!” Kaha uemukile, kaha omo uamuene Petulu, uahindikile na kutumama.

⁴¹ Petulu uamukuate ku livoko nakumuimika. Ambahoni uasanene vaka kutsiliela voshe na vaje vantuluue, kaha uavahaneneye oku alinakuyoya.

⁴² Kaha Muzimbu ou uashandokelele mu Yopa muoshe, kaha vantu vavengi vatsilielegele kuli Muene.

⁴³ Kaha Petulu uakele mu Yopa ntsimbu yalaha hamo na Simoni muka kufutungula vilambu.

10

Petulu na Koneliasi

¹ Kuakele yala umo mu Sesaliya lizina liendi Koneliasi, uje uapuile ntuama uamasualale cihita cimo (100) va Valoma vaje vavatumbuile nguavo, “Civunga ca masualale va Itali.”

² Uapuile yala uavakakulemesa Njambi uakuivuila Njambi liova hamo na ntanga yendi yoshe. Naua uakele nakukuasa cikuma

vantu vakuhutua, kaha ntsimbu yoshe uakele nakulombela kuli Njambi.

³ Kuntsimbu imo te mutania ua viholo vitatu, uakele nacimona cije muamuene muacili kangelo ua Njambi uezile nakuhandeka kuli ikeye nguendi, “Koneliasi!”

⁴ Uatalele kuli kangelo na liova nakuhandeka nguendi, “Vika Muene?”

Kangelo uamukumbuluile nguendi, “Njambi navuluka malombelo ove na ku vipangi viovie viacili.

⁵ Kaha honi tuma vamala vaye ku Yopa kuli yala umo Simoni ivatumbula Petulu kaha vamunehe kuno.

⁶ Ikeye napu mungezi mu njivo ya Simoni uje muka kufutungula vilambu, njivo yendi ili kuyehi na mema a kalunga.”

⁷ Omo uje kangelo yakele nakuhandeka nendi uaile, kaha Koneliasi uasanene vangamba vendi vavali na lisualale uje uapuile uavaka kulemesa Njambi, umo uavaje vakele nakumupangela.

⁸ Hanima yakuvaleka vioshe, uavatumine ku Yopa.

⁹ Liamukuavo, omo vakele mu ngila nakuya ku Yopa, kaha Petulu uaile ha tsimba lia njivo nakulombela te litangua lili hhakati ka mutue.

¹⁰ Uevuile njala kaha uakele nakutonda viakulia, te vali nakuvuahesa viakulia, uakele nacimona.

¹¹ Uamuene lilu liashokoloka na cuma cimo cakulifua ngue ntanga yakama ije yazezumukilile ha mavu yakuta ku vimbango viuana via lifuti.

¹² Mukati kayo muakale miyati yoshe ya tusitu, tusitu vakulikoka ha mavu na tuzila.

¹³ Kaha uevuile lizi ngualio, “Katuka Petulu, tsiha kaha alia.”

¹⁴ Vuno honi Petulu uahandekete nguendi, “Muene kuahi, omuo kanda njicilieho cuma cimo cakujuala cipue cakujeneka kujela.”

¹⁵ Kaha lizi lihandekete kuli ikeye naua ntsimbu ya mucivali ngualio, “Keti utumbule nguove viakujuala vije Njambi nalelesa

¹⁶ Eci calingiuile vintsimbu vitatu, kaha cije cuma vacihiluisile naua muilu.”

¹⁷ Tele Petulu nalikomokela cije cimona mucinalumbunukila, vamala vaje vavatumine kuhuma kuli Koneliasi vehuile ku njivo ya Simoni kaha vemanene ku cikolo.

¹⁸ Vehuile nguavo, “Kuli mungezi kuno ivatum-bula nguavo Simoni Petulu ndi?”

¹⁹ Tele Petulu ali nakusinganieka cimona, Cimbembesi cahandekete kuli ikeye nguaco, “Tala, vamala vatatu vali nakukutonda.

²⁰ Katuka yauye ha mavu, linga ukaye navo kuakuhona kuhona, omuo yange njavatumu.”

²¹ Kaha Petulu uaile ha mavu kuli vaje vamala nakuhandeka nguendi, “Yange uno muli nakutonda. Vika munezila kuno?”

²² Kaha vamukumbuluile nguavo, “Koneliasi Ntuama ua masualale cihita cimo (100) ikeye natutumu kuno. Ikeye yala uacili mukakulemesa Njambi, kaha naua Vayunda voshe vakamusingimika. Kaha Kangelo ua Njambi kamulekele linga akulanie uye ku njivo yendi linga akevuilile vije viukahandeka.”

²³ Kaha Petulu ualaniene vaje vamala linga vakose mu njivo yendi.

Kaha liamukuavo uaile hamo navo, navamo vaka kutsiliela vaje vahumine ku Yopa vahile hamo nendi.

²⁴ Kaha liamukuavo vahete ku Sesiliya, kuje Koneliasi uakele nakuvavandamena, hamo navavushoko na vavusamba vendi vaje valaniene.

²⁵ Hakuheta kua Petulu, Koneliasi uamusheshele nakuua ku viliato viendi nakumulemesa.

²⁶ Vuno honi Petulu uamukatuile nakuhandeka nguendi, “Katuka njinapu nji muntu lika.”

²⁷ Kaha omo uakele nakuhandeka nendi, uakovelele mu njivo kaha uauanene vantu vavengi valikungulula hamo.

²⁸ Kaha uahandekela kuli vakevo nguendi, “Yeni munatantekeya ngueni Kayunda Lishiko liendi kulitavesa kulimenekela na kukala hamo nava keti Vayunda. Vuno honi Njambi nanjimuesa ngeci yange keti njiyongole muntu umo nguange uakujuala cipue uakuhona kulela.

²⁹ Kaha omo muanjisanene, njinezile kuakuhona vimpata. Kaha honi njihula vika muanjisanenena.”

³⁰ Koneliasi uamukumbuluile nguendi, “Yapuile nge ntsimbu ino vene te munahiti matangua auana omo njakele na kulombela mu njivo yange ha ola ya mucitatu ya cinguezi. Kaha hajevene yala umo uazalele vizalo viakuviazima uemanene kulutue luange.

³¹ Kaha uahandekela nguendi, ‘Koneliasi lilombelo liove vanalivu na vipangi viove

vanavianuka kuli Njambi.

³² Tuma umo ku Yopa linga akasane yala umo lizina liendi Simoni ivatumbula Petulu. Napu mungezi ku njivo ya Simoni uje mukakufutungula vilambu uje uakala kungenge ya cisali.'

³³ Nankuma, njakusanene vuasi vuasi, kaha unavua hesa omo uneja. Kaha tuvavoshe tuli kuno ku mesho a Njambi nakuivuilila vije Muene nakushiki kuhandeka."

Kuambulula kua Petulu mu njivo ya Koneliasi

³⁴ Kaha Petulu uaputukile kuhandeka kuli vakevo nguendi, "Mua vusunga njinevuisisa nguange Njambi kekuyengula.

³⁵ Vaje voshe vamuteua nakulinga vije viacili navatambula, kakatala ku muyati ua vantu.

³⁶ Muatantekeya muzimbu uatumine kuli Vaisaleli, uje uakuambulula Muzimbu Uacili ua ciyulo kuhitila muli Yesu Kilistu, Muene ua voshe.

³⁷ Uje muzimbu uashandokelele mu Yundeya, uaputukilile mu Ngalileya munima ya Iuano ha kuambulula kumbuitika kua kutenguluka.

³⁸ Muje Njambi uavuavesele Yesu uaku Nazaleta na Cimbembesi Uakulela na nzili. Uakele nakuya kuoshe nakupanga viacili nakukanguisa vaje voshe vakele na nzili ya Liyavolo, omuo Njambi uakele hamo nendi.

³⁹ Tuvakaleho kuvije vioshe vialingiuile mu Yundeya namu Yelusalema. Kaha vamutsihile mukumushukika ha cilindakano.

⁴⁰ Vuno honi Njambi uamusanguile ku vatsi ha litangua lia mu citatu na kumutavesa linga alisholole,

⁴¹ keti ku vantu voshe vuno honi kuli yetu lika vaje vahanguile Njambi kupua vakaleho vendi, yetu vaje valile nendi na kunua nendi munima yakusanguka ku vatsi.

⁴² Uatushikile kuambulula ku vantu na kuambulula vukaleho ngeci Njambi namuhangula kupua muka kuyula uavaka kuyoya na vatsi.

⁴³ Kaha tunanguizi va Njambi voshe va Njambi vakahana vukaleho nguavo uoshe uje akatsiliela muli ikeye vakamukonekela ku vupi vuendi kuhi-tila muli lizina liendi.”

Vaje keti Vayunda vatambula Cimbembesi Uakulela

⁴⁴ Tele Petulu uakele nakuhandeka, Cimbembesi Uakulela cezile hali voshe vaje uevuile muzimbu.

⁴⁵ Kaha Vayunda vaje vaka kutsiliela vaje vezile na Petulu kuhuma ku Yopa valikomokelele cikuma hakumona vuana vua Cimbembesi Uakulela vanacihana cipue kuli vaje keti Vayunda.

⁴⁶ Vevuile vali nakuhandeka mu vindaka vi-akuliseza seza nakulemesa vukama vua Njambi, kaha Petulu uahandekela nguendi,

⁴⁷ “Ava vantu vanatambula Cimbembesi Uakulela, nge muje yetu tuacitambuile. Nkuma kuli umo asa kuvavindika kuvambuitika ku mema ndi?”

⁴⁸ Kaha uavashikile linga vavambuitike mu lizina lia Yesu Kilistu. Kaha vamulombele linga akale navo matangua amandende lika.

11

Vukaleho vua Petulu ku cikungulukilo mu Yelusalema

¹ Kaha Tunganda na vaka kutsiliela vaje vakele mu Yundeya vovuile nguavo vaje keti Vayunda navakevo vanatambula lizi lia Njambi.

² Omo Petulu uaile ku Yelusalema, vaje keti Vayunda vaje vauanene kavumbi ha kulovoka vamuluisile,

³ nakuhandeka nguavo, “Vika unaila kuli ava keti Vayunda vakuhona kulovoka nakulia navo?”

⁴ Kaha Petulu uaputukile kuvalumbunuina kuputukila hambangelo nguendi,

⁵ “Omo tele njakele nakulombela mu mbonge ya Yopa, njamuene cimona. Njamuene cimo cezile ha mavu cakulifua ngue ntanga yakama yakukuta ku vimbango viuana kuhuminina muilu, kaha yatulilile kuyehi nange.

⁶ Omo njatalele cikuma mukati kayo njamuene miyati ya tusitu vamikono iuana, tungunga, tusitu vakulikoka ha mavu, na tuzila.

⁷ Kaha njevuile lizi lihandeka kuli yange ngualio, ‘Katuka Petulu, ntsiha kaha ulie!’

⁸ Vuno honi njakumbuluile nguange, ‘Muene kuahi, omuo kanda njicilieho cuma cimo cakujuala cipue cakujeneka kulela.’

⁹ Kaha lizi lihandekele kuli yange naua ntsimbu ya mu civali kuhuminina muilu ngualio, ‘Vije Njambi nalelesa, keti uvitumbule nguove viakujuala.’

¹⁰ Eci calingiuile ha vintsimbu vitatu, kaha ije ntanga na vioshe vije viakeleho vavihiluisile naua muilu.

¹¹ Kaha hajevene vamala vatatu vaje vavatu-mine kuli yange kuhuminina ku Seseliya vahete ku njivo kuje kunjakele.

¹² Cimbembesi canjilekele nguaco njiye navo kuakuhona kulisindiya. Ava vakuetu vatanu na umo vaka kutsiliela vaile hamo nange ku Seseliya, kaha tuvavoshe tuakovelele hamo mu njivo ya Koneliyasi.

¹³ Uatulekele omo muamuenenenemo kangelo uje uemanene mu njivo yendi nakuhandeka nguendi, 'Tuma vantu ku Yopa vakasane Simoni, uje ivatumbula Petulu.

¹⁴ Akamihana muzimbu uje yove na ntanga yove yoshe mukovokela.'

¹⁵ Omo njaputukile kuhandeka, Cimbembesi Uakulela cakele hali vakevo nge muje mucakele hali yetu hambangelo.

¹⁶ Nankuma njili nakuvuluka lizi liahandekela Muene nguendi, 'Iuano uambuitikile na mema, vuno honi vakamimbuitika na Cimbembesi Uakulela.'

¹⁷ Nga Njambi avahana vuana vuakulifua ngue vuje vua tuhanene omo tuatsilielege muli Muene Yesu Kilistu, kaha yange iya honi linga njivianese Njambi?"

¹⁸ Kaha omo vovuile vije viahandekela, veccelele kumuluisa kaha vaputukile kulemesa Njambi nakuhandeka nguavo, "Nkuma Njambi nahana ntsimbu kuli ava keti Vayunda linga vatenguluke naku yoya."

Cikungulukilo ca ku Antioke

¹⁹ Vakakutsiliela vaje valishandokele ha mapakeso na ha ntsimbu ije ivatsihile Setefano vaile kulahako, vaile ku Funisiya na ku sapulasi na ku Antioke nakuambulula lizi kuli Vayunda lika.

²⁰ Vuno honi vaka kutsiliela vakuavo vaje vahuminine ku Sapulasi naku Silene vaile ku Antioke kaha naua vaile nakuambulula muzimbu kuli Vangelengu, nakuvalekesa Muzimbu Uacili ua Yesu Kilistu.

²¹ Nzili ya Muene yakele hamo navo, kaha vantu vavengi vatengulukile na kutsiliela muli Muene.

²² Muzimbu uoshe uahete ku cikungulukilo ca mu Yelusalema, kaha vatumine Mbanambasi ku Antioke.

²³ Omo uezile uamuene kavumbu ka Njambi muje muka nakuisuliuva vantu, uavuahelelele kaha uavalambebele ngeci vapue vaka vusunga kuli Muene na mitima yavo yoshe.

²⁴ Mbanambasa uapuile yala uacili uakushula na Cimbembesi Ukulela na lutsilielo, kaha na vantu vavengi vezile kuli Muene.

²⁵ Kaha Mbanambasa uahile ku Tasisi mukutonda Saulu.

²⁶ Kaha omo uamuuanene uamutualele ku Antioke, mu muaka uoshe uamutuntu ava vavali valiuanene na vantu va mu cikungulukilo nakulongesa civunga cakama kaha ku Antioke kuje Vandongisi vavaputukile kuvahandeka nguavo vaka Yesu.

²⁷ Ha ntsimbu ije tunanguizi va Njambi va Njambi vahumine ku Yelusalema vasikumukile ku Antioke.

²⁸ Umo uavo ua lizina lia Angambase ue-manene na nzili ya Cimbembesi nakuambul-ula vunanguizi nguendi njala yakama ilinakuija hano ha mavu oshe a vaka Loma (kaha eci calingiuile omo Kalaundiase uapuile Sezale).

²⁹ Nankuma vandongisi vasinganiekele ngeci umo na umo hhakati kavo akatume vukuasi ngue muanasela mukukuasa vakuavo vaka kutsiliela vaje vakele mu Yundeya.

³⁰ Kaha valingile cuma eci, vahanene vimbongo kuli Mbanambase na Saulu ngeci vavituale kuli vakuluntu va cikungulukilo.

12

Tiango vamutsiha kaha Petulu vamuhaka mu Kamenga

¹ Kaha ha ntsimbu ije vene muene Helonde uaputukile kupakesa vaka cikungulukilo.

² Uatsihile Tiango munaina ya Iuano, namukuale.

³ Kaha omo uamuene ngeci navuahelesa Vayunda, kaha uatualeleleleho lutue kukuta Petulu. (Eci capangiuile ha ntsimbu ya ciuanao ca Mbolo yakuhona cimbaluila.)

⁴ Kaha omo uamukutile uamuhakele mu kamenga, kaha vamuhanene ku vivunga via masualale viuana muje muakele vauana mu civunga cimo na cimo linga vamuniunge. Helonde uatondele kumusompesela ha civunga ca vantu omo ciuano ca Paseka nga cinahu.

⁵ Tele Petulu acili mu kamenga, Cikungulukilo cakele nakumulombebelela kuli Njambi.

Kangelo ahumisa Petulu mu kamenga

⁶ Vutsiki vujevene ntsimbu Helonde kanda a mutuale kuli vantu, Petulu uakosele mukati kavaje vakele nakumuniunga vavali. Vamukutile na malienge avali, kaha kuakele masualale ha cikolo vaje vakele nakuniunga.

⁷ Kaha hajevene kangelo ua Njambi uasholokele na ceke kutuila mu kamenga, kaha uje kangelo uaningangele Petulu nakuhandeka kuli ikeye nguendi, “Katuka vuasi.” Kaha hajevene malienge aje akele ku mavoko endi azitukile.

⁸ Kaha kangelo uahandeketele naua kuli ikeye nguendi, “Kuta muiva uove kaha zala na vinkaku viove.” kaha Petulu ualingile muje muamulekelelele, kaha kangelo uahandeketele naua nguendi, “Zala cikovelo cove kaha njikave.”

⁹ Kaha Petulu uamukavangeyele hambanza lia kamenga, vuno honi katantekeyele nguendi vije viakele nakulinga kangelo viapuile via vusunga, uasinganiekele nguendi hamo ali nakumona lika cimona.

¹⁰ Omo vapulakanene civunga ca masualale ca kulivanga na cije ca mucivali, kaha vahete ku cikolo lia cikuavo cije cakushokoluela cikolo caku nganda. Kaha cikolo calishokolokelele cikeco vavenia, kaha vatuhukile hambaza. Vendele hamo kaha hajevene kangelo uasezele Petulu.

¹¹ Petulu uasinganiekele hali vije vialingiule kuli ikeye kaha uahandeketele nguendi, “Hano honi njatantekeya muavusunga ngeci Muene natumu kangelo uendi linga anjovole ku nzili

ya Helonde naku vioshe vije Vayunda vasinganiekele nguavo vikalingiua.”

¹² Omo uatantekeyele vioshe vije via lingiule, uaile ku njivo ya Maliya vaina ya Iuano uje ivatumbuile Mako, kuje kuvakungulukilile vantu vavengi nakulombela.

¹³ Kaha Petulu ua tote ha cikolo ca hambanza, kaha ngamba umo ua lizina lia Londa uezile nakumutava.

¹⁴ Uatantekeyele lizi lia Petulu kaha uavuahelele cikuma, uahilukile kuli vakevo kuakuhona kushokolola cikolo nakuhandeka nguendi, “Petulu ali hambaza.”

¹⁵ Kaha voshe vahandেকে kuli ikeye nguavo, “Uzaluka!” Kaha uavasindiye nguendi njimileka vusunga. Kaha vamukumbuile nguavo, “kumani kangelo uendi.”

¹⁶ Vuno honi Petulu uatuaeleho kutota ha cikolo, kaha omo vashokoluele ku cikolo vamu-muene kaha valikomokelele cikuma.

¹⁷ Uavaniatelele na livoko liendi linga vaholoke kulu, kaha uavalekele omo Muene namuhumisilamo mu kamenga nguendi, “Leken i evi kuli Tiango na vakakutsiliela.”

Kaha uavasezele nakuya ku mutambela ueka.

¹⁸ Kaha omo kuacele cimene kuakele citanga cikuma hhakati ka masualale vaje vaka kuniunga kamenga, hali vije vialingiuile kuli Petulu.

¹⁹ Helonde uavashikile linga vamutonde vuno honi kuvamuuanene, uehozuele vaje vaka kuniunga kaha uashikile linga vavatsihe, nankuma Helonde uahumine mu Yundeya na kuya ku Sesaliya, nakukalako.

Kutsa kua Helonde

²⁰ Nankuma Helonde uanienguelele cikuma vantu vaku Tile na Kusindone. Kaha civunga cakama caile nakumumona. Hakulivanga valambelele Mbalasitase muka kuniunga lipela ngeci avakuase. Kaha honi vaile kuli Helonde nakumulomba ngeci kukale ciyulo, omuo lifuti liavo liakele nakutambula via kulia via kuhuma ku lifuti lia muene.

²¹ Ha litangua lia kuhangula, Helonde ualikutile mukole uendi ua vumuene nakutumama ha vumuene vuendi nakuhandeka ku vantu.

²² Vatambakanene cikuma nguavo, "Keti lizi lia muntu lihandeka vuno honi lizi lia tunjambi!"

²³ Hajevene kangelo ua Njambi uapupile Helonde, omuo kahanene kasingimiko kuli Njambi. Kaha mavuno amulile, kaha uatsile.

²⁴ Vuno honi lizi lia Njambi liatualeleleleho kuya lutue.

²⁵ Omo vamanusuile vije vivaililile kuli Mbanambasa na Saulu kaha vahilukile ku Yelusalema hamo na Iuano, uje ivatumbuile naua nguavo Mako.

13

Mbanambase na Saulu vavahangula nakuva-tuma

¹ Kaha mu cikungulukilo ca Antioke kuakele tunanguizi va Njambi va Njambi na valongisi, vapuile Mbanambase na Simioni uje ivatumbuile nguavo uaku zivala, na Luyasi (uje uahumine ku Silene) na Manane, (Uje ivalelele hamo na Sezale Helonde) na Saulu.

² Omo vakele nakulemesa Muene nakuliumina via kulia, Cimbembesi Uakulela cahandekele nguaco, “Njitepeseleniko Mbanambase na Saulu linga vapange vipangi vije njavasanenene.”

³ Hanima yakuliumina via kulia na kulombela, nakuvasaleka mavoko kaha vavatumine.

*Mbanambase na Saulu vambulula mu Sapulasi
(Vilinga12:25)*

⁴ Omo Cimbembesi Uakulela ca tumine Mbanambase na Saulu vaye ku Seleusiya, kaha hakuhuma kuje vasikumukile mu vuato ku nkundu lia Sapulasi.

⁵ Omo vahete ku Salamisi vaputukile kuhandeka lizi lia Njambi mu vinjivo via malombelo via Vayunda. Kaha Iuano uakele hamo navo mukuvakuasa vipangi.

⁶ Vendele mu nkundu muoshe nakuheta kuli Pafose kuje vakauanene umo muka matseno lizina liendi Mbala-Yesu, ikeye Kayunda uje ualitumbuile ikeye vavenia kupua kananguizi ua makuli.

⁷ Uapuile kavusamba kauje mukuluntu uamuje mu nkundu lizina liendi Selengiyase Pauluse, uje uapuile yala uamangana. Nguvulu ua Loma uasanene Mbanambase na Saulu omuo uatondele kuivua lizi lia Njambi.

⁸ Vuno honi vakele nakuvaluisa kuli muka mantseno Eliamase (eli likelio lizina liendi lia Cingelengu), uje uesekele kuhumisa Nguvulu lut-silielo.

⁹ Vuno honi Saulu uje ivatumbuile nguavo Paulu uashulile na Cimbembesi Uakulela, uatalele uje muka mantseno.

¹⁰ Nakuhandeka nguendi, “Yove muna Liyavolo, yove citozi ca vusunga, uakushula na makuli oshe na lizangamena lioshe, kaha yove ntsimbu yoshe uli nakueseka kutengulula vusunga vua Muene kuvupuisa makuli.

¹¹ Muene akakuluisa, kaha ukapua kapuputua muka ntsimbu lika, kukamono kutua ca litan-gua.” Kaha hajevene mbundu na milina viezile ha mesho endi kaha uahonouele kumona, uaputukile kutonda muntu linga amukuate ku livoko.

¹² Kaha omo Nguvulu uavimuene vije via lingiule uatsilieele, omuo ualikomokelele cikuma ha vilongesa via Muene.

Paulu na Mbanambasi vali mu Antioke ya mu Pisindiya

¹³ Kaha Paulu na vakuavo vajavukile mu vuto kuya musinia lia Pafose, kaha vezile ku Pelenga nganda ya mu Pamefeliya, kaha Iuano uavasezele uahilukile ku Yelusalema.

¹⁴ Vahumine ku Pelenga vahete ku Antioke mu Pisindiya, kaha lia Sapalalo vaile mu njivo ya malombelo ya Vayunda na kutumama.

¹⁵ Omo vatandele Lishiko lia Mosesa na visoneka via tunanguizi va Njambi va Njambi kaha vantuama va mu njivo ya malombelo ya Vayunda vatumine lizi kuli vakevo nguavo, “Vavusamba tumilomba ngueto muhandeke kuli vantu nga muli na mezi akuvatakamesa.”

¹⁶ Kaha Paulu uemanene na kualola livoko liendi muilu nakuhandeka nguendi,

“Vavushoko vuange vaka Isaleli neni keti Vayunda vaka kulemesa Njambi, tolilileni kuli yange!

¹⁷ Njambi ua vantu va Isaleli uahanguile vakukuluila vetu, nakuvapuisa muyati uakama ha tsimbu ije vakele vangezi mu Ingito. Kaha Njambi uavahumisile mu Ingito na nzili yendi yakama,

¹⁸ Kaha uavaniungile mu mpambo miaka yakupua makumi auana.

¹⁹ Uanongesele mafuti a miyati itanu na ivali mu lifuti lia Kanana, kaha uapuisile lifuti lije vusuana vua vantu vendi.

²⁰ Kaha evi viuma vioshe via lingiule ha miaka yakusetekesa vihita viuana na makumi atanu (450).

“Kaha munima yevi uavahanene mahako noho ha ntsimbu ya kananguizi Samuele.

²¹ Valombe muene, kaha Njambi uavahanene Saulu muna Kishe, uaku muyati ua Mbenjameni, ngeci apue muene uavo ha miaka makumi auana (40).

²² Kaha omo Njambi uahumisile Saulu ha vumuene, uapuisile Ndaviti muene uavo. Eci cikeco cahandekela Njambi hali ikeye nguendi, ‘Njinauana Ndaviti muna Njesi ikeye yala uje injazanga, uje akalanga vioshe vije njitonda ngeci avilinge.’

²³ Ikeye Yesu uaku ntanga ya Ndaviti uje Njambi uamupuisile muyoyesi ua vantu va Isaleli ngue muakulahesele laja.

²⁴ Ntsimbu kanda Yesu aputuke vipangi viendi, Iuano uambulule kuli vantu voshe va Isaleli

ngeci vatenguluke ku vupi vuavo nakuvam-buitika.

²⁵ Kaha omo Iuano uahete muyehi naku-manesa vipangi viendi, uehuile vantu nguendi, 'Musinganieka ngueni Yange iya? Ketu yange uje muli na kuvandamena. Vuno honi ivuilileni! Alinakuija munima yange, yange kunjasa cipue kuzitula miva ya vinkaku viendi.'

²⁶ "Vavushoko vange vaka Isaleli vatekuilila va Avilahama, kaha neni voshe ketu Vayunda yeni mulikuno vaka kulemesa Njambi: muzimbu ou uakuovoka vanautumu kuli yetu!

²⁷ Omuo vantu vaje valinakuyoya mu Yelusalema na vakuluntu omuo kuvatantekeyele ngeci ikeye napu muyoyesi, cipue kuivuisisa mezi a tunanguizi va Njambi va Njambi aje avakatanda ha litangua na litangua lioshe lia Sapalalo, cipue ngoco valingisile mezi a tunanguizi va Njambi va Njambi kupua a vusunga mukuhana Yesu mulonga.

²⁸ Cipue ngocovene kuvauanene vukaleho ngeci vamuhatuile mulonga ua kutsa, vuno honi valombebe Pilato linga amutsihe.

²⁹ Kaha omo valingile vioshe vije ngue muvi-ahandeka visoneka hali ikeye, vamuhumisile ha cilindakano na kumuhaka mu cihilo.

³⁰ Vuno honi Njambi uamusanguile ku vatsi,

³¹ kaha ha matangua amengi ualisholuele kuli vaje uendele navo kuhuma ku Ngalileya nakuheta ku Yelusalema. Vakevo honi vanapu vakaleho vendi kuli vantu va Isaleli.

³² Yetu tulikuno naku minehela Muzimbu Uacili, uje Njambi uakulahesele vakukuluila vetu

kuvilinga,

³³ vikevio natulingila yetu vatekuluila vavo mukusangula Yesu ku muono ngue muvana-soneka mu livulu lia mucivali lia Miaso ngualio,

‘Yove unapu u munange,

litangua lia lelo njinapu nji Isho.’

³⁴ Kaha eci cikeco cahandekela Njambi hakumu-sangula ku vatsi nguendi kakapolela mu cihilo kuahi,

‘Njikakuhana vivesikiso via kulela via vusunga vije njakulahesele Ndaviti.’

³⁵ Ngue muanahandeka naua mu mikanda yeka nguendi,

‘Kukatava ngamba yove uakulela linga apole mu cihilo.’

³⁶ Kaha omo Ndaviti uapangele cizango ca Njambi ha ntsimbu yendi vavenia, kaha uatsile, vamutsindile na vakukuluila vendi, kaha muvila uendi uavolele mu cihilo.

³⁷ Vuno honi kuli uje yasanguile Njambi ku vatsi muvila uendi kuuapolelele mu cihilo.

³⁸ “Kaha yeni voshe vavushoko vange vaka Isaleli munapande kutantekeya ngeci kuhitila muli Yesu mukemuo vali nakuambulula muzimbu uaku sambuesa ca vipi.

³⁹ Kaha muapande kutantekeye ngeci uoshe uje atsiliela muli Yesu nazituka ku vipi, Njambi amupuisa kupua ua vusunga ku viuma vioshe vije Lishiko lia Mosesa ku liasele kumupuisa ua vusunga.

⁴⁰ Zangameni linga vije vivahandekela Tunanguizi keti vilingiue kuli yeni.

41 “Talení yení vaka kusembulula, kaha likomokeleni na kutsa!
Omuo cuma cije njikalinga mu matangua eni cikapua cuma cije kumukatsiliela, cípue vamilumbunuineco!’ ”

42 Omo Paulu na Mbanambase vahumine mu njivo ya malombelo ya Vayunda, vantu vavalaniene naua kuhiluka kuli vakevo ha litangua lia Sapalalo likuavo nakuvaleka viuma evi.

43 Omo vantu vahumine kuje ku njivo ya malombelo ya Vayunda, Vayunda vavengi na vaje keti Vayunda vaje vapuile va kulongua ku futisi ya Vayunda vakavele Paulu na Mbanambase. Kaha vahandekete kuli vakevo nakuvatakamesa kukakateya ha kuyoya mu kavumbi ka Njambi.

44 Kaha lia Sapalalo yakaveleho vantu vavandende lika vasalele mu nganda omuo voshe vezile mukuivua lizi lia Muene.

45 Omo Vayunda vamuene civunga, vakele nacipululu, valuisile vije viakele nakuhandeka Paulu nakumutukanga.

46 Vuno honi Paulu na Mbanambase vahan-dekele nakusimpa nguavo, “Capandele ngue lizi lia Njambi valihandeki kuli yení ha kuli-vanga. Vuno honi mualivianene, kaha munalisinganieka yení vavenia ngueni kumua-fuililile kutambula muono uayaye, kaha tumiseza nakuya kuli vaje keti Vayunda.

47 Omuo eli likelio Lishiko lianatushiki Muene nguendi,

“ ‘Njinamipuisa ceke kuli ava keti Vayunda, ngeci vaka mafuti voshe vakovoke.’ ”

⁴⁸ Omo vaje keti Vayunda vuovuile evi, vavua-helele nakulemesa lizi lia Muene, kaha vaje vava-hanguile kupua na muono uayaye vatsilieele.

⁴⁹ Kaha lizi lia Muene liashandokelele kuoshe mu lifuti lije.

⁵⁰ Vuno honi Vayunda vashongangeyele vantuama va mu nganda, nava vampuevo vakutsi-mana vaje keti Vayunda vaje vakulongua vaka kulemesa Njambi. Kaha vaputukile kupakesa Paulu na Mbanambase nakuvasheka mu lifuti liavo.

⁵¹ Vuno honi tunganda vatotomuene likungu ku viliato viavo kupua cihiso ca vantu va kuje, kaha vaile ku Ikoniame.

⁵² Kaha vandongisi mu Antioke vashulile nakuvuahelela na Cimbembesi Ukulela.

14

Paulu na Mbanambase mu Ikoniame

¹ Cuma cimolika calingiuile mu Ikoniame, muje Paulu na Mbanambase vaile mu njivo ya malombelo ya Vayunda vahandেকে mu ngila ije yanehelele ngeci civunga cakama ca Vayunda na Vangelengu linga vatsilieele.

² Vuno honi Vayunda vaje vakakuhona kutsiliela vashongangeyele vaje keti Vayunda nakuluisa vaka kutsiliela.

³ Kaha Paulu na Mbanambase vakele kuje ntsimbu yalaha, vahandেকে nakusimpa hali Muene, uje uasholuele ngeci muzimbu uavo ua kavumbi uapuile ua vusunga mukuvahana nzili ya kulinga vitantekeso na vikomoueso.

⁴ Vuno honi vantu va muje mu nganda valite-pele, vamo vemanene na Vayunda, vakuavo vemanene na tunganda.

⁵ Kaha Vayunda na vaje keti Vayunda hamo na vakuluntu vavo, valitavasanene kuyandesa tunganda nakuvasha mavue.

⁶ Kaha omo tunganda vanangukile eci, va-teuelele ku Lisitala na ku Ndemba vinganda via mu Likaoniya na ku mitambela yakuhatoko.

⁷ Kaha kuje vambuluile Muzimbu Uacili.

Paulu na Mbanambase mu Seseliya

⁸ Mu Lisitala muakele yala umo uje uapuile cilema ua mikono hume ha kusemuka cendi kasele kuenda.

⁹ Uatumamene kuje nakuivua mezi a Paulu, Paulu uamuene ngeci natsiliela, kaha asa ku kanguka nankuma uamutalele ntoma.

¹⁰ Kaha Paulu uatambekele na lizi liakama nguendi, “Katuka uimane na mikono yove!” Kaha uje yala uatumbukile nakuputuka kuenda.

¹¹ Omo civunga camuene vije Vialingile Paulu, vaputukile kutambeka mu ndaka yavo ya Ciliikaoniya nguavo, “vanjambi vaneja kuli yetu mu cifua ca vuntu!”

¹² Kaha valukile Mbanambase lizina nguavo Zeyase, naua lizina lia Paulu nguavo Helemese, omuo ikeye uapuile mukuluntu uakuhandeka.

¹³ Kasasendote ua Zeyase uje njivo yendi yakulemesela yakele hambanza lia nganda, uanehele vangombe va vankomba na vitsani ku cikolo, omuo ikeye na vaje vivunga vatondele kukombelela nkombelo ku tunganda.

14 Vuno honi omo Mbanambase na Paulu vovuile vije vatondele kulinga, vatavozuele vizalo viavo nakushatukila mukati ka civunga nakutambeka nguavo,

15 “Vika muli nakulingila cuma eci? Netu tunapu vantu ngeci yeni! Tulikuno mukuambulula Muzimbu Uacili, nakumitengulula ku viuma viangoco ngeci muije kuli Njambi ua kuyoya, uje uatangele lilu na mavu na mema a kalunga na vioshe vilimo.

16 Ku miaka ya vakukuluila vetu uatavesele vantu voshe linga vaye mu vingila viavo vavenia.

17 Vuno honi ha ntsimbu ije uahanene vukaleho vuakukala cendi vavienia ha viuma via cili, kaha akamihana kalunga na vimbutu ha ntsimbu yavio, akamihana via kulia nakushulisa mitima yeni nakuvuahelela.”

18 Cipue ngocovene na mezi aua a tunganda kuvasele kuvindika civunga kukombelela nkombelo kuli vakevo.

19 Vuno honi Vayunda vamo vahuminine ku Antioke mu Pisindiya naku Ikoniame vashongangeyele vivunga kaha vashele mavue Paulu nakumukokela hambaza ya nganda omo vayonguele nguavo hamo natsi.

20 Vuno honi omo vandongisi vamuzengelekele, uahindukile nakuimana nakuhilukila mu nganda. Kaha liamukuavo ikeye na Mbanambase vaile ku Ndemba.

Kuhilukila ku Antioke mu Seseliya

21 Omo Paulu na Mbanambase vambuluile Muzimbu Uacilil mu Ndemba, kaha vauauanene vandongisi vavengi. Kaha vahilukile ku Lisitala

na ku Ikonoyame noho vahete ku Antioke, mu Pisindiya.

²² Vakolesele vandongisi nakuvatakamesa ngeci vapue vaka vusunga mukutsiliela, vavalongesele nguavo, “Tuapande kuhita mu tuyando tuatuingi ngeci tukovele mu vumuene vua Njambi.”

²³ Mu cikungulukilo na cikungulukilo vemikilemo vankulutu, kaha na malombelo na kuli kela kulia vavakundikile kuli Muene uje ivatsilieleele.

²⁴ Kaha omo vahete mu mutambela ua Pisindiya, vezile ku Pampaliya,

²⁵ kuje vambuluile lizi ku Pelenga, kaha vasikumu kile ku Ataliya.

²⁶ Kaha kuhuma kuje vajavukile mu vutato nakuhiluka ku Antioke ku mutambela uje vavakundikile kukavumbi ka Njambi ku vipangi vije vinamanesele ku linga ha ntsimbu ije.

²⁷ Omo vahete mu Antioke vakunguilile hamo vantu vaka cikungulukilo nakuvaleka viuma vije via lingile Njambi, muje mua shokololuele ngila kuli vaje keti Vayunda ngeci vatsilielee.

²⁸ Kaha vakele kuje ntsimbu yalaha na vandongisi.

15

Vantuama va Cikungulukilo valiuana mu Yelusalema

¹ Vuno honi vamala vamo vahumine ku Yundeya vaile ku Antioke vaputukile kulongesa

vaka kutsiliela nguavo, “Kumuasa kuovoka kuvanga mutuhuke ngue kuya ku Lishiko lia Mosesa.”

² Kaha Paulu na Mbanambase vakele na vimpata cikuma na vakevo ha cuma eci, vasinganiekele ngeci Paulu na Mbanambase na vamo veka vantu va mu Antioke vaye ku Yelusalema nakuliwana na tunganda na vakuluntu vamu nganda ije.

³ Nankuma, cikungulukilo ca vatumine, kaha omo vahitile mu Fonisiya na mu Samaliya, kaha valumbunuine muje vati vaje keti Vayunda vatengulukilile kuli Njambi, ou muzimbu uanehele kuvuachelela cikuma kuli vaka kutsiliela voshe.

⁴ Kaha omu vahete Yelusalema, vavatambuile ku cikungulukilo na tunganda na vakuluntu, kaha valimbunuine vuoshe vije valingile Njambi.

⁵ Vuno honi vakakutsiliela vamo vaje vakundamene ku civunga ca Vafaliseo vakatukile nakuhandeka nguavo, “Vaje keti Vayunda vanapande kulovoka nakuvaleka ngeci vononoke Lishiko lia Mosesa.”

⁶ Tunganda hamo na vakuluntu vakungulukile na nakusinganieka cihula eci.

⁷ Kaha omo vahandeketele ntsimbu yalaha, Petulu uakatukile nakuhandeka kuli vakevo nguendi, “Vakakutsiliela muatantekeya hume laja Njambi uahanguile yange hhakati keni na kuambulula Muzimbu Uacili kuli vaje keti Vayunda ngeci vovue na kutsiliela.

⁸ Njambi uje atantekeya visinganieka via muntu uoshe, uamuesele vukaleho vuendi kuli

vaje keti Vayunda hakuvahana Cimbembesi Uakulela, ngue muje muatuhanene yetu.

⁹ Kaha kamonesele kahangu hhakati kavo netu, vuno honi uavasambesele ku vupi vuavo omo vatsilielele.

¹⁰ Kaha honi vika muesekele Njambi nakutuika citeli ha miongo ya vandongisi cije cipue vakukuluila vetu cipue yetu kutuasa kucambata.

¹¹ Tutsiliela na kuovoka ha kavumbi ka Muene Yesu, ngue vakevo naua.”

¹² Kaha civunga coshe ca vantu vaholokele kulu omuo vovuile Mbanambase na Paulu valumbununa vitantekeyeso na vikomoueso vije vialingile Njambi muli vakevo hali vaje keti Vayunda.

¹³ Omo vamanusuile kuhandeka vioshe, kaha Yakomba uahandekele nguendi, “Vavusamba njivuulileni!

¹⁴ Simoni ahavene natulumbunuina muje vati Njambi hakulivanga uahakelele mana kuli vaje keti Vayunda mukuhangulaho vamo hhakati kavo ngeci vapue vantu vendi.

¹⁵ Vihandeka via tunanguizi va Njambi va Njambi via litombola muacili na viuma evi. Ngue muje muviendeka visoneka,

¹⁶ ‘Kaha Muene Njambi alinakuhandeka

Nguendi, munima ya

viuma evi njikeluka nakuiluisa naua vumuene vua Ndaviti

njikavutungulula

nakuvukolesa naua.

¹⁷ Kaha vantu voshe vakeja kuli yange,

voshe vaje keti Vayunda vaje vanjikana kupua vange.

18 Kaha omu mukemuo mualinakuhandekela Muene, uje uasholuele viuma vioshe ku-sankulu.'

19 Yakomba uahandekela nguendi "Muvisin-ganieka viange," nguange, "kutua kupesa vaje keti Vayunda vaje vanatengulukila kuli Njambi.

20 Vuno honi tunapande kuvasonekela mukanda uakuvaloka ngueta keti valie viakulia via kujeneka kulela omo vanavikombelela ku tumponia nakulitenga kuvupangala, kaha naua keti valie tusitu tua kutikinia cipue kulia maninga.

21 Kuhuma kuntsimbu ya laja Lishiko lia Mosesa valitanda muvi njivo via malombelo via Vayunda ha litangua lia Sapalalo, kaha naua mezi endi va ambulula mu vinganda vioshe."

Mukanda kuli vaje vaka kutsiliela vaje keti Vayunda

22 Kaha tunganda na vakuluntu hamo na cikungulukilo coshe vasinganiekele kuhangula vantu vamo, vahanguile vamala ku civunga cavo ngeci vavatume ku Antioke hamo na Paulu na Mbanambase. Vahanguile naua vamala vavali vaje vavasingimikile cikuma vaka kutsiliela, Yundasa ivasanene Mbalambase na Silasi.

23 Kaha vavatumine hamo na mukanda ukuya kuli vakevo nguavo, "Vakueta yetu tunganda na vakuluntu, tunatumu vihindu vietu kuli yeni voshe vakueta vaje keti Vayunda ku cisemua vaje muakala mu Antioke na mu Silisha.

²⁴ Tunevu nguavo vamo vamala vamu civunga cetu vaneja na nakumitanganesa na vije vi-vanahandeka vakevo kuvatambuile vilongesa vi-akuhuma kuli yetu.

²⁵ Kaha tualikunguluile nakulitavasana tu vavoshe kuhangula vamo vamala nakuvatuma kuli yeni. Hamo na vavusamba vetu vatuzangele cikuma Mbanambasa na Paulu,

²⁶ vaje vahanene muono uavo mukupangela Muene uetu Yesu Kilistu.

²⁷ Kaha tunatumu Yundasa na Silasi vaje vakamileka viuma vimo vije vituli na kusoneka.

²⁸ Omo Cimbembesi Uakulela hamolika netu tualitavasana ngeci kutuapandele kumituika citeli ceka lelo kuvanga lika mashiko aua nguetu,

²⁹ Ketu mulie viakulia vije viakukombelesa ku tumponia, ketu munue maninga, ketu mulie kasitu uakutikinia, kaha litengeni ku vupangala, mukakala muacili nga muliniunga kuakuhona kulinga viuma evi, vihindu vieni.”

³⁰ Kaha vaje vavatumine vasikumukile ku Antioke kuje vakakunguluile civunga coshe ca vaka kutsiliela nakuvahana uje mukanda.

³¹ Kaha omo vantu muvatandele uje mukanda vavuahelelele cikuma ha muzimbu uakuvasimpisa.

³² Kaha Yundasa na Silasi vaje vapuile tunanguizi va Njambi va Njambi, va vasimpisile nakuvatakamesa cikuma.

³³ Omo vakele navo kuje ha ntsimbu imo, kaha vaka kutsiliela vavahiluisile kuli vaje vavatumine nakuhandeka kuli vakevo nguavo endeni mu ciyulo.

³⁴ [Kaha Silasi uasinganiekele kukala kuje.]

³⁵ Vuno honi Paulu na Mbanambasi vasalele mu Antioke, hamolika na vakuavo veka vavengi valongesele na kuambulula Muzimbu Uacili ua Muene.

Paulu na Mbanambase valitepa

³⁶ Ha ntsimbu imo Paulu uahandekela kuli Mbanambase nguendi, “Tuye tuhiluke linga tukameneke vakakutsiliela mu vinganda vioshe muje tuambulule lizi lia Muene, linga tukamone vati muje vali nakuyoya.”

³⁷ Kaha Mbanambase uatondele kuambata Iuano uje ivatumbuile Mako, linga vaye nendi.

³⁸ Vuno honi Paulu uasinganiekele nguendi keti cacili kuya nendi, omuo kakele hamo navo mukumanesa vipangi, vuno honi uahilukile nakuvaseza mu Pampaliya.

³⁹ Hakele vimpata, kaha valitepele Mbanambase uambate Mako nakuya ku Sepulasi na vuato.

⁴⁰ Vuno honi Paulu uahanguile Silasi nakuya nendi, vamutavesele kuli vaka kutsiliela kuhitila mu kavumbi ka Muene.

⁴¹ Omo vaile vahitile mu silia namu Silisha mukukolesa vikungulukilo

16

Timoteo aya hamo na Paulu na Silasi

¹ Kaha Paulu uahete naua ku Ndemba na kuli Lisitala, kuje kuakele mukua Yesu umo lizina liendi Timoteo. Vaina navakevo vapuile vakua Yesu vaje vapuile Kayunda, vuno honi ishe uapuile Kangelengu.

² Kaha voshe vaka kutsiliela vamu Lisitala na mu Ikoniame vashangazalele cikuma Timoteo.

³ Kaha Paulu uatondele kuya na Timoteo, kaha uamutuhisile. Ualingile vioshe evi omuo Vayunda voshe vaje vakele mu mitambela ije vatantekeyele ngeci ishe ya Timoteo uapuile Kangelengu.

⁴ Omo vakele nakuhita mu vinganda, vahanene vakakutsiliela mashiko aje avasinganiekele tunganda na vakuluntu mu Yelusalema, kaha vavalekele linga vononoke aje mashiko.

⁵ Vikungulukilo viakele na nzili mukutsiliela kaha valivuezelele ha litangua na litangua.

Cimona ca Paulu Mu Tolouase

⁶ Kaha vahitile mu mutambela ua Filingiya na mu Ngalatiya omuo Cimbembesi Uakulela cavavindikile kuambulula muzimbu mu nganda ya Asiya.

⁷ Kaha omo vahete ku nginga ya Misiya vesekele kuya mu lifuti lia Mbitaniya, vuno honi Cimbembesi ca Yesu kucavatavesele.

⁸ Kaha vahitile mukati ka Misiya nakuya ku Tolouase.

⁹ Kaha ku vutsiki vuje vene Paulu uamuene cimona muje uamuene yala umo ua ku Masendoniya nemana nakumulomba nguendi, “Ija kuno ku Masendoniya uakutukuase.”

¹⁰ Kaha omo Paulu uamuene eci cimona, hajevene tuakatukile nakuya ku Masendoniya, omuo tuasinganiekele nguetu Njambi natusana mukuambulula Muzimbu Uacili kuli vantu kuje.

Kutenguluka kua Lindiya mu Filipu

¹¹ Omo tuahumine ku Tolouase tuajavukile mu vuato nakuya ku Samotalase, kaha lia mukuavo tuaile mu Neyapolise.

¹² Kaha kuhuma kuje tuahile ku Filipu, nganda yamutambela uakulivanga mu lifuti lia Masendoniya, ikeyo naua yapuile nganda ya Loma kaha tuakele muje mu nganda matangua amengi.

¹³ Kaha lia Sapalalo tuakatukile mu nganda tuaile ku ngenga ya ndonga kuje tuayonguele ngueto kuli mutambela uakukungulukila mukulombela. Kaha tuatumamene nakusikama na vampuevo vaje vakungulukilili kuje.

¹⁴ Kaha umo uavo uatuvuile uapuile Lindiya uahumine ku Tiyatile uapuile mukakulandesa vintanga viacili viakuvenguluka naua uapuile mpuevo ua kulemesa Njambi, kaha Muene uashokoluele mutima uendi kukuivuilila ku vije viakele nakuhandeka Paulu.

¹⁵ Kaha omo vamumbuitikile ikeye na vantu vamu njivo yendi, kaha uatulaniene nguendi, "Tjeni mukakale mu njivo yange nga muasinganieka ngueni njinapu muka kutsiliela muli Muene." Nankuma uatusindiile linga tuye.

Mu kamenga ku Filipu

¹⁶ Ha litangua limo omo tuakele nakuya ku muhela uakulombelega, tualiuane na ngamba ua mpuevo uje uakele na Cimbembesi cakujuala uje uakele nakumupangesa mukumona viuma via kulutue. Kaha uapitisile cikuma muene uendi mukuhandeka viuma viacili vije vikalingiua kulutue.

17 Ou mpuevo uakavele Paulu hamo netu kaha uatambekele nguendi, “Ava vamala vanapu vangamba va Njambi Uahelu lia Vioshe! Vali nakuambulula kuli yeni ngila ya kuovoka!”

18 Nankuma ualingile eci matangua amengi, vuno honi Paulu uapililihile, kaha uatengulukile nakuhandeka kuli uje Cimbembesi nguendi, “Mu lizina lia Yesu Kilistu njikushika nguange humu muli ikeye!” Kaha hajevene Cimbembesi cahumine muli uje mpuevo.

19 Omo liavenia uje ngamba uevuile nguendi uje mpuevo ngila ya kupangelamo vimbongo inahu, vakuate Paulu na Silasi nakuvakokangeya nakuvatuala hambanza kuli vakakusuana ku muhela uakulandesela.

20 Kaha vavatualele ku mesho a vakuluntu Valoma nakuhandeka nguavo, “Ava vamala vanapu Vayunda, kaha valinakuneha vukalu mu nganda yetu.

21 Vali nakulongesa futisi ije iluisa Lishiko lietu, yetu tu Valoma, kaha kutuasa kutava futisi yavo cipue kuyikava!”

22 Kaha civunga coshe calitavasanene kuluisa Paulu na Silasi.

Kaha honi vaje vakuluntu vatavozuele vizalo via Paulu na Silasi. Nakushika ngeci vavapupe.

23 Kaha omo vavapupile cikuma, vavahakele mu kamenga, kaha vashikile cikuma muka kuniunga kamenga ngeci apate cikuma ku vikolo.

24 Omo uje muka kuniunga kamenga uatambuile Lishiko eli, kaha uavahakele mukati ka mulili ua kamenga nakuhaka mikono yavo mu vikuali.

²⁵ Vuno honi mukati kavuntsiki Paulu na Silasi vakale nakulombela nakuimba miaso ya Njambi, kaha vaje vinzinda vakele mu kamenga vavevuilile.

²⁶ Hajevene kuakele mandunduma akama cikuma kaha luvula lua kamenga luajajele cikuma. Kaha hajevene vikolo via kamenga viashokolokele, kaha malienge ahumine kuli vinzinda voshe.

²⁷ Omo uje mukakunianga kamenga uahindukile, kaha omo uamuene vikolo via shokoloka, uasinganiekele nguendi, vinzinda voshe vana-teue, kaha uashomuene mukuale uendi linga alitsihe.

²⁸ Kaha Paulu uatambakanene cikuma na lizi liakama nguendi, “Keti ulitsihe! Omuo tuvavoshe mutuli muno!”

²⁹ Kaha uje mukakuninga kamenga uasanene ngeci vamunehleko ndeya, kaha uashatukillilemo, kaha uatsikamene ku mikono ya Paulu na Silasi oku ali nakujaja.

³⁰ Kaha uavatuhuile hambanza nakuvehula nguendi, “Muene, vika njasa kulinga linga njovoke?”

³¹ Kaha vamukumbuluile nguavo, “tsiliela kuli Muene Yesu, kaha ukovoka, yove na ntanga yove yoshe.”

³² Kaha vambuluile lizi lia Muene kuli ikeye na kuli voshe vaje vakele mu njivo yendi.

³³ Kaha ha ntsimbu ijevene ya vutsiki uje mukakuniunga kamenga uaile navo, kaha uakushile ha vimbandu viavo, kaha hajevene ikeye na ntanga yendi voshe vavambuitikile.

³⁴ Nankuma, uatualele Paulu na Silasi ku njivo yendi, kaha uakavahanene viakulia. Kaha ikeye na ntanga yendi vavuahelele cikuma, omuo vatsilieles muli Njambi.

³⁵ Kaha liamukuavo cimenemene vakuluntu Valoma vashikile vantuama masualale nguavo, “Eceleni ava vamala vaye.”

³⁶ Kaha uje muka kuniunga kamenga ualekele Paulu nguendi, “Vakuluntu Valoma vanashiki lizi kuli yove na kuli Silasi nguavo tumiecele. Muasa kuya, kaha yeni mu ciyulo.”

³⁷ Vuno honi Paulu uahandekela kuli vaje vankuluntu vamasualale va kamenga nguendi, “Kuvatuuanene na mulonga, vuno honi vanatupupilile ku mesho a vantu kuakuhona kutusompesa, cipuevene yetu tuapua vandambo va lifuti lia Loma! Kaha vanatuhakele mukamenga. Kaha vuavuno vatonda kutuecela mu vushueke indi? Vakuluntu Valoma vanapande kuija kuno vakutuecele vakevo vavenia linga tuye.”

³⁸ Kaha vantuama vamasualale vambuluile mezi aua kuli vankulutu Valoma, kaha omo vovuile ngeci Paulu na Silasi vapuile vandambo va lifuti lia Loma, kaha vovuile liova.

³⁹ Kaha vaile kuli vakevo nakulomba cikonekelo, kaha honi vavahumisile mu kamenga, kaha vavalombeles linga vahume mu nganda ije.

⁴⁰ Omo Paulu na Silasi vahumine mu kamenga, vaile ku njivo ya Lindiya. Kuje vakaliuanene na vaka kutsiliela, kaha vahandekela kuli vakevo mezi akuvasimpisa, kaha vaile.

17

Paulu na Silasi mu Tesalonika

¹ Paulu na Silasi omo vaile vahitile mu Afipolise na mu Apoloniya, kaha vezile ku Tesalonika, kuje kuakele njivo ya malombelo ya Vayunda.

² Kaha ngue ku cilika cendi Paulu, uaile mu njivo ya malombelo ya Vayunda ha matangua atatu a Sapalalo uakele nakuhandeka na vantu nakuvaleka,

³ nakuvalumbunuina visoneka, nakuvamuesa vukaleho vua kuhuma mu visoneka ngeci Kilistu napande kuyanda nakusanguka ku vatsi. Kaha Paulu uahandekela nguendi, “Ou Yesu njihan-deka kuli yeni ikeye vene Kilistu.”

⁴ Kaha vamo hhakati kavo vatsilielele, kaha valipandakanene na Paulu na Silasi hamo na vampuevo vaje vapuile vantuama na civunga cakama ca Vangelengu vaje vakakulemesa Njambi.

⁵ Vuno honi Vayunda vakele na cipululu, kaha vakunguluile vamo viendangane va mihuza mu vitapalo, kaha vapangele civunga. Vanehele citanga cakama muje mu nganda yoshe, kaha valuisile njivo ya Njasone mukueseka kuuana Paulu na Silasi linga vavatuale ku civunga ca vantu.

⁶ Vuno honi omo kuvavauanene, vakokangeyele Njasone na vamo vaka kutsiliela nakuvatuala kuli vakuluntu va nganda kaha vatambakanene nguavo, “Ava vamala vananeha vukalu mu lifuti lioshe kaha vaneja kuno,

⁷ kaha Njasone uavatambuile mu njivo yendi. Voshe valinakupokola mashiko a Sezale

nakuhandeka nguavo kuli muene ueka naua lizina liendi Yesu.”

⁸ Kaha ha mezi aua vanehele citanga cakama ku civunga na kuli vakuluntu va nganda.

⁹ Kaha vakuluntu va nganda vafuetelese Nja-sone na vakuavo vimbongo vije viatondekele linga vavecele vaye.

Paulu na Silasi mu Mbeleya

¹⁰ Hajevene omo vutsiki vuezile vaka kutsiliela vatumine Paulu na Silasi ku Mbeleya. Omo vahete kuje vaile mu njivo ya malombelo ya Vayunda.

¹¹ Vayunda vakuje vapuile va ceke kupulakana vaku Tesalonika. Vakele nakuivuilila ku lizi na mitima yakuzituka kaha ha litangua na litangua vakele nakutanda mu visoneka linga vamone vije viandekele Paulu indi via vusunga.

¹² Kaha vuingi vua Vayunda vatsilielele, kaha na vampuevo vamo vavengi va vakuluntu va Vangelengu na vamala vamo vavengi va Vangelengu vatsilielele navo.

¹³ Vuno honi omo Vayunda vaku Tesalonika vatantekeyele nguavo Paulu nambulula lizi lia Njambi mu Mbeleya vaile kuje naku shongangeya civunga.

¹⁴ Kaha hajevene vaka kutsiliela vatumine Paulu ku cikuma ca mema a kalunga, vuno honi Silasi na Timateo vasalele mu Mbeleya.

¹⁵ Kaha vamala vasindikiile Paulu vaile nendi kuvanga naku Atena kaha vahilukilile ku Mbe-
leni, kaha Paulu uavashikile nguendi Silasi na Timateo vanapande kumukavangeye vuasi vuasi.

Paulu mu Atena

¹⁶ Omo te Paulu uakele nakuvandamena Silasi na Timateo mu Atena, uanienguele cikuma omo uamuene muje mu nganda muashulile tuponia tuatuingi cikuma.

¹⁷ Kaha muje mu njivo ya malombelo ya Vayunda uahandekela na Vayunda na vaje keti Vayunda vaje vaka kulemesa Njambi, kaha ha litangua na litangua uakele nakuhandeka na vaje vakele nakuliuana navo ku cihela cakulandesela.

¹⁸ Vamo valongisi va civunga civatumbula nguavo Epikuli na civunga ca Sitoike valingile vimpata nendi, kaha vamo vamuhuile nguavo, “Vika atonda kuhandeka ou cilema uakuli-halesa?” veka vahandekela nguavo, “Kumoneka ngue ali nakuhandeka vanjambi veka naua.” Vahandekela evi omo Paulu uakele nakuambulula via Yesu na cisangukilo.

¹⁹ Kaha vamuambate nakumutuala ku mpunga ya nganda ya Alapangase nakuhandeka nguavo, “Tutonda kutantekeya eci cuma caciha ciuli naku-longesa.

²⁰ Omo vimo viuma tuli nakuivua uhandeka vinapu viavihia kuli yetu, kaha tutonda kutantekeya muvialumbunukila.”

²¹ (Omo vaka Atena voshe na vangezi vakele muje vatondele kupihisa ntsimbu yavo yoshe mukuhandeka na kuivua viuma viavihia.)

²² Kaha Paulu uemanene ha lutue lua mpunga ya Alepangase nakuhandeka nguendi, “Yeni vantu vamu Atena, njamono nguange mu vilinga vieni vioshe munapu mu vaka kulemesa.

²³ Omuo njakele nakuenda mu nganda yeni nakutala muacili mutambela mukalemesela,

njauanene ha mutula uasonekele nguavo,
'Kuli Njambi uje kututantekeya.' Cije
mukalemesa cipue ku mucitantekeya cikeco
njilinkuambulula kuli yeni lelo.

²⁴ Njambi uje uatangele lifuti na vuoshe via
kalamo, uapua Muene ua Melu na Mavu, kaha
kekuyoya mu njivo yakutunga ku mavoko a
vantu.

²⁵ Cipue kekutonda linga tumupangele cipue
cuma cimo, omuo ikeye akahana muono na
mpunzi ije ituhuima na viuma vioshe kuli vantu
voshe.

²⁶ Kaha uatangele mihati yoshe kuhuma kuli
yala umo ngeci vakale ha mavu oshe. Ikeye
vavenia uavuahesele laja vintsimbu na vinginga
na vihela kuje vaka yoyela.

²⁷ Ualingile eci linga vamutonde, kaha omo
vakamutonda hamo vaka muuana. Vuno honi
cipue ngoco Njambi kakele kulako netu kuahi,

²⁸ ngue umo uahandekela nguendi,

'Muli ikeye mu kemo mutuayoyela, mukemuo
mutuendela
mukemuo mutuli.'

Ngue muihandeka miaso yeni imo nguayo,

'Netu naua tunapu tu vana vendi.'

²⁹ Kaha hakupua tuvana vendi, kutuapandele
kusikanieka nguetu Njambi uapua ngue cifua
ca Ngolinde cipue ca Siliva indi cipue livue lia
kushonga na vutongue na mana a muntu.

³⁰ Laja Njambi uakele nakutalelela vantu omo ku-
vamutantekeyele, kaha hanohoni alinakushika
vantu voshe kuoshe linga vatenguluke ku vupi
vuavo.

³¹ Omuo nalivuahesela laja litangua lije aka-sompa lifuti lioshe kuakuhona kahangu kuhitila muli yala uje yanahangula. Kaha ha cuma eci nahana vukaleho kuli muntu uoshe hakusangula yala uje ku vatsi!"

³² Omo vovuile Paulu ahandeka kusanguka ku vatsi, vamo vamushendumuine vuno honi vamo vahandeketele nguavo, "Tutonda linga tuvua viuma evi naua kuli yove."

³³ Kaha Paulu uasezele cije cikungulukilo.

³⁴ Kaha vamo vamala valipandakanene nendi nakupua vaka kutsiliela, hhakati kavo umo uapuile Ndiyonisiyase, uapuile umo ua mpunga ca Elepase, na mpuevo umo lizina liendi Ndamalise, navakuavo veka naua.

18

Paulu mu Kolinte

¹ Hanima ya viuma evi, Paulu ua humine ku Atena na kuya ku Kolinte.

² Kaha kuje ualiuanene na Kayunda ualizina lia Akuila, uje uasemukilile ku Pontase, uje uahuminine ku Itali na mpuevo yendi Pilisila, Omuo Sezale Kalaundiasi uashikile linga Vayunda voshe vahume mu Loma. Kaha Paulu uale nakuvamona,

³ kaha uatumamene nakupanga hamo navo, omuo uakele nakutunga vimbalaka, ngue muvakele nakulinga vakevo.

⁴ Paulu uakele nakuhandeka mu njivo ya malombelo ya Vayunda ha litangua lia Sapalalo lioshe, mukuesaka Vayunda na Vangelengu linga vatsilie.

⁵ Omo Silasi na Timoteo vahete mukuhuma ku Mbeteseniya, Paulu ha ntsimbu yendi yoshe ualihanene kuambulula muzimbu nakuhana vukaleho kuli Vayunda ngeci Yesu ikeye Kilistu.

⁶ Omo vamuluisile nakuhandeka viuma via vipi kuli ikeye, kaha uatotomuene likungu ku vintanga viendi nakuhandeka nguendi, “Nga mu-nazimbala, unapu mulonga ueni vavenia! Yange kujesi namulonga naumo uahi. Kuhuma lelo nakuya kulutue njiya kuli vaje keti Vayunda.”

⁷ Kaha Paulu uahumine mu njivo ya malombelo ya Vayunda nakuya ku njivo ya yala umo lizina liendi, Tito Yusitasi muka kulemesa Njambi, njivo yendi yalihatela na cikolo ca njivo ya malombelo ya Vayunda.

⁸ Kaha Kilisipase uje uapuile ntuama ua mu njivo ya malombelo ya Vayunda uje uatsilieelele kuli muene hamo lika na ntanga yendi yoshe, kaha na vantu vavengi vamu Kolinte vovuile lizi na kutsiliela kaha vavambuitikile.

⁹ Kaha vutsiku vumo Paulu uamuene cimona cije Muene uahandekela kuli ikeye nguendi, “Keti uvue liova, vuno honi tualelelaho kuhandeka kaha keti ulikele,

¹⁰ omuo yange njili hamo nove. Kaha naumo uahi asa kukuvulumuna, omuo njili na vantu vavengi munganda eyi.”

¹¹ Kaha Paulu uakele kuje muaka umo na vingonde vitanu na imo, mukulongesa vantu lizi lia Njambi.

¹² Omo Ngaliyo uapuile nguvulu ua Loma mu nganda ya Akaya, kaha Vayunda valikunguliuile hamo vakuata Paulu nakumutuala hambanza lia nzango ya kusompela.

13 Vahandেকেle nguavo, “Yala ou alinakusindiya vantu kulemesa Njambi mu ngila ya kuluisa Lishiko!”

14 Tele Paulu uatondele kuhandeka kaha Ngaliyo uahandেকেle kuli Vayunda nguendi, “Nga eci cimpande capuile ca mulonga uakuvulumuna cipue via vupi vumo vuanalingi, nge njinevuilila yen Vayunda.

15 Vuno honi omuo cinapu cimpande ca kuli-vianangana ha mezi na mazina na Lishiko lien vavenia, munapande kuvimanusula yen vavenia. Yange kunjapandele kupua lihako ua viuma evi!”

16 Kaha uavashekele mu nzango ya kusompela.

17 Kaha voshe vakokangeyele Sosetene, uje uapuile ntuama ua njivo ya malombelo ya Vayunda, vamupupilile ha mesho a nzango yakusompela. Vuno honi Ngaliyo kombileko mutima ku cuma cije.

Paulu ahiluka ku Antioke

18 Kaha Paulu uakele mu Kolinte hamo na vaka kutsiliela matangua amengi, kaha honi uavasezele uaile mu vuato ku Siliya hamo na Pilisila na Akuila. Tele kanda ahume ku Senkilise Paulu uatehuile ku mutue uendi omuo ya cisingo cije calisingile.

19 Omo uahete mu Efeso, kuje Paul uasezele Pilisila na Akuila, uakovelele mu njivo ya malombelo ya Vayunda nakuhandeka na Vayunda.

20 Omo vantu vamulombele linga akale navo ntsimbu yalaha, vuno honi kavatavele.

21 Vuno honi uavalekele omo uavasezele nguendi, “Nga eci cinapu cizango ca Njambi, kaha

njikahiluka naua kuli yeni.” Kaha uakovelele mu vuato nakuhuma ku Efeso.

²² Omo uahete ku Sesaliya, uaile ku Yelusalema mukukameneka cikungulukilo, ambahoni uaile ku Antioke.

²³ Munima yakukala navo ntsimbu imo, uahumineko uaile mu mutambela ua Ngalatiya na mu Filingiya nakukolesa vandongisi voshe.

Apolo mu Efeso na mu Kolinte

²⁴ Ha ntsimbu ije Kayunda umo ua lizina lia Apolo uje uasemukilile mu Alekizandiliya uezile ku Efeso. Uapuile muntu uakuhandeka muacili, kaha uakele na mana akulumbununa visoneka.

²⁵ Vamunanguile laja mu Ngila ya Muene, kaha uakele na ntuima yakuambulula nakulongesa muacili cili viuma via hali Yesu. Cipuevene ngoco, vuno honi uatantekeyele lika viakumbuitika kua Iuano.

²⁶ Uaputukile kuhandeka nakusimpa mu njivo ya malombelo ya Vayunda. Vuno honi omo Pilisila na Akuila vamuvuile, vamutualele ku njivo nakumunangula muacili cili cikuma Ngila ya Njambi.

²⁷ Omo Apolo uatondele kuya ku Akaya, kaha vaka kutsiliela va mu Efeso vamukuasele mukusonekela mukanda kuli vandongisi va mu Akaya nakuvalomba ngeci vamutambule muacili. Omo uahele kuje, uapuile mukakukuasa cikuma kuli vaje vapuile vaka kutsiliela ngue ku kavumbi ka Njambi.

²⁸ Omuo ha nzili yendi yakulivianangana uavianene Vayunda muviahandeka viavo citona

mesho mukumuesa vukaleho vua mu visoneka ngeci Yesu ikeye Kilistu.

19

Paulu mu Efeso

¹ Tele omo Apolo uakele mu Kolinte, Paulu uahitile ku vihela via minkinda via mu mbonge kaha uasikumukilile ku Efeso. Kuje uakauanene vandongisi vamo

² kaha uahandekela kuli vakevo nguendi, “Mu-atambuileho Cimbembesi Uakulela omo mua-puile vaka kutsiliela ndi?” Vamukumbuluile nguavo, “houe, kanda tuivueho nguavo kuakala Cimbembesi Uakulela.”

³ Kaha uahandekela nguendi, “Mu cimbuitiko muka va mimbuitikile naco?” Vamukumbuluile nguavo, “Mu cimbuitiko ca muka kumbuitika Iuano.”

⁴ Kaha Paulu uahandekela nguendi, “Iuano uambuitikile mu cimbuitikilo cakutenguluka ku vupi, kulekesa vantu linga vatsilie kuli uje eja munima yendi, uje ikeye, Yesu.”

⁵ Omo vovuile eci, kaha vavambuitikile mu lizina lia Muene Yesu.

⁶ Omo Paulu uavasalekele mavoko endi, Cimbembesi Uakulela cezile hali vakevo kaha vaputukile kuhanda mu mindaka vieka kaha naua vaputukile kuambulula vunanguizi.

⁷ Voshe vapuile ngue likumi na vavali.

⁸ Uakovelele mu njivo ya malombelo ya Vayunda kaha ha vingonde vitatu uahandekela nakusimpa, nakulambelela cikuma vantu via vumuene vua Njambi.

⁹ Omo vamo vakukola mitima vavianene kut-siliela nakuhandeka viavipi angila ya Njambi ku mesho ya civunga ca vantu, kaha uavasezele, nakuya na vandongisi uakele nakuhandeka navo mu njivo ya kuli longesela mu Tilanase.

¹⁰ Eci catualeleleleho ha miaka ivali, linga voshe vantu vamu mbonge ya Asiya, Vayunda na Vangelengu vovue lizi lia Muene.

Vana va Sikeva

¹¹ Njambi ualingile vikomoueso viavingi kuhi-tila muli Paulu.

¹² Cipue vitambala na vizalo vije viakele naku-likuasesa vavihanene kuli vakakuvavala, kaha na mishongo yoshe yavahumine, kaha na vimbe-mbesi viavipi via humine muli vakevo.

¹³ Kaha vamo Vayunda vaje vakele nakuendan-gana nakuhumisa vimbembesi via vipi muku-likuasesa mukutumbula lizina lia Muene Yesu kuhumisa vimbembesi viavipi. Kaha vakele nakuhandeka kuli vaje vakele navio nguavo, “Njimishika mu lizina lia Yesu uje yali nakuam-bulula Paulu humamo.”

¹⁴ Vaje vana vatanu na vavali va vamala va Kayunda uje uapuile Mukuluntu ua Kasasendote ivatumbuile nguavo Sikeva, vakevo vakele nakulinga evi.

¹⁵ Vuno honi Cimbembesi cacipi ca handekele kuli vakevo nguaco, “Yesu njamutantekeya, na Paulu naua njamuivuaho viendi, vuno honi yeni, yeni vey?”

¹⁶ Kaha uje yala uakele na Cimbembesi cacipi uavaluisile, navukalu, nakuvahiana voshe kaha vahumile mu njivo mutotototo na vimbandu.

17 Omo eci vacitantekeyele ku vantu voshe vaje vakele Efeso, Vayunda na Vangelengu, kaha muntu uoshe uakele na liova, kaha lizina lia Muene Yesu valilemesele.

18 Kaha naua vuingi vuavaje vapuile vakakut-siliela vahandেকে vupi vuavo na kuambulula vilinga viavo.

19 Vuingi vua vaje vakele nakulinga matseno vambate mavulu avo na ku atsimika hakati ka civunga, kaha omo vapandakanene vimbongo via aje mavulu viapuile makulukazi a makumi atanu a vimbongo via muuayauaya Siliva (50 0 0 0).

20 Kaha lizi lia Muene liakolele cikuma nakushandoka.

Mpindangano mu Efeso

21 Hanima ya kulingiua viuma evi, Paulu hakupua mu Cimbembesi uasinganiekele kuya ku Makandonia na ku Akaya kaha nakutualele-laho kuya ku Yelusalema. Kaha uahandেকে nguendi, “Munima yakuya kuje, njapande naua kuya ku Loma”.

22 Kaha uatumine vakuasi vendi vavali, Timateo na Elastase, ku Makindoniya, te ikeye uacikele mu mbonge ya Asiya ha ntsimbu imo.

23 Ha ntsimbu ije kuakele mpindangano yakama mu Efeso omuo ya Ngila ya Muene.

24 Yala umo ivatumbuile nguavo Ndemetaliase mukakufula viuma via siliva, ualingile cifua ca njivo ya siliva yakulifua ngue njivo ya Atemesi kalunga ua mpuevo, kaha evi vipangi viendi vianehele vimbongo viavingi kuli vaka kupanga.

²⁵ Uakunguluile voshe hamolika vakuavo veka vaje vakele navipangi ngue viavo, kaha uahandekele kuli vakevo nguendi, “Yeni vamala, mu-atantekeya ngueni vufuko vuetu vukahumu ku vipangi evi.

²⁶ Mu namono kaha munevu naua nguavo keti mu Efeso lika vuno honi na mu mutambela ua mbonge ya Asiya, ou Paulu nakoko vantu vavengi nakuhandeka nguendi tumponia tuakupanga na mavoko keti tulunga.

²⁷ Kaha kuli vukalu keti lika kundando yetu vuno honi naua na ku njivo yakama ya kamponia ua mpuevo Atemise kuvaihana kalemesa, kaha uoshe muntu ua mu mbonge Asiya na lifuti lioshe uahi akamulemesa!”

²⁸ Omo vovuile evi, vanienguele na kutambakana nguavo, “Uakama Atemise uava Efeso!”

²⁹ Mu nganda muoshe muakele kalua, kaha vantu vashatukilile mu njivo yakuehela kaha vakuate Ngayasie na Alisitakase, vaku makondoniya vavali vaje vapuile nakusindikiya Paulu.

³⁰ Paulu uazangele kuya ha katati kacivunga, vuno honi vandongisi vamuvindikile,

³¹ navajevene vakuluntu va mbonge ya Asiya, vaje vapuile vasepa liendi, vamutuminine mezi akumulikesa nguavo keti akovele mu njivo yakuehela.

³² Ha ntsimbu ije, vamo vakele na kutambakana cuma cimo, vamo cikuavo, kaha civunga cakele namiyoyo na vuingi vavo kuvatantekeyele civali kunguililile.

³³ Vamo vantu va ha civunga cije vasompesele Alekizanda, uje ivatualele Vayunda ku-

lutue. Kaha Alekizanda uavaholuesele nakuese-
seka kuliohiela hhakati ka vantu.

³⁴ Vuno honi omo vatantekeyele nguavo ikeye
Kayunda, mu viholo vivali voshe vatambakanene
mukulivuasana nguavo, “Uakama Atemise ua va
Efeso!”

³⁵ Vuno honi omo muka kusoneka ua nganda
uaholuesele civunga, uahandekela nguendi,
“Vantu va mu Efeso, iya katantekeya nguendi
nganda ya Efeso yapua njivo ya kutumbikila
Atemisi ukama na kamponia uje uauile kuilu?”

³⁶ Omuo viuma evi kuviasia kuviviana mua-
pande kuholoka kaha naua keti mulinge viuma
muvuasi.

³⁷ Munanehe vantu ava keti ngue vezi va
mu njivo ya tumponia cipue nguavo vanashaula
kamponia ua mpuevo.

³⁸ Nga Ndemeteliase na vaka kupanga vendi
valinakuvangeyaho umo, vinzango viashokoloka
mukuhana ciyulo, kaha tuli naua na vaka nzili
yakama vaka kusompesa kaha veceleni vanehe
vimpande viavo viakuliluisa vakevo vavenia.

³⁹ Nga kuli vimo vikuavo mutonda kutan-
tekeya, muapande kuvihandekela mu nzango
yakuliuanena.

⁴⁰ Hanimu yeve vinalingia lelo, tuli mu-
vukalu vuakama vuakutuvangeya nguavo yetu
tunanehe mpindangano. Kaha kukuesi kusam-
buesa ha kalua aka koshe kanalingia lelo, ku-
tuasa kuhana vukaleho vuacili ha viuma evi.”

⁴¹ Hanimu yakuhandeka evi uasunuine ciuano
eci.

20

Paulu aya ku Mesendoniya na Akaya

¹ Hanima yakuhua kuampindangano ije Paulu uasanene vandongisi, kaha uahandekela kuli vakevo mezi akuvasimpisa nakuvasalesa. Ambahoni uakatukile nakuya ku Mesendoniya.

² Omo te alinakuhita mu vihela vije nakukolesa cikuma vandongisi, uaile ku Akaya,

³ kuje uakatumamene vingonde vitatu. Hantsimbu ije uakele nakulivuahesela linga aye na vuato ku Silia kaha kalua ka kumuluisa kuli Vayunda kaputukile, kaha uasinganiekele kuhiluka nakuhita ku Mesendoniya.

⁴ Vamusindikiile kuli Sopata muna Pihase uakuhuma ku Mbeleya, na Alisitikase na Sekundase uaku Matesolonika, na Ngayase na Timoteo vaku ndemba, Taikikase na Tolofimase vaku mbonge ya Asiya.

⁵ Vaile kulutue luetu na kutuvandamena mu Tolouasi,

⁶ vuno honi tuajavukile mu vuato kuhuma ku Filipu hanima ya ciuano ca mbolo yakuhona cimbaluila, kaha munima ya matangua atanu tuakavauanene ku Tolouasi, kuje kukeko tuakakele matangua atanu na avalu.

Paulu aya ku Tolouasi

⁷ Ha cinguezi cakuhua litangua lia Sapalalo, tualuanene nakutavula mbolo, kaha Paulu uakele nakuhandeka navo, kaha uatualeleho kuhandeka cikuma noho mukati kavutsiki, omuo uatondele kuya lia mukuavo.

⁸ Muakele vindeya viavingi mu milili ya kuilu uje mukemo tuakele nakuliuana.

⁹ Mukueje ua lizina lia Yutikase, uje uatutamene ku njanena, uaputukile kunenguka omo te Paulu alinakuhandeka ntsimbu yailaha, kaha uauililile ha mavu kuhuma haje ha mulili uahelu lia njivo ya mu citatu ya injivo viakulipandakana. Kaha omo uamukuate uauanene natsi.

¹⁰ Vuno honi Paulu uasikumukile ha mavu, nakukotama hali ikeye nakumuvumbatela. Kaha uahandekele nguendi, “Keti mulishoshomuene, omuo hanga acilina kuyoya!”

¹¹ Kaha Paulu ualondele ku milili ya kuilu, kaha hanima yakupazula mbolo na kulia, uatualeleleleho kuhandeka navo mu ntsimbu yailaha noho cimene, kaha uaile.

¹² Kaha vatualele uje mukuenje kuimbo liavo oku te ali na kuyoya kaha eci cava simple cikuma.

Paulu ahuma ku Tolouasi aya ku Miletase

¹³ Vuno honi yetu tualivangele kuya mu vuato nakukajavuka kuya ku Alose, kuje tuaile nakukambata Paulu linga akovele mu vuato. Uatushikile kulinga evi, omuo uaile kuje na ngila ya ntunda.

¹⁴ Kaha omo uatuuana ku Alose, tuamukovelesele mu vuato ka tuahete ku Mitilene.

¹⁵ Kaha omo tuajavukile mu vuato kuhuma kuje, liamukuavo tuahete kuje ku cihela ca kuli-tala na Ciyosi, kaha liamukuavo tuaile ku Samose kaha naua hanima ya litangua eli tuaile ku Miletu.

¹⁶ Nankuma, Paulu uasinganiekele kuhona kuhita ku Efeso, linga keti akale ntsimbu yailaha mu Asiya, omuo uatondele kuheta ku Yelusalema, nge casiua, ha litangua lia Pentekosita mu mbonge ya Asiya.

Majui a Paulu akulisalesa na Vakuluntu mu Efeso

¹⁷ Omo uakele ku Miletu kaha uatumine mezi ku Efeso ku vakuluntu va cikungulukilo linga valiuanane nendi.

¹⁸ Kaha omo vezile kuli ikeye, uahandeketele kuli vakevo nguendi, “Yeni vavenia muatantekeya omo njayoyele hhakati keni ha ntsimbu yoshe kuputuka ha litangua liakulivanga lije linjahete mu mbonge ya Asiya,

¹⁹ mukupangela Muene nakulihana na masozi na vieseko vianjiuanene omuo yakunjiyandesa kuli Vayunda.

²⁰ Nacimo cahi cije cacili njahonouele kuhandeka kuli yeni, kaha naua nakumilongesela hhakati ka vantu, kaha nakumilongesela ku njivo na njivo.

²¹ Nakuhana vukaleho kuli Vayunda na Vangelengu ha kutengulukila kuli Njambi na lutsilielo kuli Muene uetu Yesu Kilistu.

²² Kaha taleni njilinakuya ku Yelusalema ngue muje mucitondelamo Cimbembesi Uakulela, kuakuhona kutantekeya vika vikalingiua kuli yange kuje.

²³ Njatanetekeyele lika nguange mu nganda muoshe Cimbembesi Uakulela cinjinangula nguaco, kamenga na vukalu vinanjivandamena.

²⁴ Vuno honi njasinganieka nguange mmuono uange kuuesi na seho kuli yange, njatondo lika kumanesa vipangi vianjihanene Muene Yesu kuvilinga, vije vikevio kuambulula Muzimbu Uacili ua kavumbi ka Njambi.

²⁵ “Kaha honi njatantekeya nguange naumo uahi hhakati keni injinambuluila Vumuene via Njambi, akamonaho cihanga cange,lueka naua.

²⁶ Nankuma njimilekesa ha litangua lia lelo nguange kunjesi na mulonga ua maninga hali umo ueni nga azimbala.

²⁷ Omuo kunjahonouele kumileka vioshe via cizango ca Njambi.

²⁸ Liniungeni kaha naua niungeni vutanga via vampanga vuje Cimbembesi Uakulela camihana kumona, kuniunga cikungulukilo ca Njambi cije cambate na maninga a munendi.

²⁹ Njatantekeya nguange nga njinai, tungunga vaje vakuteuesa vakeja hhakati keni na kupihisa vutanga via vampanga.

³⁰ Vamo vaku civunga ceni vakeja nakuhandeka makuli linga vatangule vandongisi linga vavakave.

³¹ Nankuma zangameni, anukeni ngueni ha miaka itatu vutsiki na mutania kunjahonouele kunangula uoshe na masozi.

³² Kaha honi njimikundika kuli Njambi linga aminiunge naku muzimbu ua Kavumbi kendi, uje uasa kumitungisa na kumihana vikuisulo vije viali navio Njambi ha vantu vendi voshe.

³³ Ku njatondele siliva cipue ngolinde cipue vuzalo via muntu.

³⁴ Muatantekeya yeni vavenia ngueni njapan-gele na mavoko ange vavenia hakulikuasa yange vavenia na vakuasi vange.

³⁵ Ha vioshe evi njamihana cimueso ngeci ha vipangi evi tuapande kukuasa vaka kuzeya, kuvuluka mezi a Muene Yesu, omuo ikeye vavenia uahandekete nguendi, 'Cinapu cakuvezika cikuma kuhana kupulakana kutambula.' "

³⁶ Omo uamanuisile kuhandeka, uatsikamene ha mavu navo voshe na kulombela.

³⁷ Valilile cikuma hhakati kavo voshe, kaha vamuvumbatele na ku mutsuemba.

³⁸ Vakele na vusiua omuo vovuile ahandekete nguendi ku vakamumonoho ceka naua. Kaha vamusindikiile ku vuato.

21

Paulu aya ku Yelusalema

¹ Hanima yakulisalesa navo kaha tuajavukilile musinia, kaha tuahete ku Kose, kaha lia mukuavo tuahete ku Londese, kaha kuhuma kuje tuahete ku Patala.

² Omo tuauanene vuato vuakuya ku Fonisiya, tuakovelele mu vuato kaha tuaile.

³ Tuahete kaha tuamuene sipulase, kaha tuajavukilile ku mbuela yaku Silia kaha tuahete ku Tile, omuo vuato vuapandele kuhumisa vitenga kuje.

⁴ Tuakauanene vandongisi kaha tuakakele navo matangua atanu na avala. Kuhitila mu Cimbembesi valekele Paulu nguavo keti aye ku Yelusalema.

⁵ Omo matangua etu ahuile kuje, tuatualeleleho na vungenzi vuetu, kaha voshe

va mala na va mpuevo vavo na vanike, vatusindikiile hakuhuma munganda. Kuje tuatsikamene hamavu kungenga amame a kalunga kaha tua lombelele.

⁶ Kaha tualisalesele umo namukuavo. Kaha tu-aile nakukovela mu vuato, kaha vakevo velukile ku membo avo.

⁷ Tuatualeleleleho vungenzi vuetu kuhuma ku Tile, kaha tuahete ku Putolemaise kaha tuamenekela vakakutsiliela kaha tuatumamene navo litangua limo.

⁸ Omo kuacele tuaile kaha tuahete ku Sesilia, kaha tuakovelele mu njivo ya Filipu uje mukakutuala lizi lia Njambi ku vantu, uavaje vatanu na vavali, vaje vavahanguile mu Yelusalema kupua vakuasi kaha tuatumamene nendi.

⁹ Uakele na vana vendi vauana va vampuevo vakuhona kushomboka vaje vakele na vuana vua vunanguizi.

¹⁰ Tuatumamene kuje ha matangua amo, kananguizi ua Njambi iva tumbuile nguavo Angambase uezile kuhuma ku Yundeya.

¹¹ Uezile kuli yetu kaha uambate muiva ua Paulu, ualikutile kuviliato na mavoko endi na muiva uje, kaha uahandekela nguendi, “Cimbe-mbesi Uakulela cihandeka nguaco, Eyi ikeyo ngila Vayunda vamu Yelusalema vakakuta yala uavavenia muiva ou kaha vakamuhana kuli vaje keti Vayunda.”

¹² Omo tuevuile eci, yetu na vakuetu vakele muje tualombele Paulu linga keti aye ku Yelusalema.

¹³ Kaha Paulu uakumbuluile nguendi, “Vika muli nakulinga, kulila ngacije kaha muli

nakupokola mutima uange? Njalivuahesela keti lika kunjikuta vuno honi cipue kukatsila mu Yelusalema omuo ha lizina lia Muene Yesu.”

¹⁴ Omuo kutuahasele kumusindiya, tuaholokele kulu kaha tuahandeketele ngueta, “Cizango ca Muene cilingiue.”

¹⁵ Hanima ya matangua akukala kuje kaha tualivuaheselele kuya ku Yelusalema.

¹⁶ Vamo va vandongisi vaje vahumine ku Sesaliya na vakevo vezile netu kaha vatutualele ku njivo ya Manasone ua ku sipulasi, uje uapuile ndongisi uakulivanga.

Paulu aheta mu Yelusalema

¹⁷ Omo tuahete ku Yelusalema, kaha vakuetu vaka kutsiliela vatutambuile muacili.

¹⁸ Omo kuacele Paulu uaile netu hamo nakukamona Tiango, na vakuluntu va cikungulukilo kuvakele.

¹⁹ Hanima yakuvameneka, Paulu ualumbuni-une cimo na cimo ha viuma Njambi vialingile kuli vaje keti Vayunda kuhitila mucipangi cendi.

²⁰ Omo vacivuile, vashangazalele Njambi. Kaha vahandeketele kuli vakevo nguavo, “Tala, muanetu Paulu, unamono makulukazi aje a Vayunda vaje muje muvanatsiliela, kaha namuje muvanalihanenamo vakevo vavenia voshe ku Lishiko lia Mosesa.

²¹ Vanavalekesa viove nguavo ulinakulongesa voshe Vayunda vaje vatunga hhakati kavaje keti Vayunda linga keti vakave Lishiko lia Mosesa, kaha naua nguove keti vatuhule vana vavo cipue keti vaniunge futisi ya Vayunda.

²² Cilivene vakevua nguavo unaija. Kaha vika-honi vikalingika?

²³ Evi vikevio vitutonda yove linga uvilinge. Kuli vamala vauana kuno vaje vanakulahesa Njambi.

²⁴ Ya hamo nava vamala vauana ulipandakane navo mu cilika ca kulilelesa, kaha fueta ndando yavo, linga vakatehule ku mitue yavo. Mu ngila eyi vene muntu uoshe akatantekeya ngeci vioshe vijevene vanakala nakuhandeka hali yove keti via vusunga, vuno honi yove vavenia uli nakuononoka Lishiko lia Mosesa.

²⁵ Vuno honi hali ava keti Vayunda vuno honi vaka kutsiliela, tunatumu mukanda ua kusompa kuetu nguetu vahume ku via kulia vije vanakombela ku tumponia na ku maninga naku tusitu tuakutikinia nakulihimisa vakevo vavenia ku vupangala.”

²⁶ Kaha liamukuavo Paulu uaile navaje vamala hanima yakulilelesa, uakovelele mu Njivo ya Njambi navo, nakuvalekesa matangua a kulilelesa muje muakahuila, omo vakakombela nkombelo hali umo na umo uavo.

Paulu va mukuta mu Njivo ya Njambi

²⁷ Vuno honi omo matangua atanu na avali te atonda kuhua, Vayunda vaje vahumine ku mbonge ya Asiya, vaje vamuene Paulu mu Njivo ya Njambi. Vashongangeyele civunga coshe linga vakuate Paulu.

²⁸ Vatambekele nguavo, “Vamala vaku Isaleli, tukuaseni! Ou ikeye yala uje ali nakulongesa vantu voshe kuoshe linga valuisse vantu va Isaleli, na Lishiko lia Mosesa, na Njivo ya Njambi ino.

Kaha honi nanehe naua na Vangelengu mu Njivo ya Njambi linga vajualesa eci cihela cakulela.”

²⁹ Omo vamuene Tolofimase uaku Efeso hamo na Paulu mu nganda, kaha vasinganiekele nguavo hamo Paulu uamutualele mu Njivo ya Njambi.

³⁰ Kaha citanga eci cashandokelele mu nganda yoshe, kaha vantu voshe vashatukile hamo. Vakuate Paulu nakumuhumisa mu Njivo ya Njambi, kaha hajevene vashokele vikolo.

³¹ Cije civunga casinganiekele kumutsiha, kaha lizi liaile kuli Ntuama ua masualale ua Loma ngualio Yelusalema yoshe ili mumpindangano.

³² Hajevene uambate masualale na vantuama ua masualale cihita cimo (100) kaha vashatukilile ku civunga. Kaha omo vamuene Ntuama ua masualale na masualale, kaha vecelele kupupa Paulu.

³³ Kaha Ntuama ua masualale uezile kuli Paulu, uamukutile, kaha uashilkile nguendi vamukute na malienge avalu, kaha uavehuile nguendi, “Ik-eye iya ou yala, kaha naua nalingi vika.”

³⁴ Vamo mu civunga vatambekele vimo, vakuavo naua vieka. Mulonga uakuhona kuivuisisa muacili vialingiuile omuo ya citanga, ualekesele vatuale Paulu ku vinjivo kuje kuvakakala masualale.

³⁵ Omo Paulu uahete ha vindendelo, kaha vukalu vua civunga vuakele vuakama ngeci valingile uakukakula kuli masualale.

³⁶ Civunga cije cavakavele catualeleleleho kutambeka, “Mutsiheni!”

Paulu Aliamena

³⁷ Hajevene Paulu vatondele kumuneha mu vinjivo muje muakala masualale. Ntuama ua masualale likulukazi limo (1, 0 0 0) uahandekela kuli vakuluntu nguendi, “Njasakuhandekako cuma cimo kuliyeŋi?” Uje Ntuama ua masualale likulukazi limo (1, 0 0 0) uakumbuilile nguendi,

“U tantekeya ci Ngelengu?”

³⁸ Nkuma keti yove Kaingito uje ha ntsimbu yakunima uatengulukilile vumuene nakutuamenena vamala vanzita vakupua makulukazi auana (4, 0 0 0) mu ndinda ndi?

³⁹ Paulu uakumbuilile nguendi, “Yange nji Kayunda, njasemukilile ku Talisi mu Silisha, mundambo ua nganda yakasingimiko. Njitavese linga njihandekela kuli vantu.

⁴⁰ Kaha uje mukakushika masualale uamuhanene ntsimbu yakuhandeka, kaha Paulu uemanene ha vindendelo nakuolola livoko liendi linga vantu voloke. Omo vantu vaholokele, kaha Paulu uahandekela kulivakevo mu Cihevelu.

22

¹ “Vamuanetu na vatatetu Vayunda, njivuulileni omo njili na kuliamera hakati keni.”

² Kaha omo vamuville ali nakuhandeka kuli vakevo mu Cihevelu, kaha vaholokele cikuma. Kaha uahandekela nguendi,

³ “Yange Kayunda, njasemukilile ku Talisi mu Silisha, njakolele mu nganda ino vene ya Yelusalema, kaha Ngamaliele ikeye uapuille mulongisi uange, nakulilongesa muacili lia Lishiko lia vakukulula vetu, na kulikolesa cikuma kuli Njambi, nge omo mu munapu muva voshe lelo.

⁴ Njapakesele noho nja tsihile vantu vaje vakavele Ngila ya Muene eyi. Njakutile vamala na vampuevo nakuvatuala mukamenga.

⁵ Kupua Kasesondote uakama na mpunga yoshe vanahase kuhana vukaleho hali yange. Kulivakevo njatambuile mikanda yakuhuminina kuli vakuetu Vayunda va ku Ndamasika, kaha njaileko linga njikakuate vaje vakele kuje naku-vahiluusa mu Yelusalema linga vavazangamese.”

Paulu ahandeka omo Yesu ualisholuele kuli ikeye

(Vilinga9:1-19; 26:12-18)

⁶ “Kaha omo njakele nakuya nakuheta kuyehi na Ndamasiku, hhakati ka mutania kaha vuasi vuasi ceke ca humine muilu ca kuviazima catuile nakunjizengeleka.

⁷ Kaha njauilililile ha mavu kaha njevuile lizi lihandeka kuli yange ngualio, ‘Saulu, Saulu, vika uli na kunjijandesela?’

⁸ Kaha njehuile nguange, ‘Yove iya Muene?’ Kaha lizi liakumbuluile ngualio, ‘Yange Yesu ua ku Nazaleta uje ulinakuyandesela.’

⁹ Vuno honi vaje vamala vakele hamo nange vamuene lika ceke vuno honi kuvovuile lizi lia uje uakele nakuhandeka kuli yange.

¹⁰ Kaha njehuile nguange, ‘Njilinge vati honi, Muene?’ Kaha Muene uahandেকে kuli yange nguendi, ‘Katuka linga uye ku Ndamasika, kuje vakakuleka viuma vioshe vije via nakuimikila Njambi linga uvilinge.’

¹¹ Kaha njapuile njikapuputua omuo ca ceke cakuviazima, kaha vaje njendele navo vanjikuate ku livoko nakunjituala ku Ndamasika.”

12 “Mu nganda muje muakele yala umo lizina liendi ikeye Ananiyasi, uakulongua nakuononoka Lishiko lietu kaha vamousingimikile cikuma kuli voshe Vayunda vakele Mundamasika.

13 Uezile kuli yange, kaha uemanene kuyehi nange kaha uahandekete nguendi, ‘Muanetu Saulu mona naua!’ Kaha ha ntsimbu ijevene njamuene naua nakutala kuli ikeye.

14 “Kaha uahandekete nguendi, ‘Njambi ua vakukuluila vetu nakuhangula linga utantek-eye cizango cendi, nakumona ngamba yendi ua vusunga nakumuivula omo ahandeka na lizi liendi.

15 Omuo ukapua mukaleho uendi ku vantu voshe ku vije viunamono na ku vije viunevu.

16 Kaha honi vika viuvandamena? Katuka linga vakumbitike, kaha vupi vuove vavusambese, hokusana lizina liendi.’

Paulu vamusana linga Ambulule kuli vaje keti Vayunda

17 “Hanima ya kuhilukila ku Yelusalema, kaha ha ntsimbu ije njakele nakulombela mu Njivo ya Njambi, njamuene cimona,

18 mu cimona cije njamuene Muene ahandeka kuli yange nguendi, ‘Zangulako huma mu Yelusalema vuasi, omuo vantu valimuno kuvasa kutambula vukaleho vuove omuo yange.’ ”

19 “Kaha njamukumbuluile nguange, ‘Muene, vakevo vavenia vatantekeya nguavo njakele nakuya mu vinjivo vioshe via malombelo via Vayunda kaha njakele nakuya nakuvakuta nakuvapupa vaje vatsilieele muli yove.

20 Kaha omo mukaleho uove Setefano muva mutsihile, kunjakele nange vene hakulitavasana navo ha kutsa cendi, kaha njaniungile tuzaku tua vaje vamutsihile.’ ”

21 “Kaha Muene uahandেকে kuli yange nguendi, ‘Ya, omuo njikakutuma kulahako kuli vaje keti Vayunda.’ ”

Paulu Vamusana linga Ambulule kuli vaje keti Vayunda

22 Kaha vantu vovuile vije viahandেকে Paulu, kaha vaputukile kutambakana cikuma nguavo, “Kutuamutondele ou yala! Mutsiheni! Kapandele kuyoya!”

23 Vakele nakutambakana cikuma na kuashanga vizalo viavo, nakushauila livu muilu.

24 Kaha uje mukuluntu ua masualale ua Loma uashikile vantu vendi linga vatuale Paulu mu vinjivo muvakakala masualale kaha uavalekele nguendi vamupupe nakuuana omuo vika Vayunda vakele nakutambekela nakumuluisa.

25 Vuno honi omo vamukutilile linga vamupupe, Paulu uahandেকে kuli mukuluntu uje uemanene kuje nguendi, “Nkuma linapu Lishiko kupupa mundambo ua mu lifuti lia Loma uje kuvasompelele linga vauane mulonga uanalingi ndi?”

26 Omo uje ntuama ua masualale cihita cimo (100) uevuile evi, uaile kuli mukakushika ntuama ua masualale cihita cimo (1, 0 0 0) kaha uahandেকে kuli ikeye nguendi, “Vika utonda kulinga? Ou yala napu ka Loma.”

27 Kaha uje mukakushika ua masualela uaile nakuihula Paulu nguendi, “ Njileke, unapu uka

Loma ndi?" Kaha Paulu uahandeketele nguendi, "Eyo."

²⁸ Kaha uje mukuluntu uamasualale uahandeketele nguendi, "Yange ovu vundambo vua mu lifuti lia Loma njavulandele na vimbongo viavingi cikuma." Vuno honi Paulu uamukumbuluile nguendi, "Vuno honi yange njasemukila mu nove vene."

²⁹ Hajevene vaje vamala vatondele kuihula Paulu vamushondolekele nakuya kaha na uje mukuluntu uamasualale naua uevuile liova, omo uakutantekeyele nguendi nkuma Paulu uapuile mundambo ua mu lifuti lia Loma, vuno honi uamuhakele mu malienge.

Paulu ku mesho a Mpunga ya Vayunda

³⁰ Vuno honi uje mukakushika masualale uatondele muacili vika cuma cika Vayunda vakele nakuvangela Paulu, kaha liamukuavo uashikile linga vazitule Paulu, kaha uashikile vakuluntu vavasasendote na vakampunga voshe vakunguluke. Ambahoni uatualele Paulu nakumuimika ha mesho avo.

23

¹ Tele Paulu uatalele ntoma hali ije mpunga, kaha uahandeketele nguendi, "Vamuanetu, vaka Isaleli! Visinganieka viange vinapu via vusunga ha ngila ije injinayoyo nayo ku mesho a Njambi nakuheta ku litangua lia lelo."

² Kaha mukuluntu ua kasasendote ukama ua lizina lia Ananiyasi uashikile vaje vemanene kuyehi nendi linga vapupe Paulu kukanua.

³ Ambahoni Paulu uahandekete kuli ikeye nguendi, “Muavusunga vene Njambi akupupa, yove civumbe cakukuita mufuitilo uakutoka! Uatumama aha linga unjisompe kuya na Lishiko, vuno honi yove unapokola Lishiko lia Mosesa mukuvashika linga vanjipupe!”

⁴ Vaje vamala vemanene kuyehi na Paulu vahandekete nguavo, “Ulinakutuka Kasasendote Uakama ua Njambi!”

⁵ Kaha Paulu uavakumbuluile nguendi, “Vamuanetu vaka Isaleli kunjatantekeyele nguange uapuile Kasasendote Uakama, omuo vacisoneka nguavo, ‘Keti uhandeke vupi hali ntuama ua vantu vove.’”

⁶ Vuno honi omo Paulu uamuene nguendi vamo va muje mu civunga uapuile Vasanduki kaha naua vakuavo vapuile Vafaliseo, uatambakanene ku mpunga nguendi, “Vamuanetu, yange nji Kafaliseo, muna Vafalisi. Va linakunjisompa kuno omuo ya hakutsiliela cinje cinjili naco ca ha kusanguka kua vatsi.”

⁷ Kaha omo uahandekete evi, hajevene Vafaliseo na Vasanduki vaputukile vimpata, kaha vaka mpunga valipangele.

⁸ (Omuo Vasanduki vahandeka nguavo vantu kuvakasanguka ku vatsi, kaha naua kukuesi tungelo cipue vimbembesi, vuno honi Vafaliseo vatsiliela muviuma vioshe evi vitatu).

⁹ Ambahoni vantu vaputukile kutambakana cikuma mukuhandeka, kaha vamo valongisi va mashiko a Mosesa vaje vakele ku mpunga ya Vafaliseo vemanene nakuhandeka na nzili nguavo, “Kutuauanene cuma cimo

cacipi canalingi ou yala! Hamo muavusunga Cimbembesi cipue kangelo nahandeka kuli ikeye!”

¹⁰ Kaha omuo vimpata viatualeleleho cikuma, uje Ntuama ua masualale cihita cimo (1, 0 0 0) uevuile liova nguendi hamo Paulu vamutavozola vimpindi vimpindi. Kaha uashikile masualale kukovela hakati ka mpunga cije linga vakatundis-eho Paulu nakumutuala ku vinjivo vivakatu-mama masualale.

¹¹ Kuvutsiki vujevene Muene uemanene kuyehi na Paulu kaha nakuhandeka nguendi, “Keti uivue liova! Unahana vukaleho vuove hali yange muno mu Yelusalema, kaha uapande kulinga cifua cimo naua na mu Loma.”

Vutumbe vuakutsiha Paulu

¹² Kaha omo liamukuavo cimene vamo Vayunda valiuanene nakulitumba vutumbe vuavushuenge. Valisingile nguavo naumo uahi alia cipue kunua kuvanga noho vanatsihi Paulu.

¹³ Kuakele vantu vakupulakana makumi auana vaje vatumbile vutumbi vuje hamo.

¹⁴ Kaha vaile kuvakuluntu va tusasendote na ku vakuluntu kaha vahandeketele nguavo, “Tunalikutu tuva voshe nakulisinga nguetu naumo uahi amakela vioshe kuvanga noho tuatsihi Paulu.

¹⁵ Kaha honi yeni na vaka mpunga muapande kutuma lizi ku Ntuama ua masualale cihita cimo (1, 0 0 0) ua Loma linga atume Paulu kuli yeni, mulikuisse ngue mutonda kuuana vukaleho vuacili hali ikeye. Vuno honi yetu tulivuahesela kumutsiha ha ntsimbu kanda ahete kuno.”

¹⁶ Vuno honi muihua ua Paulu uevuile vutumbe ou, kaha uaile ku vinjivo vivakakala masualale, uakalekele evi kuli Paulu.

¹⁷ Kaha Paulu uasanene umo ua vaje Vantuama va masualale cihita cimo (100) nakuhandeka kuli ikeye nguendi, “Tualeni ou mukuenje kuli Ntuama ua masualale likulukazi vimo (1, 0 0 0) ali navimo vije atonda kumuleka.”

¹⁸ Ambahoni uje ntuama ua masualale cihita cimo (100) uamutualele kuli Ntuama ua masualale cihita cimo (1, 0 0 0) nakuhandeka nguendi, “Ou cinzinda Paulu na njilombe nguendi njinehe ou mukuenje kuli yove, kuli vimo atonda kukuleka.”

¹⁹ Kaha Ntuama ua masualale cihita cimo (1, 0 0 0) va Loma uakuate ku livoko lia uje mukueje, nakumutuala ikeye vavenia, kaha uamusanene kumukulo kualikaliavo, uamuhuilisile nguendi, “Vuima vikahoni utonda kunjileka?”

²⁰ Kaha uahandekale nguendi, “Vaka nzili yakama ya Vayunda valitavasana kukulomba linga vatuale Paulu kuli va ku mpunga imene, mukulimuesa nge vakatondesesa muacili ha vukaleho vuendi.

²¹ Vuno honi keti uvevuilile, omuo kuvali vamaala vakupulakana makumi auana vaje vakavanda nakuvandamena Paulu. Vanalisingi linga keti valie viakulia cipue kunua mema kuvanga noho vanamutsihi. Vanalivuahesela laja kulinga eci, kaha vanamuvandamena nakuvandamena lika yove linga uvatave.”

²² Kaha uje ntuama ua masualale cihita cimo (1, 0 0 0) uahandekale nguendi, “Keti ulekeko muntu cipue umo nguove unahandeka evi kuli yange.”

Kaha uashikile uje mukuenje linga aye.

Paulu Vamutuma kuli Nguvulu Felekisi

²³ Ambahoni Ntuama ua masualale cihita cimo (1, 0 0 0) uasanene vantuama ua masualale cihita cimo (100) vavali kaha uahandেকে kuli vakevo nguendi, “Ambateni masualale vakupua vihita vivali (200) valivuahesele kuya ku Sesaliya, hamo makumi vatanu na avali vaje kakuendela ha tuvalu na masualale vakupua vihita vivali (200) vaje vakakulua na makunga, livuaheseleni kukatuka ha ntsimbu ya vitanu na viuana vutsiki vuno vene.

²⁴ Vuaheseniko vamo tuvalu linga Paulu alondeho, kaha muheteseni muacili kuli nguvalu Felekisi.”

²⁵ Kaha uje Ntuama ua masualale cihita cimo (1, 0 0 0) uasonekele mukanda muje muakele mezi aua,

²⁶ “Kalaundiase Lisiyase kalemesa, kuli Nguvalu Felekisi, vihindu.

²⁷ Vayunda vakuate ou yala kaha vatondele kumutsiha. Kaha omo njevuile nguavo mundambo ua mu lifuti lia Loma, njaile na masualale vange na kumuyoyesa.

²⁸ Kaha njatondele kutantekeya vika vakele nakumuvangeya, nankuma, njamutualele kuli vaka mpunga yavo.

²⁹ Njauanene nge nacimo cahi cacipi calingile cije vatondele kumutshila cipue kumuhaka mu kamenga. Vakele nakumuvangeya viuma vije viakundama kuvihula via mashiko avo vavenia.

³⁰ Kaha omo vanjilekesele nguavo vali navutumbe vua kumuluisa, hajevene njasinganiekele

kumutuma kuli yeni. Njalekesele vaje vamu-vangeyeye linga vamuhanane mulonga ha mesho eni.”

³¹ Masualale valingile mu vavashikililemo. Vambate Paulu nakumutuala vutsiki vuje vene kuli Antipatilisise.

³² Liamukuavo vaje masualale vahilukile kuvihela viavo nakuseza vaje vaka kuendela ha tuvalu linga vaye nendi.

³³ Vamutualele ku Saseliya, kaha vahanene uje mukanda kuli Nguvulu, nakuhetesa Paulu kuli ikeye.

³⁴ Nguvulu uatandele uje mukanda kaha uehuile Paulu nguendi uhuma ku mbonge muka. Omo uauanene nge Paulu uatundile ku Silisha,

³⁵ kaha uahandekile nguendi, “Njikakuivuilila nga vaje vanakuvangeya vanahete kuno.” Kaha uashikile linga vaniunge Paulu mu mapela a Nguvulu.

24

Vayunda vavangeya Paulu

¹ Hanima ya matangua atanu Kasasendote Uakama Ananiyasi uaile ku Sesaliya na vamo vakuluntu na lihako umo ua lizina lia Tetulase. Vezile ku mesho a Nguvulu Felekisi nakumulekesa mulonga ua Paulu.

² Kaha uasanene Paulu linga akovele mukati, kaha Tetulase uaputukile kuvangeya Paulu nguendi, “Uakalemesa Felikisi, kutuamenena kuove kua mana cinatunehela ciyulo ntsimbu yakama, kaha viuma viavinga vinatenguluka linga vantu vetu vakale muacili.

³ Tunacitambula eci kuoshe na ha ntsimbu yoshe, kaha naua tuavuahelela cikuma kuli yove.

⁴ Kunjatondele kumipihisila ntsimbu yeni cikuma, cipue ngoco, njikulomba ukakeleko na ngozi nakuvuilila ku mezi etu amandende.

⁵ Tuauana ou yala kupua muntu ua kalua, uaputukile kulinga mpindangano hhakati ka Vayunda mu cifuti coshe, kaha naua ikeye ntuama ya mpunga ya vaka Nazalite.

⁶ Ikeye naua uatondele kujualesa Njivo ya Njambi, kaha tuamukutile. [

⁷ Vuno honi Lisiyase ntuama ua masualale cihita (1, 0 0 0) ua Loma uezile, kaha na nzili yakama uatutambuileye.]

⁸ Nga umuhulisa yove vavenia ou yala uasa kuuana kuli ikeye vioshe vije vitunamuvangeya.”

⁹ Vayunda navo naua vamuvangeyeye nguavo vioshe evi via vusunga.

Paulu aliohela ku mesho a Felekisi

¹⁰ Kaha Nguvulu uashovueyele Paulu linga ahandeke, kaha Paulu uahandেকে nguendi,

“Njatatentekeya nguange yove unapu ulihako ua lifuti eli ha miaka yaingi, kaha njavuahelela cikuma kuliohiela yange vavenia ku mesho ove.”

¹¹ Ngautondesesa, keti matangua a kupulakana matangua likumi na avali anahitimo ha njailile nakulemesa ku Yelusalema.

¹² Vayunda ku vanjiuanene njili nakulinga vim-pata naumo mu Njivo ya Njambi cipue kuneha mpindangano mu civunga cipue mu njivo ya malombelo ya Vayunda cipue mu nganda yoshe.

¹³ Cipue vase kukuhana vukaleho vua makuli aua vali nakunjihana hano.

¹⁴ Vuno honi njitava cuma eci kuli yove nguange njikalemesa Njambi ua vakukuluila vetu mukukavangeya Ngila ije ivatumbula vakevo nguavo ya makuli. Kahanaua njikatsiliela mu vioshe vije vivanasoneka mu Lishiko lia Mosesa na mu mavulu a tunanguizi va Njambi va Njambi.

¹⁵ Njili na lutsilielo muli Njambi nge muje muvalinaluo vakevo, luje luvatumbula nguavo kukakala kusanguka kua vaka vupi na vaka vusunga.

¹⁶ Nankuma njili nakulinga na nzili yange yoshe linga njikale na lishungu ku mesho a Njambi na ku mesho a vantu.

¹⁷ Hakuhona kukala mu Yelusalema ha miaka yaingi, kaha njahilukileko mu kutuala vukuasi ku vantu vange nakukakombeleda vinkombelo.

¹⁸ Omo yapuile ntsimbu ije njakele nakulinga eci vanjiuanene mu Njivo ya Njambi te njina-manesa kulijelesa. Kunjakele na civunga ca vantu cahi, cipue kulinga kalua.

¹⁹ Vuno honi vamo va Vayunda vaje vahumine ku mbonge ya Asiya vakele kuje, vakevo vapan-dele kuija ku mesho ove nakunjivangeya nga vakele navimo viakuluisa yange.

²⁰ Cipue tava ava vamala valikuno linga va-handeke mulonga uvanjiuanene nauo omo njemanene ku mesho a mpunga.

²¹ Kuvanga lika mpano ha cuma cimo cije njatambekele omo njemanene ku mesho avo nguange, “Mulinakunjisompa ku litangua lia lelo omuo njatsiliela nguange vatsi vaka sanguka.”

²² Ambahoni Felekisi, uje ualilongesele cikuma

ha vimpande via Ngila ya Muene uemikile kuje kusompa, “Omo Lisiyase uje ntuama ua masu-alale cihita (1, 0 0 0) akeja ambahoni njikasinganieka ha mulonga uove.”

²³ Kaha uashikile uje muka kunuinga linga anuinge muacili Paulu, vuno honi napande kumuhanako kupatuka kumo nakuta vavusamba vendi linga vamukuase.

Paulu ku mesho a Felekisi na Ndulusiya

²⁴ Hanima ya matangua amo Felekisi uezile na mpuevo yendi Ndulusila, uje uapuile Kayunda, uamuminine vantu linga vakambate Paulu linga eje kaha akumuvuilile uje muahandeka via lutsilielo muli Kilistu Yesu.

²⁵ Vuno honi Paulu uakele nakuhandeka ha vucili, na kuliniunga, kaha na ha kuija kua Litan-gua lia cisompelo, Felekisi uevuile liova kaha uahandeketele nguendi, “Yahoni ha tsimbu ino, omo njikauana ntsimbu kaha njikakusana naua.”

²⁶ Hatsimbu ijevene uasinganiekele nguendi hamo Paulu amuhanako vimbongo vimo, kaha ha mulonga ou linga akamusane sane nakuhandeka nendi.

²⁷ Munima yakuhita miaka ivali, Posiyase Fesitase uasuanene mucihela ca Felekisi kupua Nguvulu. Felekisi uatondele kuvuahelesa Vayunda, kaha uasezele Paulu mu kamenga.

25

Paulu Atuala Vimpande Viendi kuli Sezale

¹ Hanima ya matangua atatu Fesitase uahete mu nganda, uahumine ku Sesiliya nakuya ku Yelusalema,

² kuje vakuluntu va tusasendote na vakuluntu va Vayunda vamuhanene vimpande viakuuana nena mulonga Paulu. Kaha valombe Fesitase

³ linga avakuaseko kutuma Paulu ku Yelusalema omuo vatumbule vutumbe vuakumutsihila mu ngila.

⁴ Fesitase uakumbuluile nguendi Paulu vali nakumuniungila mu kamenga ka ku Sesaliya kaha naua ikeye vavenia na singanieka kuhiluka kuje hano vene.

⁵ Kaha uahandekete nguendi, “Haliyeni vamo vaje vali na nzili vaye nange, nga kulicimo capihiako kuli uje yala, linga vakamuvangeye mulonga.”

⁶ Hanima yakutumama navo matangua keti akupulakana matangua atanu na atatu cipue likumi, kaha uaile ku Sesaliya, liamukuavo cimene uatumamene ha cituamo cendi cakusompela kaha uashikile vanehe Paulu kuli ikeye.

⁷ Omo Paulu uahete, Vayunda vaje vahumine ku Yelusalema vamuzengelekele, kuneha milonga hali ikeye, ha viuma vije kuvahanene vukaleho.

⁸ Paulu ualiamenene ikeye vavenia nguendi, “Naimo yahi ngila injinapokuelamo Lishiko lia Vayunda, cipue kuluisa mu Njivo ya Njambi, cipue kuluisa Sezala.”

⁹ Vuno honi Fesitase, uatondele kuvuahelesa Vayunda kaha uehuile Paulu nguendi, “Nkuma utonda kuya ku Yelusalema linga njikakusom-

pele kuje ha milonga eyi ndi?"

¹⁰ Paulu uahandekete nguendi, "Njikemana ku mesho a Sezale, kaha kuje vene munapande kunjisompesa. Nacimo cahi njapihisa kuli Vayunda, nge nove vene muje munatantekeyela.

¹¹ Nga njapokola Lishiko nakulinga cuma ca cipi cije cinjinapande kutsila, kaha kunjikalombo kuteua. Vuno honi nga kuhesi vusunga ha milonga eyi ivali nakunjinehela, kaha naumo uahi akanjihana ku mavoko avo. Kaha njikatualaho kulomba kuli Sezale."

¹² Kaha Fesitase hanima ya kulitavasana na vakakumunangula vendi uakumbuluile nguendi, "Unatuala vimpande viove kuli Sezale, kaha kuli Sezale vene kukeko ukaya."

Paulu ku mesho a Angilipa na Mbenisi

¹³ Hanima ya matangua amo muene Angilipa na Mbenisi vaile ku Sesaliya kumeneka Fesitase.

¹⁴ Omo vakele kuje matangua amo, Fesitase uanehele mulonga ua Paulu kuli muene kaha uahandekete nguendi, "Kuli yala kuno yasezele Felekisi mu kamenga,

¹⁵ omo njakele mu Yelusalema, vakuluntu vatusasendote navakuluntu va Vayunda vanjilekele via hali ikeye kaha vanjilombe nguavo njimuhane mulonga.

¹⁶ Kaha njavalekele nguange keti kuvutisi yetu va Loma kuhisa muntu uje ivanavangeya mulonga, ntsimu kanda alimone mesho na mesho navaje vanamuvangeya, nakumuhana ntsimbu ya kuli amena ku mulonga uendi.

¹⁷ Kaha omo vezile kuno, kunjeshualele, kaha lia mukuavo njatumamene ha cituamo ca vusompele kaha njashikile uje yala nguange vamunehe kuli yange.

¹⁸ Kaha omo vaka kumuvangeya vemanene, kuvamuhanene mulonga uavupi ngue muje njavandamenene nguange vaka lingamo.

¹⁹ Vuno honi vakele nakulinga vimpata nendi ha lutsilielo luavo nali yala umo ivatumbuile nguavo Yesu, uje uatsa, vuno honi Paulu anga anjili nakuhandeka nguendi acili nayoya.

²⁰ Omuo njahonouele kutondesesa cimpande eci, njamuihuile nguange utonda kuya ku Yelusalema linga vaka musompeleko ha milonga ei.

²¹ Vuno honi Paulu ualombele linga vamuniunge kaha na Sezala linga asinganieke ha mulonga uendi. Kaha njahanene mashiko kuli ikeye linga vamuniunge kuvanga noho njikamutuma kuli Sezale.”

²² Angilipa uahandেকে kuli Fesitase nguendi, “Njitonda njimuivue yange vavenia ou yala omo a handeka.” Kaha Fesitase uakumbuluile nguendi, “Imene ukamuivua.”

Paulu vamuneha ku mesho a Angilipa

²³ Kaha liamukuavo Angilipa na Mbenisi vezile na kalua kua kama, kaha vakovelele mu njivo muva kakungulukila civunga na vakuluntu va masualale na vamala ava vakakumona via nganda. Kaha Fesitase uashikile linga Paulu vamunehe mukati.

²⁴ Kaha Fesitase uahandেকে nguendi, “Muene Angilipa na voshe valihano netu, muamono ou

yala uje Vayunda voshe kuluisa kuavo hali yange, voshe vamu Yelusalema na vamuno, vali naku-tambeka nguavo kapandele kuyoya naua.

²⁵ Vuno honi njauanene nguavo nacimo cacipi canalingi cahi oco napandela kutsila kaha omo ualilombebele kuli Sezale, njatondele kumutuma kuli ikeye.

²⁶ Vuno honi kunjesi na cimo hali ikeye cin-japandele kusonekela Sezale. Nankuma njamuneha hhakati keni voshe, ngue cikuma kuli yove muene Angilpa, linga, hanima yakutonde-sesa mulonga uendi, hamo njikala nacimo ca kusoneka.

²⁷ Omuo kucikamoneka muacili kuli yange kutuala cinzinda mu kamenga kuakuhona kumonesa mulonga uendi.”

26

Paulu Aliamena ku mesho a Angilipa

¹ Angilipa uahandekela kuli Paulu nguendi, “Uli na ntsimbu yakuliamena yove vavenia.” Kaha Paulu uoluele livoko liendi kaha uaputukile kuliamena ikeye vavenia nguendi,

² “Muene Angilipa! Njamonu nguange njavezika hakuliamena yange vavenia kulitangua lia lelo ku mesho ove ha viuma vioshe vali na kunjivangeya Vayunda,

³ Omuo unatantekeya muacili futisi na viula via Vayunda. Nankuma njikulomba unjivuilile mukusimpa.

⁴ ‘Vayunda voshe vatantekeya vati njinayoyo hume kuvukuenje vuange. Vatantekeya kuyoya kuange kuoshe, ha vantu vange na mu Yelusalema.

⁵ Ntsimbu yoshe vanatantekeya, nga vatonda kuhana vukaleho ovu, njapuile umo ua civunga ca Vafaliseho vaje vaka kavangeya cikuma ngila ya muje tukalemeselamo Njambi yetu.

⁶ Kaha honi njinemana hano linga vanjisompe omuo njahaka lutsilielo mu cikulaheso ca Njambi calingile kuli vakukuilila vetu,

⁷ Aci cikeco cikulaheso cije miyati yetu likumi na ivali cije civatonda kumona cili shulisise omuo yakulemesa Njambi vutsiki na mutania. Muene Angilipa, omuo lualutsilielo olu mukemo Vayunda vali nakunjivangeya evi.’ ”

⁸ Vika muhandekela nguene cakaluua kuli yetu kutsiliela nguene Njambi akasangula vatsi?

⁹ “Nange vene njasinganiekele kulinga viuma viavingi viakuluisa lizina lia Yesu uaku Nazaleta.

¹⁰ Evi vikevio njalingile mu Yelusalema. Ha kutambulako nzili kuli vakuluntu vatusasendote, na kuhaka vantu vavengi va Njambi mukamenga, omo vavatsihele nange naua njatavele.”

¹¹ Njavazangamesele ha vintimbu viavingi mu vinjivo via malombelo via Vayunda nje-sekele linga vaviane kutsiliela kuavo. Kaha njanienguele cikuma navo ngeci njaiile ku vinganda via vungezi na kuvayandeselako.

*Paulu Avaleka Kutenguluka Kuendi
(Vilinga9:1-19; 22:6-16)*

¹² “Ha mulonga ou njaile ku Ndamasika na nzili yakama cikuma na Lishiko lia kuhuma kuli vakuluntu vatusasendote.

¹³ Yapuile mu ngila omo te litangua lili hakatati kamutue, yove Muene, njamuene ceke cakuvi-azima cikuma kupulakana litangua cahumine muilu canjizengelekele na vantu vaje njendele navo.

¹⁴ Kaha tuvavoshe tuauililile hamavu, kaha njevuile lizi mu Cihevelu lihandeka kuliyange ngualio, ‘Saulu, Saulu! Vika ulinakunjiyandesela? Ulinakulivulumuna yove vavenia omo ulinakuliamena, ngue ngombe uakulimisa aliatangela ku citi ca muene uendi.’

¹⁵ Ka njehuile nguange, ‘Yove iya Muene?’ Muene uanjikumbuilile nguendi, ‘Yange Yesu ulinakuyandesa.

¹⁶ Honi katuka njalisholola kuli yove linga njikuhangule kupua ngamba na mukaleho uange ha viuma evi unamo navije ukamona kulutue.

¹⁷ Njikakuamena kuli vantu va Isaleli navaje keti Vayunda kuje kunjikakutuma.

¹⁸ Ukatonesa mesho avo na kuvahumisa kumilima na kuvatuala ku ceke nakuvahumisa ku nzili ya satana nakuvatuala kuli Njambi, linga ha kutsiliela kuavo kuli yange vakavasambese ku vupi vuavo nakutambula muhela uavo hakati ka vantu vaje vanahangula Njambi.’ ”

Paulu Avaleka Vipangi Viendi

¹⁹ “Nankuma Muene Angilipa, njononokele cimonu cije njamuene cahumine muilu.

²⁰ Vuno honi hakulivanga njambulule mu Ndamasika, kaha mu Yelusalema ambahoni mu

lifuti lia Yundeya, na kati kavaje keti va Vayunda, njambuluile linga vatenguluke ku vupi vuavo nakuhiluka kuli Njambi nakulinga viuma vije vimuesa linga vanatenguluka.

²¹ Omuo ha cuma eci mukemuo vanjikuate Vayunda mu Njivo ya Njambi kaha vatondele kunjitsiha.

²² Vuno honi na kulitangua lia lelo Njambi nanjikuasa, nankuma njihana vukaleho vuange kuli yeni voshe, vakuluntu na vanike. Vije vinjihandeka vinapu vimo vije vivahandekela laja tunanguizi va Njambi tua Njambi na Mosesa linga vikalingiue:

²³ nguavo Kilistu napande kuyanda nakupua umo uakulivanga kusanguka kuvatsi nakuambulula ceke ca kuovoka kuli Vayunda na kuli vaje keti Vayunda."

²⁴ Kaha omo Paulu uakele nakuliamena mungila eyi, Fesitase uatambekele kuli ikeye nguendi, "Ove Paulu unazaluka! Kulilongesa kuove kua cikuma kuli nakukuzaluisa!"

²⁵ Vuno honi Paulu uakumbuluile nguendi, "Yove muene Fesitase, kunjazalukile! Vuno honi njili nakuhandeka mezi a cili a vusunga.

²⁶ Kunjasa kuteua kuhandeka cuma eci kuli Muene Angilipa! Omuo njatentekeya nguange atantekeya cuma eci. Kaha unamonoho cimo hali umo na umo uovo voshe, omuo cuma eci kucalingiuilile muvushueka.

²⁷ Muene Angilipa, uatsiliela tunanguizi va Njambi va Njambi? Njazivuka nguange utsiliela!"

²⁸ Kaha Angilipa uahandekela kuli Paulu nguendi, "Mukantsimbu kakandende

uasinganieka nguove uasa kunjipuisa mu kua Yesu?”

²⁹ Kaha Paulu uamukumbuluile nguendi, “Cipue njilinge vuasi cipue mu ntsimbu yailaha, lilombelo liange kuli Njambi nguange yove na vaje voshe vali nakunjivuulila lelo vapue ngue munjinapu yange kuhumisako lika aua malienge!”

³⁰ Kaha Muene uemanene, hamo na nguvulu na Mbenisi na voshe vaje vatumamene navo,

³¹ kaha omo uapuile nakuya, vahandekete kuli umo na mukuavo, “Ou yala viahi napihisa linga atse cipue va muhake mukamenga.”

³² Angilipa uahandekete kuli Felisitase nguendi, “Ou yala napandete kumuecela ngue kaile kuli Sezale.”

27

Paulu vamutuala ku Loma mu Vuato

¹ Omo vasinganiekele nguavo tuapande kujavuka nakuya ku Italia, vahanene Paulu na vakuavo vinzinda mu mavoko a Njuliasi mukuluntu ua mpunga ya masualale ua va Loma ije vatumbuile nguavo, “Masualele va Nguvulu.”

² Kaha tuakovelele muvuato kuhuma ku Andalomitayame, vuje vavuaheselele cimueja kuya kuvikuma via ku mbonge ya Asiya, kaha vasunuine vuato nakuya. Kaha Alisitakase uje Kamasindonia uahumine ku Tesalonika, uakele hamo netu.

³ Liamukuavo tuahete ku Sindone. Kaha Njuliasi uakele na ngozi kuli Paulu kaha uamutavesesele kuya kuli vasepa vendi linga vakamuhaneko vukuasi.

⁴ Tuahumine ku Sindoni nakuya. Kaha mpunzi yakele nakuhuminina kuje tuakele nakuya kaha tuakele na kukavangeya lika nkundu lia Sepulasi.

⁵ Hanima yakujavuka musinia lia mema a kalunga kuseza Silisha namu Pamefiliya, kaha tuahete ku Maila mu Lisiya.

⁶ Kuje mukuluntu uauanene vuato vuahumine ku Alekizandiya vuakele nakuya ku Itali, kaha uatukoveselemo.

⁷ Tuajavuile matangua amengiko kamandende kamande kaha tuauanene vukalu vuakama te kanda tuhete ku nganda ya Sinindase. Kaha mpunzi yatuvindikile kuya kulutue, kaha tuasuangesele lika nkundu lia Kelete kuje mpunzi kuyakele na kupekumuka cikuma nakuhita muyehi na cikuma ca Salemono.

⁸ Tuashueniele kuyehe na cikuma na kukaluhua cikuma, kaha tuahete kumutambela uje vatumbuile nguavo Vikuma viakuhona vukalu, keti kulako na nganda ya Laseya.

⁹ Kaha tuakele kuje ntsimbu yalaha cikuma omuo kuakele na vukalu muvungenzi vuetu, omuo ntsimbu ino litangua lia ku liumina via kulia linahiti laja. Ngue muavananguile Paulu,

¹⁰ Nguendi “Yeni vamala njamono nguange vungenzi vuetu kuhuma hano nakuya kulutue vukakala na vukalu, vitenga vili muvuato vi kapihia, kaha naua na vuato vukapihia na miono ikanonga.”

¹¹ Vuno honi mukuluntu ua masualale uatavele via mukakuendesa vuato navije viahandele vavenia vuato kupulakana via handekele Paulu.

¹² Kaha cije cikuma kucapuile cacili kukalamo ha ntsimbu ya cisika, nankuma vamala vakele na cizango cakusununa vuato nakueseka kuheta Fonikisi, nga citava, linga tukakaleko ha ntsimbu ya cisika. Fonikisi capuile cikuma camu Kelete cije cakenga mu mbuela ya mu kangombe kayambi na mukunto ya mungangela.

Mpunzi yakama a mema a Kalunga

¹³ Kaha mpunzi lia lindende liahumine ku mbuela yaputukile kuhuua kaha vaje vamala vasinganiekele nguavo vasa kutualelaho na vutumbe vuavo, linga vakokele lisonga lia vuato nakujavuka kuhita kuyehi na cikuma ca Kelete.

¹⁴ Vuno honi vuasi vuasi mpunzi yakama ije vatumbuile nguavo, “mpunzi ya mu mbuela ya Ngangela,” ya huule kuhuma ku ntunda ya nkundu.

¹⁵ Kaha mpunzi yapupile ku vuato, kaha capuile ca cikalu cikuma kutalessa ntongo ya vuato kuvuizililo vuampunzi, kaha tuecele vuato linga mpunzi ivupekumune.

¹⁶ Kaha mpunzi ya huile omo tuahete ku mbuela ya nkundu lia lindende lije vatumbuile nguavo kaunda. Kaha kuakele vukalu vumo tuasele kukuata kavuato kaje kakandende nakukahaka mu vuato vuakama linga kakale muacili.

¹⁷ Vakokele kaje ka vuato kamandende nakukakutilila helu lia vuato vua kama, ambahoni vakutile vuato vuakama na mikole nakuvushetula cikuma. Vakele na liova cikuma

nguavo hamo vuato vukakateya ha mutumbo ualishekeshe lia masima a mema a kalunga kuyehi na cikuma ca Limbiya, linga vavungile vije vintanga viendesele vuato na mpunzi nakuecela vuato linga vupekumuke lika na mpunzi.

¹⁸ Mpunzi yakama cikuma liakele na kuhuua, nankuma, liamukuavo vaputukile kumbangela mundonga vivala vimo vije viakele mu vuato,

¹⁹ Kaha ha litangua lia mucitatu naua vombilile mu ndonga vimo viakulikuasesa ku vuato.

²⁰ Kaha matangua amangi kutuahasele kumona litangua cipue vintanga ntanga, kaha mpunzi liakele na kuhuua cikuma. Kaha hama-manusuililo kutuakele na lutsilielo lua kuo-voloka.

²¹ Omo voshe vakele ntsimbu yailaha kuhona kulia, kaha Paulu uemanene nakuhandeka kuli vakevo nguendi, “Vamala, nga muanjivuile na kuhona kujavuka kuhuma ku Kelete nga viuma evi ku viapihile na kuzimbala.

²² Vuno honi njimilomba honi nguange kole-seni, mitima naumo uahi ueni a kazimbalesa muono uendi, kuvanga lika vuato.

²³ Omuo izau vutsiki kuli yange kunemanene kangelo ka Njambi kuje kunjakundama nauje njikalemesa,

²⁴ kaha uahandেকেle nguendi, ‘Keti muvue liova, Paulu! Uapande kuimana ku mesho a Nguvulu. Kaha Njambi na kuniungila voshe ava uli nakujavuka navo mu vuato.’

²⁵ Kaha likoleseni, vamala, muomu njili na lutsilielo muli Njambi kaha cikalingiua vene ngue

omuo vana njilekelele mo.

²⁶ Vuno honi mankimba akatutuala ku linkanda limo.”

²⁷ Omo vuakele vutsiki vua mu likumi navu-uana, tuakele na kuhungumuka mu cisali ca Andiliya, omo vuakele vtsiki kaha va kakujavula vasinganyekele nguavo vuavuno vahete kuntunda.

²⁸ Kaha vesekele kulova kua mema, kaha vauanene kulova kuapuile mamita makumi auana (40), omo kuahitile ka ntsimbu kakandende naua vesekele kulova kua mema naua, kaha vauanene kulova kua mema mamita makumi atatu. (3 0)

²⁹ Kaha vakele na liova nguavo vuato vukongumukila ku mavue, nankuma, kaha vasoselele vinkovo viwana mu mema ku ntongo ya kunima ya vuato, kaha vavandamene nguavo kuke vuasi

³⁰ Vuno honi omo vakakujavula vesekele kuteua kuhuma muvuato, vahakele kavuato kakan-dende mu mema linga vaje vaya nakuhaka vinkovio vimo ku ntongo ya kulutue luavuato.

³¹ Vuno honi Paulu uahandekele kuli uje mukuluntu na masualale nguendi, “Nga ava vakakujavula kuvakala muvuato kuvasa kuovoka.”

³² Kaha masualale vavatuile mukole uakuate vuato nakuvueca vuye.

³³ Omo litangua kanda like Paulu uavalombelevoshe valie viakulia nguendi, “Munakala na kuvandamena matangua likumi na auana, kaha ntsimbu yoshe ei kumuakele nakulia viakulia.

³⁴ Nankuma njimilomba muvoshe mulie viakulia, linga muyoye, omuo naumo uahi a kunongesa cinkambu cakumutue uendi.”

³⁵ Hanima yakuhandeka evi, uambate mbolo, nakusatsela kuli Njambi ha mesho avo voshe, uaipazuile nakuputuka kulia.

³⁶ Kaha voshe valisimpisile kaha vambate viakulia valile.

³⁷ (Tuvavoshe tuapuile vihita vivali na makumi atanu naua avala na vantu vatanu na umo tuakele muvuato.) (276)

³⁸ Hanima yakulia nakukuta, vombilile tiliku mu mema a kalunga linga vuato vuehuke.

Kutavozoka kua vuato

³⁹ Kaha omo kuacele, vakakujavula vamuene vuno honi ku vatantekeyele kuje kuvakele, vuno honi vamuene cinkonde cimo cakele na lishenkavu, kaha vayonguele nguavo nga citava, vapande vakatutike vuato kuje kulishenkavu.

⁴⁰ Nankuma vavatuile vinkovo nakuviseza vivombe mu mema, kaha ha ntsimbu ije vene vazituile mikole ije yakele ku vilapo vije viendesele vuato. Ambahoni vajuinduile vintanga vije viendesele vuato na mpunzi vije viakele kulutue lua vuato linga mpunzi lipekumune vuato kulutue, kaha tuasungamene ku cikuma

⁴¹ Vuno honi vuato vuapupile ha mutumbo ua mushekesheke lia ha cimbaluila lia mema, kaha vuakakatele, kaha kuyahasele kushuena, ha ntsimu ijevene ntongo ya kunima ya putukile kutavozoka vimbazivuila-mbazivuila na nzili ya mankimba.

⁴² Vutumbe vua masualale vatondele kutsiha vinzinda, linga cipue naumo napandele kuteua.

⁴³ Vuno honi mukuluntu ua masualale, uazangele kuyoyesa Paulu, uavavindikile kulinga vutumbe vuavo. Uashikile voshe vaje vahonele

kutana linga vatumbuke muvuato cakulivanga
kaha vatane nakuya ku ntunda,

⁴⁴kaha voshe vaje vasaleleho vavakave, valiku-
atele ha mavaya vamo valikuatele kuviuma vije
via pokuozokele ku vuato. Kaha voshe vahete
muacili kuntunda.

28

Mu Melita

¹ Omo tuhete ku ntunda kuhona vukalu, tu-
aunanene ngeci linkanda lije vatumbuile nguavo
Melita.

² Vavenia Vaje vakele kuje vakele na ngozi netu.
Kaha kalunga uaputukile kunoka, kaha kuakele
lisika kujevene, vatuvuekelele tuhia nakututam-
bula muacili tuvavoshe.

³ Kaha Paulu uakunguiye mukuta uavikuni,
kaha omo uahakele vije vikuni acoto, uje linoka
akuivua ku yukuma uahumine muje mutuhia na
kumushuma nakuniengelela ku livoko liendi.

⁴ Vavenia Vaje vakele kuje vamuene uje linoka
ali nakuniengela ku livoko lia Paulu, vali han-
dekesele umo na mukuavo nguavo, “Cili vene ou
yala napande mu ka kutsiha, cipue vene novoka
kumema njambi uje uazangamesele vantu kuvipi
viavo akalinga ngeci atse.”

⁵ Vuno honi Paulu uamiakelele uje linoka mu
tuhia kuakuhona kuvetua.

⁶ Vamutalelele hamo a nzimba vuasi cipue
kuuila hamavu na kutsa. Vuno honi omo vavan-
damenene ntsimbu yakama kuakuhona kumona
cuma cimo cacikalu calingiuile kuli ikeye, kaha

vatenguluile visikanieka viavo, na kuhandekele nguavo, “Napu njambi.”

⁷ Kaha kuyehi namutambela uje kuakele mehia a Pambiliase, muene ualiye linkanda. Uatutam-buile muacili, kaha tuampuile tu vangezi vendi matangua atatu.

⁸ Kaha ishe ya Pambiliase uakele mu mulili uendi na kuvavala cikuma masika sika na kuhuma maninga. Kaha Paulu uakovelele mu mulili uendi, ualombelele kaha uasalekele mavoko endi hali ikeye nakumukakuisa.

⁹ Omo eci calingiuile, voshe vaje vakakuvavala vamuje mu linkanda vezile, kaha vakangukile.

¹⁰ Vatusingimikile cikuma, kaha omo tuasun-uine vuato, vahakele mu vuato vioshe vije tuatondele a vungenzi vuetu.

Kuhuma ku Melita na kuya ku Loma

¹¹ Kaha omo kuetile vingonde vitatu tukovelele mu vuato vua humine ku Alek-izandiliya, vuje vatumbuile nguavo, “Vanjambi va Vana vampasa,” vuje vuakele kuje cisika coshe muje mu nkundu.

¹² Tuahete mu nganda ya Silakuse, tuakele kuje matangua atatu.

¹³ Kuhuma kuje tuajavukile mu vuato nakueta mu nganda ya Lendile. Kaha liamukuavo naua mpunzi ya shangumukile kuhuma ku mbuela, kaha mu matangua avali tuahete mu nganda ya Puteoli.

¹⁴ Kuje tuauanene va kakutsiliela vamo vaje vatulombele kukala navo matangua atanu na avali. Kaha tuete ku Loma.

¹⁵ Kaha vakakutsiliela va mu Loma omo vovuile nguavo tunete, vezile kuhuma ku vinganda viakulako via kulandesela via Apiyase na vinjivo vitatu via vangezi mukuliuana netu. Omo Paulu uavamuene, kaha uatsatselele kuli Njambi nakulikolesa.

Paulu aya mu Loma

¹⁶ Omo tuahete mu Loma, Paulu vmutavesele kukala mua lika liendi lika amo na lisualale muka ku muniuka.

¹⁷ Ha matanga atatu uasanene vakuluntu voshe vayunda linga valiuane hamo. Omo valiuanene hamo, uendekele kuli vakevo nguendi, “Vakuetu vaku Isaleli, cipue ngoco kunjalingile cimo ca kuluisa vantu cipue futisi ije ituatambuile kuli vakukuluila vatu, vuno honi vanjikutile Mu Yelusalema nakunjihana kumavoko a Valoma.

¹⁸ Omo vanjihuile, Valoma vatondele kunjecela, omuo kuvauanene cuma cimo cije cinjalingile cije cinjapandela kutsila.

¹⁹ Vuno honi omo Vayunda vavianene eci, kaha canjilingisile linga njituale cimpande cange kuli Sesale, cipue yange kunjauanenene vantu vange mulonga.

²⁰ Omuo ha cuma eci mukemuo njamisanene linga njimimone nakuhandeka neni. Yange njili mu malienge aua omuo lizina liou uje muvanatsiliela vantu va Isaleli.”

²¹ Kaha vahandekele kuli ikeye nguavo, “Kutuatambuile mikanda yakuhuma ku Yundeya ya hali yove, cipue kuno kukuezile umo ua vamanetu kuhuma kuje na muzimbu umo, cipue kuhandeka via vipi hali yove.

22 Vuno honi tutonda kutantekeya viyongola viove, omuo tuatantekeya nguetu kuoshe kuoshe vantu valinakuhandeka viakuluisa civunga eci cije mu uli.”

23 Nankuma, vahanguile litangua liakuliuana na Paulu. Kuhuma ku cimene kuheta ku cinguezi uavalumbunuine muzimbu uendi ua Vumuene vua Njambi, kaha uesekele kuvalumbunuina vukaleho vua Yesu ha kuvaleka mezi a mu Lishiko lia Mosesa na mezi a mu visoneka via tunanguizi va Njambi tua Njambi.

24 Vamo vatavele mezi endi, vuno honi veka kuvatsilielelele.

25 Nankuma, vaile oku valinakuliviana hakati kavo, omuo Paulu nahandeka navo cuma eci nguendi, “Cimbembesi Uakulela cahandeketele vusunga kuli vakukuluila veni hali kananguizi Isaya!

26 Omo uahandeketele nguendi,
‘Ya ukahandekete kuli vantu ava nguove,
kuivua mukevuilila, vuno honi kumukevuisisa,
kumona mukamona, vuno honi kumuka-
monesesa.

27 Omuo mitima ya vantu ava inapu yakuzeya,
vanaziki matuitui avo,
kaha vanalalameka na mesho avo.
Kuteua mesho avo amona,
na matuitui avo evua,
kaha mana avo akevua,
kaha vakatengulukila kuli yange, mukemo
mualinakuhandeka Njambi,
kaha njikavakanguisa.’ ”

28 Kaha Paulu uamanesele kuhandeka nguendi,
“Munapande kutantekeya ngueni muzimbu ua

Njambi uakuovola vanautumu kuli vaje keti Vayunda. Kaha vakauivuulila!"

²⁹ Omo Paulu uamanesele kuhandeka mezi aua, Vayunda vamusezele oku valinakulinga vimpata viakama hhakati kavo vavenia.

³⁰ Paulu uakele kuje miaka ivali mu njivo yakulifuetela ikeye vavenia, kaha uakele nakutambula voshe vaje vezile kuli ikeye nakumumona.

³¹ Uambuluile via vumuene vua Njambi nakulongesa via Muene Yesu Kilistu nakusimpa na mutima uakupatuka.

Nkangala Bible Translation
The New Testament in the Nkangala language of
Angola: Nkangala Bible Translation (New Testament)
copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Nkangala)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 May 2025 from source files dated 17 May 2025

9a9c909c-dd81-59f5-8c45-51bc768de51c